

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt tres Indices, unus Titulorum initio Operis, duo rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem, prior quidem super Tomum praesentem, alter compendiosus super Universum Jus Canonicum

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

Titulus XXXVIII. De Pœnitentijs, & Remissionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75255)

salerorum condemnetur. Carpov, q. 120, cit. n. 5.

218 Spectat huc Confiscatio, seu Publicatio bonorum, quæ poena veteri Jure communissima, omnique delicto capitali, licet in sententia illius mentio facta non fuerit, tacite annexa erat l. damnatione 1. pr. & l. seq. ff. de bon. damnat. Sed Jure novissimo rarior est ejus usus, propter Novell. 134. c. 13. ubi sancitum est, in criminibus, in quibus Leges mortem, aut prescriptionem definiunt, substantias damnatorum non fieri debere lucrum Judicibus, aut eorum officiis, neque secundum veteres Leges fisco eas applicari; sed siquidem habeant descendentes, vel ascendentes usque ad tertium gradum, eos habere.

219 Ex quo sequitur, casu, quo tertii gradus descendentes, vel ascendentes ad sunt, damnatorum bona à fisco vindicari non posse. Excipitur 1. crimen læsæ Majestatis; nam in majestatis crimine condemnatis, ut Imperator c. 13. cit. fin. decernit, veteres Leges servandæ sunt. 2. Si in aliis Novellis pro specialibus delictis, ut in Novell. 12. pro incestis nuptiis, confiscatio bonorum specialiter sit constituta; quia Imperator c. 13. cit. solum meminit Legum veterum. Matth. Stephan. ad Novell. cit. n. 22. Magnif. P. Schmier p. 1. de delict. c. 3. n. 313. 3. Si reus citatus post annum contumaciter non compareat; quia aliàs contra hujusmodi reos absentes, & contumaces ademptum foret omne coercitionis remedium, cum ingenti Reip. damno: conf. per Novell. cit. non vi-

detur derogatum l. Divi 1. §. fin. & l. fin. ff. de requir. vel absent. damnand. quibus hoc casu confiscatio bonorum specialiter sancita est. Ant. Matth. l. cit. n. 5. Schmier n. 314. 4. Si confiscatio bonorum non per se, & principaliter, sed in consequentiam tantum determinata per Leges sit; tunc enim adhuc locum eidem esse contra communiorem docet Rittersbusius, Clarus, Farinacius apud Brunnem, ad Auth. bona damnatorum c. de bon. proscript. n. 1. 5. In aliis casibus, ubi confiscationis poena specialiter est constituta; nam ita expressè in Const. crim. Carol. 7. art. 218. ibi, Item an etlichen Orthen / so ein Uebethäter außserhalb des Lasters unser beleydigten Majestät / oder sonst in andern Fällen / so der Uebethäter Leib / und Gut nit vernichtet / vom Leben zum Todt gestraffet / Weib / und Kinder an Veffelstab / und das Gut dem Herrn zugewies sen werden &c.

Præterea bene advertendum est, quod in Novell. cit. c. 13. cit. mentio fiat solorum ascendentium, & descendentium usque ad tertium gradum; nam si tales nulli adsint, sed collaterales tantum, eos, quantumcunque propinqui sint, omnes fisco excludit: & hinc erravit Irnerius, dum in Auth. bona damnatorum cit. voluit bona damnatorum etiam reservari hæreditibus ex latere. Brunnem. ad Auth. cit. n. 3. Matth. Stephan. l. cit. n. 25. Ant. Matth. de crimina. ad Libr. 48. tit. 18. n. 2. Schmier l. cit. n. 312.

TITULUS XXXVIII.

De Poenitentis, & Remissionibus.

1 Post poenas, quæ imponuntur in foro externo, tractandum nunc de poenis, quæ imponuntur in foro interno seu Poenitentiali. De his agit prima Rubricæ præsentis pars. At quia Poenæ istæ seu Poenitentia sæpe relaxantur, in altera Rubricæ parte agitur de Remissionibus. Porro Poenitentia nomen variz solet accipi. 1. pro Punitione, seu poenæ sententia, secundum Aug. l. de ver. & fals. poenit. c. 19. & Isidor. l. 3. Etymol. c. ult. 2. pro conversione, seu mutatione mentis in homine, præterita peccata sua plangente can. poenitentia 1. de poenit. dist. 3. in quo sensu ad mentem S. Thom. p. 3. q. 85. art. 1. 3. dicitur detestatio, & dolor animi de peccato commisso, quatenus est offensa, sive injuria illata DEO, ex intentione eam compensandi. 3. pro Habitu speciali, ad hujusmodi dolorem, & detestationem peccati inclinante: & hic defini potest, quod R. P. Schmalzgrueber L. V. T. II,

fit habitus inclinans ad actum, quo detestamur peccatum commissum, & de eo dolemus, quatenus eo DEUS à nobis offensus est, ex intentione offensam hanc abolendi, & compensandi, sive pro ea satisfaciendi. 4. pro uno ex septem novæ Legis Sacramentis: in quo sensu Poenitentia dicitur Sacramentum reconciliationis cum DEO post lapsum personalem, institutum per modum Judicij, sive Sacramentum, quo peccata post Baptismum commissa, & legitimo Ministro cum detestatione, & dolore debito manifestata, virtute clavium, seu absolutionis Sacerdotalis delentur. 5. pro Satisfactione pro peccatis imposta, & exhibita: & tunc ex communi dicitur Operatio exterior laboriosa, & poenalis, voluntarie assumpta ad vindicandum, & puniendum peccatum commissum, & ad placandam Divinam offensam. Omnis tribus prioribus acceptio- nibus solum hic agetur de Poenitentia quarto, & quinto modo accepta. Quare fit.

T

§. I.

De Pœnitentia, prout est Sacramentum.

S U M M A R I U M.

1. Pœnitentia est Sacramentum.
2. A Christo institutum.
3. Hujus forma.
4. Materia.
5. Minister.
6. Necessitas.
7. &c. Quando urgeat ejus præceptum.
12. &c. An sæpius in anno?
14. &c. Quinam teneantur præcepto Confessionis annuæ?
18. &c. Quo anni tempore?
21. &c. An eidem præcepto satisfiat per Confessionem validam.
24. &c. Quæ sint pœnæ neglectæ Confessionis annuæ?
27. Quid sit Approbatio, & quæ ejus necessitas?
28. 29. Quis approbare possit?
30. An necessaria illa sit etiam Graduatis?
31. A quonam Episcopo danda sit Approbatio?
32. Quando, & quomodo concedi solet, & possit ab Episcopo?
33. An Episcopus negare Approbationem possit, non præmissis Examine?
34. An sufficiat Approbatio petita, & ab Episcopo negata?
35. An restringi illa possit ad certum tempus, locum, vel personas?
36. An valeat Absolutio collata à Sacerdote, quam Episcopus idoneum judicavit, cum reipsa non esset?
37. An semel data ab Episcopo, vel ejus Successore revocari possit?
38. Quid sit Jurisdictio Confessarij, & quæ ejus necessitas?
39. Quotuplex sit Jurisdictio fori Conscientiæ?
40. Quomodo acquiratur Jurisdictio, seu potestas absolvendi delegata?
41. An in mortis articulo absolvere possit Sacerdos simplex, presente proprio, & privilegiato, & Excommunicatus vitandus, presente non excommunicato?
42. An à reservatis absolutus in articulo mortis, hoc cessante, se sistere superiori debeat?
43. Quomodo in foro Pœnitentiæ interno exercenda Jurisdictio tacite commissæ intelligatur?
44. Quæ sit praxis Privilegij, Ordinibus Religiosis concessi ad audiendas Confessiones quorumcumque fidelium.
45. Quinam habeant facultatem eligendi sibi Confessarium?
46. Utrum hæc facultas acquiri possit consuetudine?
47. Quid sit Casuum Reservatio?
48. Quæ peccata Reservationi obnoxia sint?
49. Cui competat potestas reservandi peccata?
50. Quinam casus Episcopis sint reservati?
51. Quinam reservari à Prelatis Regularibus possint?
52. Casus reservati in Societate JESU.
53. An reservacionem incurvant etiam ignorantes?
54. Quis absolvere possit à Casibus reservatis?
55. Quis ab Episcopalis?
56. Quis Religiosos ab ijs, quos reservavit eorum Superior?
57. 58. Quid dicendum de peregrinis habitibus Casum reservatum?
59. &c. Quid sit Sigillum Sacramentale, & quo jure inducitur?
63. &c. Quis eodem obligetur?
66. &c. Quanam sub illud cadant.
69. &c. An notitiâ ex confessione hauriâ, liceat uti in gubernacione, & alijs actibus externis concernentibus pœnitentem?
72. An violati Sigilli reus sit Confessarius, revelans peccatum sibi in Confessione detestum, si peccatorem non nominet?
76. Cui virtuti adversetur violatio Sigilli Sacramentalis?
77. An ob parvitatem materia possit fieri peccatum veniale?
78. An dispensari in eo possit?
79. Pœna violantis sigillum.
80. Requisita, ut incurranter.
81. 82. Quis sit Judex in causa fractionis sigilli?
83. &c. An hic procedere adversus violatorem sine pœnitentis licentia possit?
87. &c. An, & qualis probatio sit necessaria, & Novatianos, ad quos postea accesserunt Lutherus, Calvinus, alique affectu. Pater ex Conc. Flor. sess. ult. in Decret. Union. & Trid. sess. 14. can. 1. & 2.

2. **Q**uæritur 1. an Pœnitentia sit Sacramentum, an, & quando à Christo institutum, & quæ sit ejus materia, forma & Minister? **W. I.** Pœnitentia est Sacramentum novæ Legis, distinctum ab alijs. Est Catholica veritas contra Mon-

tanistas, & Novatianos, ad quos postea accesserunt Lutherus, Calvinus, alique affectu. Pater ex Conc. Flor. sess. ult. in Decret. Union. & Trid. sess. 14. can. 1. & 2. Hoc Sacramentum est institutum à Christo post Resurrectionem, uti tunc tenent

nent omnes contra *Arma an.* apud Dica-
still. *D. 4. dub. 2.* qui pura it esse institu-
t m à Christo sub initium prædicat o is;
item contra alios apud Tann. *q. 1. n. 6.* qui
dixerunt institutum esse: à DEO in Paradiso
sub monti initium. Responſio patet ex
Trid. *ſeſſ. cit. c. 1. de Sac. Pœnit.* ibi, *Do-*
minus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc
præcipue instituit. cum à mortuis excitatus,
inſiſſet in Diſcipulos ſuos, dicens, Ac-
cipite Spiritum Sanctum: quorum remiſeritis
peccata, remittuntur eis; & quorum retinue-
ritis, retenta ſunt: quibus verbis iisdem ſuis
Apoſtolicis dedit potestatem in Corpus suum
Myſticum, quod fideles conſtituunt.

3. Forma hujus Sacramenti ſunt verba
Abſolutionis Sacerdotalis, *Ego te abſol-*
vo à peccatis tuis: ex quibus licet effen-
tialia tantum ſint *Abſolvo te,* reliqua tamen
addi debent, præſertim in articulo mortis,
ſecundum quosdam ſub mortali, ſecun-
dum alios ſub veniali. Debet autem abſo-
lutio fieri per verba formalia, & hæc verba
dirigi debent in pœnitentiam præſentem,
prout decrevit *Clemens VIII.* Hinc inva-
lidum eſt abſolvere nuntio, ſigno, aut
ſcripto; item abſolvere abſentem, quod
docuit *Alenſ. Med. n.* & alij. Sufficiunt
tamen verba prædictis æquivalentia, qui-
bus ſenſus non immutatur, ut ſiquis reveren-
tiæ cauſâ dicat: *Abſolvo D. minationem, Ex-*
cellentiam, vel Majeſtatem veſtram. Con-
trà non valet, ſi dicas, *Abſolvat te DEUS,*
vel *abſolvat te Chriſtus.*

4. Materia alia eſt remota, alia pro-
xima. *Materia remota,* & circa quam
actus pœnitentis, & Sacerdotalis abſolu-
tio verſatur, ſunt peccata omnia actualia
commiſſa poſt Baptiſmum mortalia quidem
non dum ſubjecta clavibus neceſſaria, venia-
lia verò, & mortalia, à quibus abſolutio jam
ſemel rite eſt impetrata, ſufficiens, & ido-
nea, ut colligitur ex *Extrav. 1. int. comm.*
de Privileg. & docet praxis fidelium, ad
majorem ſui confuſionem, & conſequen-
dam uberioſiorem gratiam, panarumque re-
miſſionem inſtuentium Confeſſiones an-
nuas, & generales à tota vita de peccatis,
quæ jam aliquando clavibus rite ſubjece-
runt.

Materia proxima ſunt actus pœ-
nitentis tres, ſcilicet Contritio, Confeſ-
ſio, & Satisfactio: quæ ultima Sacra-
mentum integraliter perficit; priores au-
tem duæ ad eſſentiam pertinent, ut com-
muniter notant DD. contra *Sotum,* qui to-
tam eſſentiam ponit in abſolutione.

5. *Minister* hujus Sacramenti eſt
ſolus Sacerdos: prout patet 1, ex Scriptu-
ra *Joan. 20.* ubi Chriſtus ad ſolos Apo-
ſtolicos, ac Diſcipulos Sacerdotes, & in his
ad eos, quibus eadem poteſtas legitime
communicabitur: dicit: *Accipite Spiritum*
Sanctum. quorum remiſeritis peccata &c. 2.
R. P. S. b. m. alz. g. ueber L. V. T. II.

Ex Flor. in *Decret. de Sacram. & Trid. ſeſſ.*
14. c. 6. & can. 10. de Sac. Pœnit. 3 ex
Bulla *Martini V. in Concil. Conſtant.* contra
errorem *Wickliffi,* & *Leonis X.* contra *Lu-*
tberum, affirmantem, omnes fideles,
eti. m pueros, & mulieres habere pote-
ſtatem remittendi pœnitentibus peccata,
4 ex traditione, & perpetuo uſu Eccleſiæ.
Neque obſtat *c. ſures 2. de ſurt.* ubi pote-
ſtas abſolvendi videtur tribui etiam Diacono,
ibi: *Si comprehenſi, aut vulnerati Pres-*
bytero, vel Diacono conſeſſi fuerint,
Communione eis non negamus; nam tex-
tus iſte videtur mendoſus eſſe: quod pa-
ter ex eo; quia in *Concil. Tribur. can. 31.*
unde deſumitur, non habentur hæc verba
Vel Diacono, ſed iſta *Drôque. & Sacerdoti.*

Quæritur 2, an, & quomodo Sacra-
mentum Pœnitentiæ neceſſarium ſit poſt
Baptiſmum in peccatum mortale lapſis?
9. his neceſſarium eſt in re, vel in voto ne-
ceſſitate mediij, non quidem ex natura rei:
poterat enim Chriſtus Dominus hoc Sacra-
mentum inſtituere, ut utile, & con-
veniens ad ſanitatē animæ recuperandam,
non ut neceſſarium, & obligationem: ſed
ex præcepto Divino, quod nobis expoſuit
Trid. *ſeſſ. 14. c. 4. & can. 10. de Sac. Pœnit.*
Votum Sacramenti Pœnitentiæ continetur
in dilectione DEI ſuper omnia, & in Con-
tritione Charitate formata: & hinc qui
peccata ſua actu conſiteri inculpabiliter
non valet, ejusmodi actus virtute conſe-
qui ſalutem nihilominus poteſt; habent
enim hi actus, antecedenter ad actualem
hujus Sacramenti receptionem, vim delen-
di peccatum mortale, & recuperandi gra-
tiam per peccatum amiſſam. Trid. *c. 4. c. 14.*
& *ſeſſ. 6. c. 14.*

Dub. 1. quando peccati mortalis
8 reus ex præcepto Divino obligetur ad Sa-
cramenti iſtius uſum? *Certum eſt* obli-
gari ſaltem in articulo, ſeu probabili pe-
riculo mortis, undecunque, etiam ex ſen-
tentia Judicis imminentis. *Suar. D. 15. ſeſſ.*
6. n. 1. Palao D. un. p. 3. n. 7. Stoz Trib. Pœ-
nit. p. 3. q. 1. art. 3. n. 12. Vallens. hic §. 7.
n. 4. König n. 11. Wief. n. 12. & plerique
melioris notæ TT. ſunt enim tunc adhi-
benda media neceſſaria ad ſalutem, tale
medium autem Chriſtus eſſe voluit Confeſ-
ſionem Sacramentalem, ſi copia habeatur
Confeſſarij, ergo. *Conſ.* quia hoc præ-
ceptum impleri debet in hac vita, ergo ad
minimum in articulo mortis, vel ante ſi
tunc probabiliter timeatur non futura copia
Confeſſarij.

Difficultas eſt, an extra mortis diſ-
9 crimen ex vi ſolius præcepti Divini detur
obligatio conſitendi? *Negant* non pau-
ci maximi in S. Theologia nominis DD.
quod non ſatis conſtet de aliquo præcepto,
quod obligationem iſtam injungat aut de

tempore, quod hujus obligationis executioni extra periculum mortis determinatum à Christo sit. Verùm hæc ratio nihil probat; nam nec actibus Fidei, Spei, & Charitatis efficiendis certum tempus determinatum est, & tamen hos actus efficiendi obligatio Jure naturali datur.

10 Dicendum igitur, susceptionem hujus Sacramenti ab eo, qui se reum peccati mortalis agnoscit etiam seclusâ Lege Ecclesiasticâ, & Divino solum præcepto spectato, sine peccato non posse diu v. g. ultra tres, aut quatuor annos differri. *Ratio est*, quia tenetur peccator redire in gratiam cum DEO, eique satisfacere, ita quidem, ut praviter peccet poenitentiam procrastinando, prout patet *Ecccl. 5. v. 8. Prov. 1. v. 28. Rom. 2. v. 4.* ubi DEUS peccatores non solum à poenitentia procrastinatione dehortatur, sed ejus dilationem etiam, præsertim usque ad articulum mortis, tanquam vocationis gratiaque, & amicitia Divina vilipensionem, contemptumque severè reprehendit, ergo tenetur etiam ad medium in hunc finem à Christo institutum. Tale unicum est Confessio Sacramentalis in casu, quo copia est Confessoris, ergo &c. *Conf.* voluit Christus fideles per distinctam peccatorum Confessionem non solum absterri à frequentia peccandi, sed etiam à Confessario juvari, ne toties relabantur. hunc autem finem non obtineret, se semel tantum sub exitum vitæ tenerentur confiteri, ergo ipsa intentio finis fuit simul voluntas instituendi Sacramentum poenitentia hoc ritu, & obligandi ad Confessionem sæpius peragendam.

11 Neque obstat argumentum in contrarium allatum; nam Poenitentia agenda tempus, quod Jure Divino determinatum non est, determinavit Ecclesia in *Cons. Later. c. 21.* & confirmavit Trid, *sess. 14. c. 5. & can. 8. de Sac. Pœnit.* quorum Conciliorum priore *c. omnis 12. b. tit.* relato statutum est, ut omnes Christi fideles, usu rationis præditi, cujuscunque sexûs, saltem semel in anno confiteantur proprio Sacerdoti peccata sua. Quare sicut post determinationem Sabbati ad cultum Divinum in Decalogo, ea dies Jure naturali cultui huic consecranda erat in Veteri Testamento & in novo dies Dominica, ita post determinationem Ecclesiæ Jus Divinum obligabit ad semel in anno confitendum, Vallens, *hic s. 7. n. 1.* Wiestner *ibid. n. 14. & duob. seqq.*

12 Dub. 2. Utrum dari aliquando possit obligatio etiam sæpius, quam semel in anno confitendi? *R.* per accidens dari posse. Sic enim ad confessionem Sacramentalem obligatur 1. qui vult sumere S. Eucharistiam, vel celebrare Missam, si peccati mortalis se reum novit, & copia Con-

fessoris non desit. Trid, *sess. 13. c. 7. & can. 11. de Sanct. Euch. Sacr.* ubi addit, quod si necessitate urgente, Sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quamprimum confiteatur. 2. qui existimat, se à peccato aliquo abstinere non posse, aut vincere gravem aliquam tentationem, nisi confiteatur; quia quilibet Jure Divino tenetur adhibere media necessaria ad vincendum peccatum. Vallens, *hic s. 7. n. 4. & secundò.* 3. Ratione Juramenti, aut Voti arg. *c. magna 7. de Vot.* vel ratione poenitentia à Confessario injunctæ, vel ratione Statuti, Religionis, aut præcepti Superioris, Vallens, *l. cit. & quarto.* 4. Ratione conscientia erroneæ, dum putat quis se ad Confessionem teneri, quamvis sufficiat illam deponere. Navar. *Man. c. 2. n. 20.* Vallens, *l. cit. & quinto.*

Inter quos casus, & inter obligationem Confessionis annuæ id est discriminis, quod præceptum confessionis annuæ peccati mortalis reum per se obliget, & non tantum per accidens, prout voluerunt aliqui, & ratione Communionis. Patet ex *c. omnis 12. b. tit.* ubi præcipitur Confessio, & deinde Communio, nec verbum ponitur, ex quo possit colligi, unam solum propter alteram mandari. *Conf.* ex Trid, *sess. 14. c. 5. & can. 8. de Sac. Pœnit.* ubi nulla facta mentione communionis, absolute dicit, esse in Ecclesia præceptum annuæ Confessionis. Et hinc qui à Communione ob causam aliquam excusantur, aut ob immaturitatem Judicij differuntur, nihilominus tenentur confiteri. Nec unius tantum, sed duplicis peccati rei habentur, qui communionis, & Confessionis Sacra præceptum violarunt.

Dub. 3. quinam Confessionis annuæ præcepto teneatur? *Certum est 1.* teneri hoc præcepto fideles omnes, etiam pueros, si peccati mortalis sibi, sint conscientij, excommuni DD. judicio, contra *Sotum*, qui in *4. dist. 12. q. 1. art. 11. fin.* cum *Hofst. & Anchar.* negat pueros teneri ante annum 12. ætatis. Fundamentum sumitur ex *c. omnis cit.* ubi *cons. Later.* ad annuam Confessionem obligat omnes, postquam ad annos discretionis pervenerint, h. e. doli capaces exiterint, & discernere inter bonum, & malum noverint, atque talem discretionem, & doli capacitatem supponit peccatum mortale, ergo &c.

Certum est 2. ad confessionem annuam teneri etiam eum, qui conscientius sibi est peccati mortalis solum interni, tum propter universalitatem *c. omnis cit.* tum verò propter communem sensum, & usum Ecclesiæ, ac fidelium *c. cit.* etiam de peccatis internis intelligentium, ut aded *Suar. D. 36. sect. 2. n. 2.* temeritatis non immeritè arguat singularem opinionem Margarit. Con-

Confessor. *V. Confessio*, negantis obligationem Confessionis annuæ in eo, qui peccati solum interni reus est. Neque aliud probat ratio, quam pro hoc suo asserto *Margarita* assert, quia scilicet Ecclesia caret potestate in actus merè internos; nam ut *n. 11.* dictum est, præceptum Confessionis annuæ non est præceptum merè Ecclesiasticum, sed determinatio præcepti Divini.

16 *Controversia* est de eo, qui sibi conficius est peccati venialis tantum. Etiam hunc præcepto Confessionis annuæ adstringi cum *Bonav. Rich. Alenſi* exultimat. *Fagn. in c. omnis cit. à n. 14.* pro se allegans *S. Thom. in 4. dist. 17. q. 3. art. 1. q. 3. Sed dicendum* præcepto Confessionis annuæ solum adstringi reos peccati mortalis. Ita *Sylv. V. Confessio 1. n. 14. Sot. dist. 18. q. 1. art. 3. Suar. D. 36. sect. 2. n. 8. Laym. l. 5. tr. 6. c. 5. n. 12. & communiter ceteri*, allegantes pro se *S. Thom. in 4. dist. 16. art. 2. q. 3.* Ratio est, quia mens *Conc. Later. in c. omnis cit.* non fuit imponere novam obligationem confitendi peccata, sed ei, quæ præcepto Divino jam erat imposita, determinandi certum tempus, ultra quod non liceret differre Confessionem, prout declarat *Trid. sess. 14. c. 5.* atqui præcepto Divino ad Pœnitentiæ sacramentum tantum adstringuntur peccati mortalis confici, ergo &c. *Conf.* nam *Trid. c. 5. cit. & can. 7.* disertè assertit, peccata venialia taceri in Confessione circa culpam posse, hoc autem verum non esset, si ad Confessionem annuam adstringeretur ille, qui unius tantum peccati venialis sibi est conficius.

17 Verum esto, à præcepto Confessionis annuæ excusetur, qui nullius peccati mortalis sibi est conficius, constans tamen fidelium sensus, & usus ad Confessionem annuam indiscriminatim omnes vel obligat, vel serio hortatur, nec immeritò; non enim leve iniquæ suspitionis fundamentum præberet ille, qui integro anno Confessionem omitteret sub prætextu carentiæ peccati mortali; tum quia vix reperiuntur, qui sine istius Sacramenti usu toto anno à peccato mortali abstinere; tum verò quia negligens expiare peccata venialia, facile prolabitur in mortalia. Accedit scandalii ratio, quod ex tali omissione fideles capiunt: hinc ad istud evitandum talis, qui mortalis noxæ se reum non agnosceret, tempore Paschali, quo annuæ Confessionis præceptum urgeri solet, proprio Pastori, vel ejus Delegato se sistere, & ei conscientiæ suæ statum in genere declarare deberet, ut monent *Suar. D. 36. sect. 2. n. 9. Vasq. q. 90. art. 2. dub. 2. n. 19. Coninck D. 5. dub. 5. n. 52. Fagund. Eccl. Præcept. 2. l. 1. c. 2. n. 9. Bonac. D. 5. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 8. Palao tr. 23. D. un. p. 20. n. 5. Wiestner bic n. 19.*

Dub. 4. quo anni tempore Confessio annua fit peragenda? *n.* Jure scripto satisfacit huic præcepto, quocunque tempore Confessio illa fiat; nam *Conc. Later. c. omnis cit.* nullum determinavit tempus Confessionis, licet Paschale determinaverit Communioni. *Navar. Man. c. 2. n. 9. Sot. in 4. dist. 18. q. 1. art. 4. concl. 1. Sà V. Confessio n. 4. Suar. D. 36. sect. 3. n. 2. Laym. c. 5. cit. n. 8. Engl bic n. 8. Wiestner ibid. n. 22.* Neque obstat *Extrav. 2. de Teng. & pac.* ubi Sixtus IV. dicit, Parochianos ad Peccatorum Confessionem in Paschate obligari; nam in textu hoc non imponitur novum Confessionis præceptum, sed à *Conc. Later. c. omnis cit.* impositum refertur: unde sicut istud solum annuam, non autem Paschalem Confessionem præcipit, ita & in *Extr. cit. Pontifex*; facit autem mentionem Paschatis; quia Confessio tanquam dispositio Communioni Paschali præmitti solet, & debet.

Jure autem non scripto per Consuetudinem perantiquam, & universalem in Ecclesia, de qua mentio fit in *can. in capite 64. dist. 50.* & approbat *Trid. sess. 14. c. 5. de Sac. Pœnit. fin.* videtur Confessionis annuæ determinatum tempus Paschale, quo accedendum est ad S. Communionem: quam consuetudinem pro Lege receptam esse, ex eo colligitur, quod eo tempore Rectores Parochiarum Parochianos suos illius peragenda admoneant, ejus peractæ post illud tempus testimonium exigant, & qui convicti fuerint illius negligenter omisæ, à Magistratibus graviter puniri soleant. *Engl bic n. 9. Wiestner ibid. n. 25.*

Qui legitime impeditus, vel ex negligentia præceptum Confessionis annuæ, & Communionis in Paschate non implevit, tenetur id facere, quamprimum commodè potest; quia Paschale tempus Communioni Jure scripto, & Confessionis Jure non scripto definitum est tanquam terminus implendæ, non finiendæ obligationis. *Navar. Man. c. 21. n. 45. Medin. de Pœnit. q. 18. Suar. D. 36. sect. 4. n. 2. Coninck D. 5. dub. 8. Laym. l. 5. tr. 6. c. 5. n. 9. Palao tr. 23. D. un. p. 20. §. 2. n. 13. Wiestner n. 23. cit. ¶. qui à sacra.* Si verò quis praverit, se in Paschate impediendum, tenebitur Confessionem, & Communionem anticipare, sicut anticipare debet auditionem Missæ die festo, qui prævidet, quod horâ consueta non possit eidem interesse. *Suar. f. 5. n. 2. Coninck dub. 7. n. 58. Laym. n. 9. cit. coroll. 2. Palao n. 11. Vallenf. bic §. 7. fin. Wiestn. l. cit.*

Dub. 5. an Confessionis annuæ præcepto satisfiat per Confessionem invalidam? Affirmant *Sylv. V. Confessio 4. n. 3. fin. Palud. in 4. dist. 17. q. 7. & alii relati à Fagund.*

gund. *Eccl. præc. 2. l. 1. c. 4. n. 4.* saltem tunc, quando poenitens est extra culpam, quia scilicet peccata sua fideliter, & cum debita dispositione confessus est, Sacerdos verò vel ex ignorantia, vel ex malitia absolutionem non impertivit: ad quod dicendum moventur duplici ratione. 1. quia Ecclesia videtur solum præcipere Confessionem externam, & illius omissionem punire, 2. quia eadem Ecclesia ad poenitentiam, & peccatorum Confessionem recipit peccatores etiam illos, qui propter defectum veri propositi nequeunt absolvi.

Sed standum pro negativa, quam etiam defendunt Navar. *Man. c. 10. n. 4.* Sot. *dist. 18. q. 3. art. 3.* Suar. *D. 36. scd. 7. n. 3.* Coninck *D. 5. dub. 9. n. 70.* Laym. *l. 5. tit. 6. c. 5. n. 11.* Fagund. *c. 4. cit. n. 5.* Palao *p. 20. §. 3. n. 4.* Wiestn. *n. 25.* Ratio est, quia per talem Confessionem non satisfacit præcepto Divino; nam hoc obligatur peccator ad recuperandum statum gratiæ, in quem finem talis Confessio invalida non servit, ergo nec satisfacit præcepto Ecclesiæ; quia ista non ponit novum præceptum præcipiendo Confessionem annuam, sed tantum obligationi jam antea per præceptum Divinum inductæ tempus determinat.

Neque obstant Argumenta opposita. *Ad 1.* Ecclesia præcipit illam Confessionem, ad quam incerto tempore obligat præceptum Divinum; hæc autem non est Confessio tantum externa, utpote insufficientis ad procurandum statum gratiæ, per peccatum mortale amissum, sed vera. Accedit, quia nomine actus regulariter non venit actus qualiscunque, sed validus; nam invalidè fieri, & omnino non fieri paria reputantur. *Ad 2.* confessionem peccatoris, qui propter defectum veri propositi absolvi nequit, Ecclesia admittit non tanquam sufficientem ad implendum præceptum, sed ut de peccatorum gravitate, & animæ suæ periculo admoneantur, & piis exhortationibus ad veram Poenitentiam, & conversionem facilius inducantur.

Dub. 6. quæ sint pœnæ neglectæ Confessionis annuæ? *Res.* hanc negligentem *c. omnis 12. b. tit.* arcentur ab ingressu Ecclesiæ vivi, & mortui à Sepultura Ecclesiastica: neque requiritur, ut neglexerint utrumque præceptum Confessionis, & Communionis, sed satis est, si quis alterutrum non impleverit. *la Croix tom. 7. n. 2053.* Sed hæc pœna solum est ferenda sententiæ nam Jure communi in istos nulla lata est pœna, quæ ipsa Confessionis multiosa omissionem incurratur. Suar. *D. 36. scd. 8. n. 2.* Fagund. *de 2. Eccl. Præc. l. 1. c. 4. n. 12.* Palao *tr. 23. D. un. p. 20. §. 3. n. 5.* Wiestner *hic n. 26.* Hinc pœna ista in casu, quo delictum omnino

occultum est, executioni dari non potest, ob defectum probationis.

Aliud est de Excommunicatione, quæ Jure speciali Statutorum Provincialium, & Diocesanorum à negligentibus Confessionem Paschalem ipso facto incurritur; cum enim ista non delicto probato, sed delicto externo annexa sit, locum habet etiam, quando delictum est occultissimum. Fagund. *n. 12. cit.* Palao *n. 5.* Wiestner *n. 27.* cum aliis. Eandem Excommunicationis pœnam incurrit etiam, qui fidè, h. e. non integrè, vel sine dolore, aut proposito emendationis requisito confessus est; nam licet de actibus merè internis cognoscere non possit Ecclesia, potest tamen indirectè illos præcipere, quatenus pertinent ad actum externum rite peragendum: consi. si talem actum internum quis omiserit, incurrit pœnam facto ipso impositam ab Ecclesia, non quidem propter omissionem actus interni, sed propter actum externum ex defectu interni ad eum requisiti non rite positum. Wiestner *n. 28.*

Ab hac doctrina Vivald. *Candel. aur. 26 de Confess. n. 60.* Rodr. *addit. ad Bull. Cruc. §. 11. alius 9. n. 133.* Zerol. *Prax. Episc. p. 1. V. Lupanaria §. 3.* excipiunt meretrices, ulurarios, aliosque peccatores publicos, quos neque Episcopi, & Parochi Excommunicatos declarant quamvis prædicto Confessionis præcepto legitime, ut dictum est, non satisfaciant, manifesto, ut putant, indicio, quòd hac Excommunicationis pœnâ non adstringantur. Sed nullatenus admittenda est Exceptio; quia nec fundamentum habet in *c. omnis 12. b. tit.* quippe quod fideles comprehendit omnes; nec publici peccatores digniores sunt Indulgentia, quam alii. Quòd verò non soleant declarari, id fit, non quia peccatores ejusmodi Excommunicatione affecti non sunt, sed in favorem aliorum fidelium, nec cum ipsis communicantes peccent. Fagund. *l. 1. cit. c. 3. n. 11.* Palao *n. 6.* Wiestner *n. 28. cit.*

Quæritur 3. quid sit approbatio, & 27 quæ ejus necessitas? *Res.* Approbationis nomine venit Judicium, sive testimonium authenticum de habilitate, sive idoneitate Sacerdotis ad excipiendas Confessiones fidelium poenitentium. Ad Sacramenti Poenitentiae administrationem est necessaria, ita, ut absolutio, saltem à peccatis mortalibus, extra mortis articulum, à Sacerdote non approbato attentata, valore careat, ex communi, & certa sententia DD. qui id desumunt ex *Trid. sess. 23. c. 15. de Reform.* ubi decernitur, nullum posse audire Confessiones Sæcularium, etiam Sacerdotum, nisi aut Beneficium Parochiale habeat, aut aliàs Approbationem obtineat, verbis autem non posse negatur potentia, & actus con-

contrà gestus invalidus declaratur, ut cum *Gloss. Bartol. Tiraquell. Covar. notat P. Wiestner hic n. 31. Neque obstat*, quòd potestas absolventi à peccatis jam conferatur in ipsa ordinatione Sacerdoti; quia potestas ista solum est incompetita, quæ primùm compietur per collationem Jurisdictionis, & Approbationis. Dixi *saltem à peccatis mortalibus*; nam absolutionem à venialibus à Sacerdote non approbato datam, probabilis validam esse affirmant *Carden. D. 2. c. 6. art. 9. § 10. Sporer n. 667. la Croix tom. 6. n. 1489. non obstante Decreto Innoc. XI. edito 12. Febr. 1679. quia in hoc Decreto Pontifex solum præcipit Ordinariis, ne permittant, ut venialium Confessio fiat simpliciter Sacerdoti non approbato, non verò irritat absolutionem ab eo factam.*

28 Dub. 1. cui competat potestas approbandi Sacerdotes ad excipiendas Confessiones pœnitentium? *¶ cum distinctione*: Nam ad Confessiones Sæcularium audiendas approbandi potestas de jure competit Episcopo, aliisque Prælati in certo territorio exercentibus Jurisdictionem quasi Episcopalem, item Capitulo Sede vacante, & utriusque Vicario Generali; quia non est actus Ordinis, sed Jurisdictionis Episcopalis ordinariæ. *Suar. D. 28. sect. 5. à n. 1. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 25. à n. 8. Königlic. n. 5. Wiestner n. 32. & sumitur ex Trid. c. 15. cit. ibi, Confessiones Sæcularium.*

29 Contrà ad Confessiones Regularium excipiendas Sacerdoti Regulari, vel etiam Sæculari sufficit Approbatio, & licentia Superioris consentium Regularis *arg. c. 15. cit. nam cum solum exprimat Confessiones Sæcularium, Confessiones Regularium hoc ipso videntur exceptæ. Mirand. tom. 1. Man. Prælat. q. 45. art. 11. concl. 2. Suar. sect. 4. n. 4. Barbof. alleg. cit. n. 64. fin. Wiestner n. 33. & patet ex Decreto Clem. VIII. relato apud Quarant. V. Confessor. Ratio est, quia cum Regulares peculiarem, & multò perfectiorem, quàm Sæculares, modum vivendi teneant, convenientius est ipsis Confessores dari, & approbari potius à propriis, quibus modus vivendi illorum competens est, quàm ab aliis hujus inexpertis Prælati. Quoad Moniales tamen aliud videtur statutum à Gregorio XV. in Bull. incipit *Inscrutabilis* edità 1622, ubi cavetur, ne quis sive Religiosus, sive Sæcularis eorum Confessiones audiat, nisi ab Ordinario approbatus.*

30 Dub. 2. an Episcopalis Approbatio necessaria sit etiam Sacerdotibus, qui Gradu Doctoratùs, vel Licentiæ in SS. Theologia, vel Jure Canonico insigniti sunt? Negant aliqui apud *Henriq. l. 3. de Pœnit. c. 6. n. 2. comment. lit. O. ex ratione,*

quia tales habent testimonium publicum suæ idoneitatis ad Sacramentorum administrationem, & de hac aliquando constat per ipsam facti evidentiam, & doctrinæ notorietatem. Sed etiam his necessariam esse approbationem Episcopalem ad Confessiones Sæcularium audiendas docent *Suar. D. 28. sect. 4. n. 3. Fagund. l. 7. c. 2. n. 68. Laym. l. 5. tr. 6. c. 11. n. 2. Barbof. alleg. 25. n. 6. Palao tr. 23. D. un. p. 17. §. 2. n. 2. Wiestner n. 34. la Croix tom. 6. n. 1485. Resp. 1. coroll. 1. & patet ex Bulla S. Pij V. edità 1571. Declaratione Cardd. & Trid. verbis, quod c. 15. cit. generatim, & absolute decernit, nullum, etiam Regularem Presbyterum posse Confessiones Sæcularium audire &c. conf. omnem exceptionem, vel restrictionem excludit. Decet tamen, ut hujusmodi Doctores, & Licentiati, sicut etiam celebriores Verbi Divini Præcones, aliique similes, quando de eorum doctrina palam constat, approbentur sine scientiæ examine, prout DD. cit. notant.*

Dub. 3. à quonam Episcopo danda sit Approbatio? *¶ ex communiore, & probabiliori sententia, quam tenent Suar. D. 28. sect. 6. n. 6. Conrck de Pœnit. D. 8. dub. 7. n. 50. Bonac. D. 5. de Pœnit. q. 7. p. 4. n. 15. Fagund. l. 7. c. 20. n. 92. Palao tr. 23. D. un. p. 17. §. 3. n. 4. Wiestn. n. 36. approbatio hæc facienda est ab Episcopo, cui subest Confessarius exposcens approbationem, idque tum propter geminas Declarationes Cardd. Trid. Interpp. tum verò ex ratione, quia approbatio est actus Jurisdictionis, quæ non potest exerceri, nisi in subditum. Utenim Responso hæc ritè intelligatur, & accomodatè ad praxin, per Episcopum Confessarii intelligendus est non solum ille, qui absolute, & simpliciter ejus est Ordinarius ratione stabilis domicili, quod Confessarius approbationem petens in Diocesi ipsius habet; sed etiam ille, qui est respectivè talis, & per accidens, nempe in ordine ad functiones in sua Diocesi, h. e. apud subditos suæ Diocesis obeundas. Palao l. cit.*

Dub. 4. quando, & quomodo concedi ab Episcopo soleat, & possit Approbatio ad audiendas Confessiones? *¶ potest, & solet concedi tripliciter. 1. Actuali collatione Beneficii Parochialis, sive annexam sibi curam animarum habentis, 2. authenticâ declaratione idoneitatis, facto prævio examine, 3. deputatione Sacerdotis vel in genere ad Sacramentorum, vel in specie ad Sacramenti Pœnitentiæ administrationem ab Episcopo etiam sine prævio Examine facta; nam hoc ipso censetur illum ad hoc munus idoneum judicare. Quocunque autem modo Approbatio*

batio fiat; concedenda est gratis; aliàs Simoniaca foret. An verò per hoc etiam reddatur invalida, dubitari potest. Verius est non esse irritam. Suar. *D. 28. sect. 5. n. 49.* Reginald. *l. 1. n. 180.* Bonac. *D. 5. de Penit. q. 7. p. 4. §. 1. fin.* Palao *tr. 23. D. un. p. 17. §. 1. n. 6.* Wiestner *n. 38.* la Croix *tom. 6. n. 1488.* quia nullo jure cautum est, collationem Approbationis pretiofactam esse irritam.

33 Dub. 5. an Episcopus Approbationem, nulla ad Examen admissione facta, sacerdoti serib. eam petenti negare possit? Certum est negare eam posse ex justa causa, v. g. ob notorium aliquem defectum doctrinæ, probitatis &c. Difficultas est, an denegare eandem possit, seclusâ ejusmodi causâ? Videtur posse; quia non apparet, ex quo capite obligetur Episcopus ad explorandam cujuscunque Sacerdotis suæ Diocesis aptitudinem, præcipuè quando illo pro Confessionibus excipiendis non indiget. Sed dicendum, si Sacerdos aliquis Regularis, vel Sæcularis serib. & juridicè Approbationem exoptulet, eum sine justa causa repelli non posse, sed necessariò admittendum ad Examen, & si in hoc idoneus repertus fuerit, approbationem eidem concedendam. Ita Suar. *D. 28. sect. 5. n. 15.* Vasq. *q. 93. art. 3. dub. 5. n. 5.* Coninck *D. 8. dub. 7. n. 50.* Laym. *l. 5. tr. 6. c. 11. n. 3.* Palao *tr. 23. D. un. p. 17. §. 3. n. 7.* Lugo *de Penit. D. 21. n. 49.* Wiestn. *hic n. 39.* Ratio est, quia Regularis Sacerdos jus habet procurandi, ne sibi impedatur usus privilegii Apostolici, vi cujus audire possunt Confessiones ad se recurrentium, & sæcularis jus habet se taliter disponendi, ut Jurisdicção eidem ad excipiendas Confessiones meritò committi possit. Atqui hunc finem obtinere nequeunt, nisi Episcopus eos ad Examen admittat, & si in hoc reperiantur idonei, approbationem eis concedat. igitur ne jus hoc ipsorum Episcopus lædat, tenebitur ipso ad Examen petitiu admittere, & idoneos repertos approbare.

34 Dub. 6. an sufficiat Approbatio petita, si ab Episcopo injustè denegetur? Certum est non sufficere, si injuria denegationis non sit manifesta; quia tunc præsumitur pro Judice, & ab eo actis *c. in presentia 6. de renunt. & l. fin. ibi.* Quod non arbitramur *C. de Offic. civil. Judic.* Difficultas est, an id etiam dicendum sit, quando idoneitas personæ approbationem petentis est manifesta. Ubi non pauci cum Navar. *Man. c. 27. n. 265.* Mirand. *Man. Prel. tom. 1. q. 45. art. 6. §. 8.* Laym. *l. 5. tr. 6. c. 11. in 4.* Fagund. *l. 8. c. 2. n. 15. §. 58.* Palao *tr. 23. D. un. p. 17. §. 3. n. 8. §. 9.* distinguunt inter Sacerdotes Sæculares, & Regulares, & licet admittant, in prioribus non suffice-

re, Approbationem ab ipsis fuisse petitam, si hæc ab Episcopo ipsis quamvis injustè, negata est; de posterioribus tamen existimant, eos, si debito modo Approbationem ab Episcopis postulaverint, hi verò eandem ipsis injustè denegârint, ipso jure approbatos censeri, & ad Confessiones etiam Sæcularium audiendas exponi posse. Movetur *Clem. dudum 2. & Extr. 2. int. comm. de Sepult.* ubi Mendicantibus indultum est privilegium, vi cujus Confessarii ab illorum Generali, vel Provinciali Episcopo præsentati, si ipsi eos admittere renuant, pro admittis haberi possunt, Papâ eos tali casu admittente. Sed dicendum, neque istos tali casu pro approbatis habendos. Suar. *D. 28. sect. 5. n. 6. §. 15.* Vasq. *D. 93. art. 3. dub. 3.* Coninck *D. 8. de Penit. dub. 7. n. 58.* Barbof. *de Offic. Episc. alleg. 25. n. 47.* Lugo *D. 21. n. 52.* Wiestner *n. 41.* Ruffent. *tit. 39. infra n. 259.* Ratio est, quia *Trid. sess. 14. c. 15. de reform.* ad hoc, ut quis audire Confessiones Sæcularium possit, absolutè, & discretè, tanquam conditionem, requirit approbationem ab Episcopo obtentam: neque distinguit inter Sacerdotes Sæculares, & Regulares; imò illos hac sua dispositione expressè includit, ibi, *Nullum etiam Regularem,* derogando privilegii antea h. b. us, ibi, *Privilegiis, & consuetudine quacunque, etiam inmemorabili, non obstantibus.* conf. derogatum censetur favori per *Extrav. cit.* concessio Religiosis. Neque obstat, quòd idem favor dein à *Clem. V. in conc. Vienn. clement. cit.* sit confirmatus, & sic videatur concessus dispositione Concilii Generalis, cui sine speciali mentione non derogatur *c. nonnulli 28. pr. de Rescript. & c. ex parte 3. de capell. Monach.* nam imprimis *Clem. cit.* utpote non à Concilio, sed in hoc à *Clem. V.* edita, non Conciliaris, sed Apostolica est: deinde quando mentio Constitutionis Conciliaris in *c. cit.* requiritur, id intelligendum de derogatione, quæ per Rescriptum, non verò de ea, quæ per Constitutionem fit.

Dub. 7. an Approbatio ab Episcopo restringi valeat ad certum tempus, locum, vel personas? Satis clarum est, posse restringi ad certum locum, & personas, cum utique respectu radium possit aliquis esse idoneus, qui non est respectu Civitatis, & respectu virorum, qui non est respectu faminarum. Navar. *Man. c. 4. n. 11.* Suar. *D. 28. sect. 7. n. 19.* Wiestn. *n. 42.* Controversa est de restrictione ad tempus certum. Negativam cum nonnullis tenet Portell *Dub. Regul. V. Confessor n. 13,* quia non apparet ratio, cur, qui uno die, mense, vel anno aptus ad excipiendas Confessiones, non etiam sit aptus alio tempore. Sed affirmativam melius tenent Bar-

Barbof. de Offic. Episc. alleg. 15. n. 42. Lugo D. 21. n. 58. Wiestner n. 43. la Croix tom. 6. n. 1492. quia possunt esse iustæ causæ huiusmodi restrictionem faciendi e. g. propter necessitatem, & concursum penitentium, aliorumque Sacerdotum defectum, ut aded approbatio tamdiu duret, quamdiu durat hæc necessitas, & defectus: item propter levitatem morum, & tenuitatem scientiæ ipsius Sacerdotis, & ad istius conservandæ, & augendæ studium: imò etiam ad experimentum capiendum de probitate, discretionem, & doctrinam ejusdem, an sufficiat pro Approbatione perpetua. Ad argumentum contrarium experientia passim docet, scientiam rerum Moralium, quam Sacerdotes de præsentibus habent, sæpenumero in illis, præsertim quando aliis curis, & studiis distenduntur, exolescere, ut ad pristinam ignorantiam videantur rediisse, atque aded novum non sit, aliquem uno tempore idoneum esse, qui postea per oblivionem eorum, quæ didici, sit inidoneus.

36. Dub. 8. an valeat absolutio collata à Sacerdote, quem Episcopus idoneum iudicavit, cum re ipsa non esset? R. affirmative, si penitenti rite disposito cum debita intentione, & adhibita absolutionis formâ collata est; quia per Trid. sess. 14. c. 15. de reform. irritata non est: imò non oportebat eam irritari; cum enim ejusmodi error sæpe occultus sit, sæpe dubium esse posset de valore approbationis, & conf. etiam absolutionis cum gravi periculo animarum. Suar. D. 28. sect. 5. n. 7. Reginald. l. 1. n. 197. Bonac. D. 5. de penit. q. 7. p. 4. §. 1. n. 30. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 25. n. 40. Palao tr. 23. D. un. p. 17. §. 1. n. 1. Wiestn. n. 44. Imò juxta eundem Barbof. n. 40. & Palao n. 2. valida est approbatio Sacerdotis, & ab hoc data absolutio, quem Episcopus fide duntaxat, h. e. verbis externis sine intentione interna approbationem concedendi, approbavit; quia cum Ecclesia non judicet de occultis, & quæ in actum externum non prodeunt, Tridentinum approbationem exigens solum loqui censendum est de Approbatione externa, & visibili. Similiter juxta Suar. l. cit. valida est absolutio, facta à Sacerdote, quem Episcopus non iudicavit aptum, & tamen approbavit; nam licet approbatio talis injusta, & illicita sit, non tamen videtur nulla: alioquin multæ confessiones redderentur dubiæ; quia sæpe huiusmodi approbatio datur per favorem, & vel contra iudicium, vel certe sine iudicio de sufficientia Sacerdotis. Contra invalida est absolutio data à Sacerdote quam Episcopus in animo idoneum iudicat, absque ulla manifestatione huius sui iudicii, ob defectum declarationis externæ, in qua maximè essentia approbationis consistit. Suar. l. cit.

R. P. Schnalzgrueber L. V. T. II.

Coninck n. 49. Barbof. n. 41. Wiestner n. 44. fin.

Dub. 9. an Approbatio semel data ab Episcopo, vel ejus Successore revocari possit? Negant aliqui revocari posse saltem ab Episcopo, à quo obtenta est, ex ratione, quia approbatio non est gratia, vel favor, sed sententia quædam, & iudicium authenticum, Sacerdotibus, si apti ad Confessiones audiendas reperiantur, ex Justitia debitum, atqui sententia semel prolata, postquam in rem iudicatam transit, à Judice, à quo prolata est, amplius revocari non potest c. quod ad consultationem 15. de Sent. & re jud. & Auth. hodie c. de Appell. Verum quia textus cit. tantum loquuntur de Sententia Judiciali, à qua ad iudicium de idoneitate extrajudiciale, urpote diversum quid, malè ducitur argumentum, ideo dicendum, revocari Approbationem semel concessam posse: ubi tamen est distinguendum, an approbatio concessa sit solitarie, an cum Beneficio Parochiali, vel Curato. Si hoc secundum, revocari Approbatio nequit, nisi Sacerdos, tale Beneficium obtinens, ex justa causa ipso privetur, vel ab Officio ex simili causa removeatur, aut suspendatur. Reginald. l. 1. n. 201. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 25. n. 23. Palao tr. 23. D. un. p. 17. §. 4. n. 1. Wiestner n. 47. §. primò. Si primum, videndum est, an Approbatio sit data ad arbitrium, & beneplacitum, an verò absolute, & sine limitatione. Si prius, revocari potest, saltem interveniente causa: imò morte concedentis sine revocatione expirat. Barbof. n. 55. Wiestner §. secundò. Si posterius, revocari potest, interveniente iustâ causâ, e. g. propter mutatos mores, scientiæ moralis oblivionem &c. hac verò cessante, non potest, quod jus per approbationem Sacerdoti jam sit quæsitum. Suar. D. 28. sect. 8. n. 7. Barbof. n. 47. Palao n. 6. Wiestner §. tertio, & quartò.

Quæritur 4. quid sit Jurisdictio Confessarii, & quæ sit ejus necessitas? R. est potestas Judicialis ligandi, & solvendi penitentem subditum sibi confessionem. Herzig Man. Confess. n. 211, nam quamvis in ipsa Ordinatione potestas aliqua absolvendi, conferatur Sacerdoti, tamen ista duntaxat remota, & incompleta est, quæ deinde per collationem, Jurisdictionis completa, & proximè expedita efficitur cum subditorum designatione. Vallenf. hic §. 6. n. 3. Herzig l. cit. n. 212. Ex quo sequitur, Jurisdictionis in personam, & peccata penitentis defectum facere absolutionem nullam, Wiestner hic n. 50. Excipiuntur tres casus, in quibus ex Ecclesiæ benignitate, & perpetua consuetudine fideles indiscriminatim omnes cujusvis Sacerdotis Jurisdictioni

U

dictio

ditioni subijciuntur: 1. si habeant peccata solum venialia. 2. si mortalia quidem habeant, sed à quibus jam semel legitime sunt absoluti. 3. instante articulo mortis. Inter hunc tamen, & duos priores casus id est discriminis, quòd in isto absolvere possit validè etiam Excommunicatus vitandus, depositus, & degradatus; non verò in duobus prioribus, Suar. *D. 26. de Pœnit. sect. 5. n. 5.* Laym. *l. 5. tr. 6. c. 10. n. 2.* Palao *tr. 23. D. un. p. 13. n. 5.* Wiestner *n. 53.* la Croix *tom. 7. n. 1548. pr. item n. 1559. &c.* Ratio est, quia Jurisdictionis actualis usus, quo ejusmodi Censuratus caret, pro solo articulo mortis concessus est. *Trid. sess. 14. c. 7. de Sac. Pœnit.*

39. Dub. 1. quotuplex sit Jurisdictio fori conscientie? 2. duplex Ordinaria scilicet, & Delegata, Ordinariam habet Papa respectu totius Ecclesie, Episcopus, hujusque, & Capituli Sede vacante Vicarius respectu suæ Diocesis, & Prælati Regularis respectu sui Ordinis, vel Monasterij, Parochi respectu suæ Parochie, Palao *tr. 23. D. un. p. 13. n. 9.* Valens. *hic §. 6. n. 4.* König *n. 6.* Wiestn. *n. 50.* la Croix *n. 1548. cit.* Delegatam habent, quibus potestas audiendi Confessiones subditorum fidelium à Papa, Episcopo, Parocho, vel alio Curato, ordinariam Jurisdictionem obtinente, commissa est *c. cum Episcopus 7. ibi Vel per alium de Offic. Ordia. c. omnis 12. b. tit. ibi Sacerdoti proprio, i. e. Parocho, vel alteri Ordinario, vel alieno i. e. non ordinario cum propria licentia, vel ejus commissione. Abb. in c. 12. cit. n. 7.* Laym. *l. 5. tr. 6. c. 10. n. 11.* Palao *p. 13. cit. n. 14.* König *n. 6.* Wiestner *n. 57.* la Croix *l. cit.* Ex his Delegatis autem illi duntaxat subdelegare possunt, quibus causarum fori interni universitas commissa, & hæc commissio officio, seu muneri eorum ordinario annexa est, aded, ut ratione illius potestas absolventi competat, ac per modum muneris commissa sit. Palao *l. cit. n. 16.* Et hinc quia Confessarij Regularibus, & Parochorum Cooperatoribus potestas absolventi non competit ratione muneris, & officij ordinarij, facultatem subdelegandi ejusmodi potestatem non habent, Wiestner *n. 58.*

40. Dub. 2. quomodo acquiratur Jurisdictio, sive potestas absolventi delegata? 2. acquiri potest multipliciter. Et 1. quidem Jure communi: & sic potestatem Delegatam absolventi quosvis fideles habet quisvis Sacerdos in casibus *n. 38.* exceptis: Item Confessarij, electi ab Episcopis, aliisque Prælatibus exemptis *vi c. fin. b. tit.* & ipsi etiam Episcopi in casibus varijs, tanquam Sedis Apostolicæ Delegati. Wiestner *n. 59.* 2. commissione hominis, sive tacito,

vel expresso consensu alicujus eorum, quibus juxta dictam præc. potestas Jurisdictionem hanc delegandi competit. Wiestner *n. 60.* 3. privilegio Apostolico: & tunc talis privilegij Religiosis, præsertim Mendicantibus concessum est, ut Confessiones quorumcunque fidelium, ad eos accedentium, audire eosque absolvere possunt à quibuscunque peccatis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis, & à quibusvis Censuris, & poenis Ecclesiasticis, quæ ex illis resultant, exceptis ijs, quæ comprehenduntur in Bulla Cœnæ. *Const. Pauli III. incipit Cum inter 3. Jun. 1545.* & Gregor. XIII. allegata in *Compend. Privil. Societ. JESU 2. Absolutio §. 1.* Wiestner *n. 65.* & alij passim. 4. consuetudine legitime præscripta, saltem quando Jurisdictionis illius possessio vel quasi bona fide 40. annis cum titulo, vel sine hoc per tempus immemorabile continuata est *arg. c. Episcopum 1. de præscript. in 6. Navar. in can. placuit 3. dist. 6. de Pœnit. n. 40.* Sylv. *V. Confessor 1. n. 8. fin.* Laym. *l. 5. tr. 7. c. 4. n. 4.* Pishing *hic n. 36. not. 3.* Wiestner *ibid. n. 68.* 5. eandem Jurisdictionem tribuit, vel ipsius alio titulo non acquisitæ defectum supplet Ecclesia casu, quo Sacerdos potestatem absolventi ordinariam, vel delegatam habere communi errore existimatur, ita exigente bono publico animarum, ne ab aliena malitia, & communi, atque inculpata ignorantia patiantur detrimentum *arg. l. Barbarus 3. ff. de Offic. Prætor.* Wiestner *n. 69.*

Dub. 3. an in mortis articulo absol- vere possit Sacerdos simplex, præsentem proprio, vel privilegiato, & Excommunicatus vitandus, præsentem non excommunicato? Affirmant aliqui magni nominis DD. persuasi generalitate verborum *Trid. sess. 14. c. 7. de Sac. Pœnit. ibi Omnes Sacerdotes.* Sed negativa communis, & verior est, quam etiam defendit Molin. *tr. 4. de 1. §. l. D. 13. n. 1.* asserens, id à Gregorio XIII. declaratum, Suar. *D. 26. de Pœnit. sect. 4. n. 4.* Sanch. *l. 2. mor. c. 3. n. 7.* Valq. *q. 93. art. 1. dub. 4. n. 18.* Coninck *D. 8. de Pœnit. dub. 12. resol. 2.* Laym. *l. 5. tr. 6. c. 12. n. 14.* Bonac. *D. 5. de Pœnit. q. 7. p. 1. n. 10.* Palao *tr. 23. D. un. p. 13. n. 8.* Carden. *2. Cris. D. 2. n. 424.* Wiestner *hic n. 53.* la Croix *tom. 7. n. 1562.* Et ratio est quia *Trid. c. 7. cit.* voluit subvenire necessitati fidelium, in eo articulo constitutorum, ne hac ipsa occasione reservationis aliquis pereat, is autem, qui proprium, vel non Censuratum Sacerdotem habet, in tali necessitate constitutus non est; quia ab hoc absolutionem Sacramentalem obtinere potest, ergo &c. Ex quo patet, generalitatem verborum *Trid.* non ob stare huic responsioni: imò ista ex

eo textu manifestè confirmatur; nam Sacra Synodus l. cit. ait, ita in Ecclesia DEI custoditum semper fuisse, ut indicaret, quod ad hanc rem non condidit novum Jus, sed declarari, & approbati Jus jam receptum in Ecclesia DEI, atqui in Ecclesia DEI antehac moribundi à peccatis absolvi consueverunt ab alijs, absente solum proprio Sacerdote, vel ex eius commissione, ut colligitur ex can. Presbyteri 4. can. aurelius 5. & can. sin. caus. 26. q. 6. ergo &c.

42 Dub. 4. an qui in articulo mortis proprio, vel privilegiato, aut non censurato Sacerdote absente, absolutus est à Sacerdote simplici, vel Excommunicato, illo periculo præter expectationem cessante, iterum confiteri Sacerdoti proprio, vel pro reservatis sistere se Superiori debeat? *Rationem dubitandi facit c. ea noscitur 13. §. si vero de Sent. Excomm. c. eos qui 22. eod. in 6. Extrav. 1. §. incendiarijs de Privileg. ubi tali casu absolutus ab Excommunicatione, cum primùm potest, jubetur se presentare Superiori. videtur autem idem dicendum de peccatis saltem reservatis, Censuræ non obnoxiijs. Sed tenenda est Sententia negativa, quam etiam defendunt Sylv. V. Confessor 1. n. 16. Navar. Man. c. 26. n. 26. Suar. D. 26. sect. 4. n. 8. Laym. l. 5. tr. 6. c. 12. n. 15. Bonac. p. 1. cit. n. 13. Wiestner n. 54. Ratio est, quia moribundum à talibus peccatis, quibus Censura annexa non est, directè, & absolute absolvendi facultatem quilibet Sacerdos habet, peccata autem directè, & absolute remissa iterum confitendi obligatio nulla datur, ergo &c. Ad Rationem dubitandi dico, cit. textibus solum sermonem esse de Reservatis, Censuram annexam habentibus, à quibus, ad cetera peccata etiam reservata malè ducitur argumentum, cum reservatio sit odiosa.*

43 Dub. 5. quomodo in foro Penitentiali interno exercenda Jurisdictio tacite commissa intelligitur? *¶* tunc ea intelligitur tacite commissa, quando is, qui delegare eandem valet, verè habet animum consentientem in exercitium Jurisdictionis ab alio faciendam, & hunc suum animum signo, vel indicio aliquo externo sufficienter manifestavit. Suar. D. 27. sect. 4. n. 17. Coninck D. 8. dub. 5. Laym. l. 5. tr. 6. c. 10. n. 15. Wiestner hic n. 64. Herzig Man. Confess. n. 224. Atque hinc 1. non sufficit, licentiam fuisse petitam tantùm, quia ex sola petitione facta nondum satis colligitur animus concedendi Jurisdictionem. Suar. D. 27. sect. 4. n. 20. 2. non sufficit, si is, qui delegare valet, e. g. Parochus præsens sciat, aut videat ab alio audiri Confessiones suorum Parochianorum, & taceat; quia cum Parochus tacere possit ex alia ratione, e. g. quòd iudicet subditum suum confiteri tantùm venialia, vel quòd

R. P. Schmalzgrueber L. V. T. II.

illic habeat facultatem Confessarium eligendi, aut Confessarius audiendi quoscunque penitentes, ex hac taciturnitate sola nondum satis colligitur animus committendi Jurisdictionem. Suar. n. 17. cit. Coninck dub. 5. cit. n. 35. Palao tr. 23. D. un. p. 14. n. 3. Wiestner n. 62. Neque obstat, quòd taciturnitas Parochi, videntis coram extraneo Sacerdote celebrari Matrimonium, sufficiat, ut assentientia Matrimonialis censeatur ab eo tali Sacerdoti commissa; nam cum ferè certus sit Parochus, licentiam assistenti Matrimonijs Parochianorum suorum aliunde non haberi, taciturnitas illius in casu, quo facile potuisset contradicere, pro consensu habetur. Wiestner l. cit. 3. non sufficit, quòd delegare potens Jurisdictionem exercere volenti sit bene affectus, & eam concederet, si peteretur. Suar. l. cit. n. 16. Lug. D. 19. n. 22. Wiestner n. 63. Herzig n. 224. Ratio est, quia actus voluntans, ut DD. cit. notant debet de præsententi actu existere; nam actu operari Jurisdictionem delegatam debet, & ea, quæ non exiunt actu operari non possunt. Et ex hoc capite, 4. non sufficit, quòd delegare potens factum præsumatur ratihabitus, vel etiam ex post facto ratum habeat. Sylv. V. Confessor 1. q. 6. dist. 8. Navar. Man. c. 9. n. 6. Suar. D. 26. sect. 1. n. 14. Laym. c. 10. cit. n. 16. Palao p. 14. n. 4. Lug. n. 1. Wiestner n. 61. Neque obstat, quòd pro licita administratione Sacramenti Eucharistiæ, vel externæ Unctionis sufficiat ratihabito de futuro præsumpra; quia ad horum Sacramentorum validam administrationem nullus requiritur consensus delegantis actualis, sed tantùm ad licitam, ne jus alterius violetur, quòd jam non violatur, si prudenter præsumatur alter ratihabitus factum.

Dub. 6. quæ sit praxis Privilegij 44 Ordinis Religiosis concessi à Ponti. ad audiendas Confessiones quorumcumque fidelium ad Confessarios Regulares accedentium? *¶* hoc privilegium immediatè non Religiosis particularibus, sed ipsis Ordinibus Religiosis, horumque Superioribus, & quidem ita concessum est, ut per illud non derogetur laudabilibus illorum Statutis, & consuetudinibus, Mirand. tom. 1. Man. Præl. q. 45. art. 12. Suar. tom. 4. de Relig. tr. 10. l. 9. c. 2. à n. 3. Laym. l. 5. tr. 6. c. 10. n. 19. Palao tr. 23. D. un. p. 14. n. 7. Wiestner n. 66. Et hinc 1. non possunt Religiosi particulares munerè audiendi Confessiones fidelium sese sponte sua ingerere, sed debent ad hoc habere consensum Superiorum suorum: aliàs collatæ ab ipsis absolutiones (secluso communi errore) erunt invalidæ; quia hoc privilegium datum est ipsis dependenter à voluntate Superiorum, ut hi communicare hoc possint ipsis, quos

U 2

quos

quos ad Sacramentum istud administrandum idoneos iudicarent: conf. antequam communicetur, Religiosi particulares carent Jurisdictione. DD. *cit.* 2. iisdem Religiosis particularibus facultas audiendi Confessiones à Superioribus suis restringi potest ad certos tantum fideles, v. g. ad viros tantum, & non ad feminas audiendas. Imò ex justa causa, etiam non notoria, e. g. obse proderentem scientiæ defectum, ob timorem indebitæ administrationis Sacramenti, vel in poenam alicujus delicti commissi, potest facultas illa ab iisdem Superioribus iterum auferri, ita, ut Sacramentum sine nova licentia invalidè administrant: quod tamen in simplici prohibitione, nisi exprimitur, non præsumitur. Mirand. *art. 13.* Suar. *n. 27.* Laym. *n. 19.* Palao *n. 9.* Wiest. *n. 66.* 3. Religiosi, ad audiendas Confessiones fidelium à Superioribus suis expositi, non possunt audire Confessiones Religiosorum Ordinis diversi, sed hi adire pro absolutione peccatorum suorum obtinenda debent Sacerdotem sui Ordinis, ab istius Superiore deputatum, nisi potestatem habeant eligendi sibi alium confessorium, vel itinerantes sint, & Sacerdotem sui Ordinis habere nequeant; quia privilegio illo generali non censetur derogatum Statuto, consuetudini, vel privilegio speciali, quo plerique Ordines Religiosi moniti sunt, ut Religiosi illorum contra Superiorum suorum voluntatem alijs confiteri nequeant Rodriq. *tom. 1. reg. q. 60. à n. 12.* Laym. *c. 10. cit. n. 20.* Palao *p. 14. n. 11.* Wiest. *n. 67.* Reiffenstuel *tit. 39. infra n. 260.*

45 Dub. 7. quinam habeant facultatem, seu privilegium eligendi sibi Confessorium? 2. de Jure communi nullus Episcopus, vel Prælati etiam Superior Episcopo eligere sibi Confessorium potest, sed Episcopus deberet confiteri suo Archiepiscopo, hic Patriarchæ suo, & Patriarcha Papæ, Patet ex *c. omnis 12. b. tit.* & ratio est, quia nemo potest absolvi, vel ligari, nisi à suo Judice, aut Prælato proprio, qui in illum Jurisdictionem ordinariam habet. Quia verò in Ecclesia sic diffusa hoc moraliter inobservabile est, idcirco moderatus rigorem hunc est Pontifex Gregorius IX, & per privilegium *c. fin. b. tit.* concessum eligere sibi Confessorium possunt. 1. Episcopi: quo nomine hic intelliguntur etiam non consecrati, sed confirmati tantum; imò etiam Episcopi, qui Diocesim, vel Episcopatum non habent, ut sunt Titulares, & qui renuntiaverunt Episcopatu: & extenditur concessio hæc etiam ad non exemptos; neque his opus est licentiâ sui Archiepiscopi, ut notat Host. *hic V. Episcopi S. sed nunquid*, Abb. *ibid. n. 3. x. sed*

quero, Joan. Andr. *V. eod. Vivian. ibid. in Ration. Valens. hic S. 6. n. 4.* Pirhing *n. 33. la Croix tom. 7. n. 1548. pr. 2.* Prælati alij superiores Episcopis, ut Archiepiscopi, Patriarchæ, Primates *c. fin. cit. ibi*, Et alijs superioribus. Item Cardinales, quibus communicatur privilegium concessum Episcopis, & Prælati exemptis, saltem si sint Episcopi, vel Legati à Latere. Azor *p. 2. l. 4. c. 3. q. 16.* Fagnan *in c. fin. cit. n. 32. & seqq. Vall. la Croix l. cit.* 3. Prælati minores, exempti, & Sedi Apostolicæ immediatè subjecti, Host. *l. cit. V. minoribus*, Abb. *ibid. n. 2.* imò probabiliter etiam illi, qui immediatè subjiciuntur Provinciali, vel Generali suo, ut sunt Prælati Regulares locales, si exempti sint à Jurisdictione Episcopi, & Jurisdictionem spirituales fori contentiosi, seu externi habeant. Sylv. *V. Confessor 1. q. 8.* Tambur. *tom. 2. de jur. Abb. D. 6. q. 10. n. 3.* Pirhing *n. 34.* 4. Reges, & Principes (quorum tamen privilegium ad familiam non extenditur) item domesticis Pontificis ex consuetudine, la Croix *l. cit.* & omnes illi, qui gaudent privilegio Bullæ Cruciatæ Herzig *Man. Confess. n. 237.* 5. ij, quibus sive Pontifex, sive Episcopus, sive Parochus licentiam, eligendi sibi Confessorium, quem voluerit, dedit: debet tamen Confessorius talis, qui virtute talis concessionis eligitur, esse idoneus, & approbatus ab Ordinario, Fagn. *in c. fin. cit. n. 11. & seqq.* ita autem electus non hoc ipso potest abolere à reservatis; quia facultas ab his absolventi indiget speciali mentione *c. si Episcopus 2. b. tit. in 6.*

Dub. 8. utrum consuetudine acquiri possit facultas eligendi Sacerdotem non suum pro Confessione apud ipsum deponenda? Videtur non posse ob textum *c. si Episcopus 2. b. tit. in 6.* ubi reprobat consuetudo hæc eligendi sine licentia Pastoris proprii. Verum hic textus non obstat, quin locum habere possit consuetudo saltem immemorialis; quia hanc non afficit reprobatio consuetudinis solum generalis, ut dictum est, *Libr. 1. Tit. 4. n. 31.* & ratio est, quia talis consuetudo equiparatur privilegio, ex certa scientia concessio à Principe *c. super quibusdam 26. v. præterea de V. S. & l. hoc jure 3. S. ductus aque 4. ff. de aqu. quotid. & astiv.* Quare verisimilius est, hujusmodi potestatem eligendi sibi Confessorium à Communitate aliqua vi consuetudinis immemorialis, vel huic æquivalentis acquiri posse: vel si nequeat saltem, viâ hac acquiri potest fori interni Jurisdictio, quod consuetudo istam conferens minus suspecta sit de irrationabilitate, nec ullo Jure reprobata. Wiestner *hic n. 68.*

Quæ-

47 Quæritur 5. quid sit *Casuum Reservatio*? *Reservatio* est actus, quo Superior alicui inferiori vel non concedit Jurisdictionem in aliqua peccata, vel jam antea concessam eidem iterum aufert. *Sroz Trib. Pœn. l. 2. q. 2. art. 3. §. 1. n. 57. la Croix tom. 7. n. 1599. pr. Herzig Man. Confess. n. 149.* Hinc *Casus reservati* vocantur graviora quædam peccata, à quibus inferior Confessarius pœnitentes, in quos aliàs ordinariam, vel delegatam Jurisdictionem habet, absolvere nequit propter defectum Jurisdictionis ab illa sibi non concessâ, vel ablatâ. *Wiestner hic n. 70. Herzig l. cit. ut proinde pro absolutione istorum obtinenda recurrendum sit ad Superiorem, qui potestatem ab his absolvendi inferiori denegatam, vel ablatam reservando sibi appropriavit.* Introdûctâ autem reservatio ista est Ecclesiæ, & animarum bono, ut innuit *Trid. sess. 14. c. 7. & can. 11. de Sac. Pœnit.* tum quia ad regimen animarum internum spectat, non quævis peccata à quovis Confessore remitti, cum illorum aliqua exactius judicium exigant, & majorem peritiam Judicis, qui severitatem cum benignitate temperare, & corrigere pariter, atque mederi noverit; tum etiam ut hac necessitate adeundi Superiorem, & absolutionis obtinendæ difficultate, quasi freno, fideles coërceantur in officio, & à graviorum criminum perpetracione retrahantur. *Palao tr. 23. D. un. p. 15. §. 1. n. 1. Wiestner l. cit.*

48 Dub. 1. quænam peccata reservacioni obnoxia sint? *Reservacioni* ad hoc requiruntur sequentes conditiones. 1. ut sit peccatum mortale; nam venialia vel nequeunt, vel certè non solent reservari, cum nemo teneatur illa confiteri. *Suar. D. 29. de Pœnit. sect. 3. n. 2. Coninck D. 8. de Pœnit. dub. 11. Laym. l. 5. tr. 6. c. 12. n. 3. concl. 2. Palao tr. 23. D. un. p. 15. §. 1. n. 4. Lugo de Pœnit. D. 20. n. 14. Wiestner 3. 73. la Croix l. cit. Herzig n. 153. & alij passim.* 2. ut sit mortale, quod nondum clavibus subjectum, & directè remissum est; nam peccata jam semel subjecta clavibus, & remissa non sunt materia necessaria Sacramenti Pœnitentiæ. *Wiestner n. 73.* 3. ut sit peccatum externum; nam licet etiam peccata interna reservari possint, defacto tamen non solent, nisi in aliquam actum externum prodeant, ut notat *la Croix tom. 7. cit. n. 1605.* & ratio est, quia interna minùs pertinent ad externam gubernationem Ecclesiæ, quæ tamen in Casuum reservacione maximè spectatur. 4. ut sit in genere suo consummatum, nisi aliud exprimat: & quidem non quomodo-cunque, sed eo modo, quo ipsa Lege reservante exprimitur v. g. *temere, scienter, presumptuosè* commissum, ac perfectum;

quia verba Legum accipienda sunt cum effectu *c. relatum 4. de Cler. non resid. & l. hoc eadèdem 1. §. hæc autem, ff. quod quisque Juris Sc.* Hinc reservatum non est, in quo actus externus quoad circumstantias externas mortalis non est, licet mortalis sit ratione affectûs interni, à quo procedit, e. g. si furtum factum sit rei levis cum animo auferendi summam gravem. *Suar. tom. 4. de relig. tr. 8. l. 2. c. 18. n. 12. Lugo D. 20. de Pœnit. n. 15. Wiestner n. 76.* 5. non debet esse dubium, an tale peccatum sit reservatum, vel mortale; nam in dubio, an tale sit, reservatum non censetur, partim quia ob ejusmodi dubiorum frequentiam Sacramentum Pœnitentiæ pœnitentibus, & ejus administratio Confessarijs nimis onerosa, & exosa foret, si Reservatio in omni dubio esset observanda; partim verò quia Reservatio odiosa, ac proin restringenda potius est, quam amplianda *Reg. oia 15. in 6. Suar. de Censur. D. 40. sect. 6. n. 5. Dian. p. 4. tr. 3. ref. 4. Lugo l. cit. n. 18. Wiestner n. 74. Herzig l. cit.*

Dub. 2. cui competat potestas reservandi peccata? *Reservandi* potestas competit solis illis, qui potestatem habent conferendi Jurisdictionem Ordinariam, vel Delegatam: ac propterea reservare peccata potest Papa respectu totius Ecclesiæ, Episcopus respectu suæ Diocesis, Prælati Regularis respectu sui Ordinis, vel Domûs, Parochus respectu suæ Parochiæ. *Suar. D. 29. de Pœnit. sect. 1. n. 4. Lugo D. 20. cit. n. 2. Sroz l. 2. q. 2. art. 3. §. 4. n. 63. Wiestner n. 77. & docet Magister usus de prioribus: de Parochis verò ratio, quamvis enim non soleant, nec etiam expediat eorum reservacione Parochianos gravari, tamen nullo Jure prohibentur Cooperatoribus suis, & alijs Sacerdotibus Jurisdictionem, quam ipsis dant, restringere, & certos casus excipere. Et quidem Summus Pontifex amplissimam habet potestatem reservandi peccata, ita, ut reservare possit quæcunque peccata gravia, prout ipsi visum fuerit utile ad rectam gubernationem Ecclesiæ: defacto tamen nulla peccata eidem reservata sunt, nisi quibus annexitur Censura reservata; quæ enumerantur partim in Bulla Cœnæ, partim in alijs *Constit. Apost.* apud *Filliuc. Palao*, & alios, qui de Censuris scripserunt; unde si propter ignorantiam Censura non incurritur, aut ea à Pont. relaxatur, cessat reservatio. Episcopus verò *Trid. sess. 14. c. 7. de Sac. Pœnit.* monet, sic uti potestate hac sua, ut Reservatio, quam faciunt, non in destructionem, sed in edificationem cedat, itaque moderata sit, ut fidelibus summè necessarium Sacramentum non reddat nimis onerosum, & ansam præbeat sacrilegè confitendi. Sed & Prælati Regularibus reservandi*

vandi potestatem *Clemens VIII. Mot. propr. 1593.* restrinxit ad casus undecim, qui ab iisdem, si velint, & iudicent consultum esse, reservari possunt, simulque statuit, ut si ultra hos casus Superiores Regulares pro conservatione Religiosae observantiae, & puritate conscientiae existiment aliquos reservandos, non aliter istud faciant, quam cum matura discussione, & consensu Capituli Generalis pro toto Ordine, & Capituli Provincialis pro tota Provincia.

50 Dub. 3. quinam casus Episcopis sint reservati? *¶* circa hoc cujusque Diocesis Statuta, & consuetudines spectandae sunt, ut cum *Cajetano* monet *Palao tr. 3. D. un. p. 15. §. 2. n. 2.* nam ipso Jure iisdem probabiliter nulla peccata sunt reservata. Ex consuetudine in Episcopatibus reservari potissimum solet. 1. Homicidium voluntarium, quantumvis occultum sit, 2. crimen incendiatorum, hisque auxilium praestantium. 3. Sacrilegium per loci Sacri effractionem, despoliationem, aut voluntariam, illisque injuriosam humani sanguinis, vel feminis effusionem commissum. 4. perjurium, & falsum testimonium dictum in Judicio. 5. falsificatio Litterarum. 6. violenta manus injectio in parentes. 7. sortilegium, sive Magiae exercitium. 8. peccata, quibus annexa est Irregularitas. 9. adulterium notorium, eoque graviora carnis, aliaque delicta valde enormia, & publice scandalosa. *Laym. l. 5. tr. 6. c. 12. n. 4.* *Barbof. de Offic. Episc. alleg. 50.* *Palao §. 2. n. 2.* *Wiestner hic n. 78.*

51 Dub. 4. quinam casus juxta *Motum proprium Clem. VIII. cit.* reservari possint à Praelatis Regularibus? *¶* 1. Veneficia, incantationes, sortilegia. 2. Apostasia à Religione, sive habitu dimisso, sive retento, quando eò pervenerit, ut extra septa Monasterij, seu Conventus egressio fiat. 3. nocturna, ac furtiva è Monasterio, seu Conventu egressio, etiam non animo apostatandi facta. 4. proprietates contra Votum Paupertatis, quae sit peccatum mortale. 5. Juramentum falsum in Judicio Regulari, seu legitimo. 6. procuratio abortus, & auxilium, seu consilium ad hunc faciendum post foetum animatum, etiam effectu non secuto. 7. falsificatio manus, seu Sigilli Officialium Monasterij, aut Conventus. 8. furtum de rebus Monasterij in ea quantitate, quae sit peccatum mortale. 9. lapsus carnis voluntarius opere consummatus. 10. occisio, vulneratio, seu gravis percussio cujuscunque personae. 11. malitiosum impedimentum, aut retardatio, vel apertio Litterarum à Superioribus ad inferiores, vel ab inferioribus ad Superiores. *Laym. c. 12. cit. n. 6.* *Palao §. 2. n. 15. & seqq.*

Dub. 5. quinam casus sint reservati in Societate JESU? *¶* in hac II. relationis autoritate *Congregationis Generalis V.* additi sunt casus alii decem, videlicet 1. perjurium, & falsum testimonium in Judicio, & extra. 2. furtum, & usurpatio aliqujus rei contra votum Paupertatis in ea quantitate, quae efficiat peccatum mortale. 3. lapsus carnis voluntarius, & quidquid est contra Votum Castitatis, quod in actum externum prodeat. 4. inobedientia expressa, quae quis affirmat se nolle parere. 5. Seditio in Superiorem, & divisio à capite in grave nocumentum Societatis. 6. detractio famae, bonaeque existimationis aliorum, & discordiarum seminatio inter fratres. 7. Impedimentum excludens à Societate reicuisse in Examine, vel in eodem mentum esse, unde grave aliquod incommodum oriri possit. 8. acceptatio, seu omisso litterarum absque licentia expressa, quae scilicet acceptatio, vel Missio contineat rationem peccati mortalis. 9. transgressio Votorum simplicium, quae Professi emittunt post Professionem. 10. Censuræ Societatis nostrae, seu peccata, quae in Constitutionibus, Bullis, vel Decretis annexam habent Excommunicationem: de quibus plura *Palao p. 15. cit. §. 3. per totum.*

Dub. 6. an reservationem incurrant etiam ignorantes? *¶* distinguendo; nam duplex est Reservatio; poenalis, & non poenalis. *Poenalis* dicitur, quae delicto in ejus odium, & poenam imponitur, & hoc modo imposita censetur, quando Lege specialiter ipsum delictum prohibetur simul, & punitur, quales sunt reservationes peccatorum, quibus Lege aliqua Ecclesiastica annexitur Censura, vel alia poena. *Non poenalis, & merè medicinalis* est, quae delicto solum imponitur in bonum fidelium, & Ecclesiae, vel Religiosae familiae rectam gubernationem: quo modo facta censetur, cum imponitur simpliciter, sive Lege delictum non simul specialiter prohibente. A *poenali* ignorantia, saltem invincibilis, delinquentem excusat, non verò à non poenali. *Sanch. l. 9. de Matr. D. 33. n. 18.* *Palao tr. 2. D. 1. p. 17. n. 8.* *Stoz Trib. Penit. p. 2. q. 2. n. 59.* *Wiestner hic n. 81.* *la Croix tom. 7. n. 1607. §. 1608.* *Herzig Man. Confess. n. 154.* Ratio de reservatione hac posteriore, seu non poenali est, quia est absoluta ablatio Jurisdictionis, sine qua poenitentis absolutio non subsistit, sive delictum scienter, sive ignoranter perpetrarit. De poenali verò, quia sequitur naturam Legis poenalis, à qua taxata poena non incurritur ab eo, qui poenam impositam invincibiliter ignoravit. *Neque obstat*, quod Poenali etiam Reservatione Jurisdictio Confessario inferiori denegetur, vel

vel auferatur; quia hoc non fit omnino absolute, sed sub tacita conditione, *Nisi delinquens Legem, & eaque proditam reservationem invincibiliter ignoravit.*

54. Dub. 7. quis absolvere possit à Casibus reservatis? R. in articulo mortis absolvere ab ijs quivis Sacerdos potest; quia in hoc reservatio omnis cessat juxta Trid. sess. 14. c. 7. de Sacra. Pœnit. Neque sic absolutus, postquam convaluit, sistere se superiori tenetur, nisi peccato annexa sit Excommunicatio, vel alia Censura reservata; nam à tali peccato absolutus, postquam convaluit, sistere se Superiori debet, idque sub pœna reincidentia injungendum, ut patet ex c. de cœtero 11. de Sent. Excomm. & c. eos qui 22. eod. in 6. Extra hunc articulum absolvere potest is, qui sibi absolutionem reservavit, hujus Superior, & ab istis delegatus ad finem absolvendi à reservatis. Et ita delegatam potestatem habent Episcopi in peccato Pontifici reservata, si sint occulta, & ad forum contentiosum nondum deducta, vi Trid. sess. 24. c. 6. reform. de vii etiam, si propter impedimentum stabile, e. g. senium, infirmitatem, itineris longitudinem &c. adiri non possit Pontifex, vel istius Legatus. Laym. l. 1. tr. 5. p. 2. c. 6. n. 5. Palao tr. 23. D. un. p. 15. §. 4. n. 2. Dicast. de Pœnit. D. 11. n. 268. Wiestner hic n. 84. la Croix tom. 7. n. 1624. Quam potestatem communior sententia etiam Parocho concedit, quando etiam Episcopus, vel alius privilegiatus adiri nequit, Tambur. de Casib. reserv. c. 12. §. 2. n. 28. Regulares tantum possunt, quantum ipsis conceditur per privilegia. Religiosi Mendicantes ex vi privilegiorum suorum, quæ à Sede Apostolica sibi indulta habent, absolvere quosvis fideles ad ipsos accedentes possunt à casibus Papalibus, exceptis ijs, qui in Bulla Cœnæ comprehenduntur: & hoc de Confessariis Societatis JESU cum aliis testatur la Croix tom. 7. n. 1611.

55. Dub. 8. quis absolvere possit à Casibus Episcopaliibus? R. ordinariè potestas absolvendi ab istis committi ab Episcopo solet Vicario ipsius in Spiritualibus Generali, & Pœnitentiario; frequenter etiam Decanis ruralibus, & Parochis. König hic n. 15. Wiestner ibid. n. 88. Regulares autem, etiam Mendicantes, ab istis vi privilegiorum suorum, non requisita, vel obtenta Episcoporum licentiâ, non possunt absolvere, prout statutum est ab Urbano VIII. 1628. & Clem. X. in Bulla incipit *Superna magni patris*, ut aded Alexander VII. in Decreto suo edito 24. Sept. 1665. inter alias prohibitas merito damnaverit etiam istam: *Mendicantes possunt absolvere à casibus, Episcopis reservatis, non obtenta ad id Episcoporum facultate.* Extendit Decretum

hoc Viva ad Prop. 12. Alexandri VII. etiam ad casus, quos Papa, vel Jus commune, aut consuetudo reservat Episcopo: sed in hoc valde probabiliter contradicunt *Averfa*, & alii plusquam triginta Authores apud Thom. Hurtad. tom. 1. tr. 5. ref. 17. nam videtur esse sermo de casibus, quos ipsimet Episcopi sibi reservant. Hinc aliqui cum Pelizar, tr. 6. c. 2. n. 29. dicunt, Mendicantes posse absolvere a casibus, quos non Episcopus, sed Synodus reservat Episcopo: sed in hoc melius contradicit *Viva*; quod enim reservat Synodus, cui præest Episcopus, reservat ipse Episcopus. la Croix tom. 7. n. 1628. & alii passim. Dixi autem, *Regulares Confessarios non posse absolvere à Casibus Episcopaliibus, non obtenta ad id Episcoporum facultate*; nam absque hac Jurisdictionem in illos casus non habent: Unde hodie Regularium Superiores ab Episcopis petere solent facultatem à casibus illis absolvendi per subditos suos, quos Episcopali authoritate jam antea approbatos, ad excipiendas Sæcularium Confessiones exposuerint, exercendam. Wiestner hic n. 88.

Dub. 9. quis absolvere possit à casibus, quos pro Religiosis sibi subditis reservavit Generalis, vel Provincialis? R. si reservatio non est specialiter facta, expressè denegando potestatem quibuscunque aliis, ab his casibus præter Generalem, & Provinciale Ordinis, absolvere possunt Superiores Locales, & immediati, cùmque potestatem delegare aliis inferioribus. Suar. tom. 4. de Relig. tr. 8. l. 2. c. 19. n. 16. Palao tr. 23. D. un. p. 15. §. 4. n. 5. Wiestner hic n. 90. Ratio est, quia peccata ita generaliter reservata censentur reservata Superiori Religiosorum immediato, cùm ea ordinariè non expediat reservari absolutioni absentis; sic enim sæpe diu nimis Religiosus, in talem casum incidens, carere cogeretur absolutione directa à tali casu, quod durum foret Religioso delinquenti. Ab alio autem vel sui, vel alieni Ordinis Confessario, nisi potestatem ad hoc sibi commissam habeat, etiam si aliàs iste vi privilegiæ Apostolice à peccatis, & casibus, Bullæ Cœnæ non comprehensis, possit absolvere, ipsi non possunt absolvi, ut dictum est supra n. 44. Excipitur, nisi talis Religiosus privilegium speciale habeat: & tale habent FF. Minores concessum à Sixto IV. ut possint semel in vita, & articulo mortis eligere Confessarium ex Ordine suo, ab istius Prælato approbatum, & ab isto absolvi ab omnibus criminibus, excessibus, & Censuris, etiam reservatis: quo privilegio etiam uti possunt quicumque Mendicantes, qui cum ipsis communicant in privilegijs, exceptis Religiosis Societatis JESU; quia hi ab alio Confessario, quàm per Superiorem designa-

signato absolvi per Constitutiones Apostolicas prohibentur. Palao l. cit. n. 6. Item simile privilegium habent FF. Prædicatores, concessum ab Innoc. VIII. vicus ex sui Superioris licentia iter agentes absolvi à quocunque crimine, quantumcunque reservato, possunt per quemvis Confessarium Sæcularem, vel Regularem, sicut absolvere eos potest proprii Ordinis Confessarius, ad hoc facultatem à Superiore obtinens, ut referunt. Rodriq. tom. 1. regul. q. 62. art. 5. Suar. tom. 4. de relig. tr. 8. l. 2. c. 19. n. 3. Palao §. cit. n. 10. qui tamen hoc ab aliis Religionibus acceptatum negant, & dubitant, an sub ea generalitate in praxin deductum sit in ipso Ordine Prædicatorum.

57 Dub. 10. an qui in Diœcesi habet potestatem absolvendi à reservatis, eam exercere valeat in advenas, & peregrinos? Negant Navar. in can. placuit 3. dist. 6. de pœnit. n. 63. & Sot. dist. 18. q. 2. art. 4. Melius affirmant D. Anton. 3. p. tit. 17. c. 4. Palud. dist. 17. q. 3. Cajet. summ. V. Absolutio 2. Suar. D. 30. de pœnit. sect. 1. n. 4. Lugo D. 20. n. 71. Wiestner n. 89. quia ex tacito consensu Prælatorum, & consuetudine generali peregrini perinde, ut incolæ à Diœcesium Confessariis absolvuntur: cons. qui in Diœcesanos absolvendi potestatem habent, habere etiam censentur erga peregrinos. Estque perinde, ut DD. cit. cum aliis RR. notant sive peccatum tale sit reservatum in ipsa Peregrinatione, ubi domicilium habent, Diœcesi tantum, sive in utraque, & etiam absolvendi: si tamen bona fide in talem Diœcesim transferant; nam si mala fide, i. e. eo præcisè animo in alienam Diœcesim transfuerint, ut absolutionem à casibus reservatis consequerentur, non possent ab istis absolvi per talem Confessarium. Wiestner l. cit. la Croix tom. 7. n. 1631. Ratio est, quia tali casu, ne elusoria fiat reservatio, Jurisdictio ad absolvendum ab istis casibus consuetudine, vel tacito consensu Episcoporum extraneis Confessariis non videtur delegata.

58 Dub. 11. quid dicendum, si peregrinus, habens Casum reservatum, confiteatur Confessario non instructo potestate absolvendi à reservatis? R. cum Suar. D. 33. de pœnit. sect. 1. n. 5. v. at verò cum distinctione: Vel enim peccatum reservatum est in Diœcesi tam pœnitentis, quam Confessarii, vel in Diœcesi pœnitentis tantum, non verò in Diœcesi Confessarii, vel contra in hac, & non in illa. Si primum, fatentur omnes, si reservata non possent remitti à tali Confessore; quia à neutro Episcopo habet Jurisdictionem delegatam, ut constat. Si secundum, contra Sotum, & alios existimat Suarez

hujusmodi peregrinum ab ita reservatis per hujusmodi ordinarios Confessarios posse absolvi; quia talis pœnitens judicandus est ut incolæ illius Diœcesis, & juxta forum illius. Si tertium, putant quidem nonnulli, etiam hoc casu absolvi pœnitentem peregrinum ab ordinariis Confessariis posse; quòd cum non sit subditus illi Episcopo, reservatio ab illo facta non videatur hujusmodi peregrinum tangere. Sed ipse Suarez cum Cajetano, & aliis negat absolvi ab istis posse; quia licet aliàs non sit subditus, tamen tunc judicatur ut subditus, & ut incolæ illius loci. Adde, quia reservatio non tam pœnitentem, quam Confessarium tangit, cui tollit Jurisdictionem in casum reservatum, ergo sufficit, quòd iste sit subditus, etiamsi non sit subditus pœnitens.

Quæritur 6. quid sit Sigillum Sacramentale? R. hoc nomine venit obligatio non revelandi peccata, quorum notitia habetur, ex sola Confessione Sacramentali, nisi hoc pœnitens ipse concedat. Palao tr. 23. D. un. p. 19. §. 1. n. 1. & alii passim. Obligatio hæc inducta est Jure non tantum Ecclesiastico, sed etiam Naturali, & Divino. Ecclesiastico quidem can. Sacerdos 2. de pœnit. dist. 6. c. dilectus 13. de Excef. Prælat. c. omnis 12. v. caveat h. tit. Naturali autem tum ob tacitam promissionem, & pactionem inter consistentem, & Confessarium, tum propter Legem Charitatis, quæ dicitur non faciendum alteri, quod nolumus fieri nobis; quilibet autem celari vult aliis secreta, præsertim peccata, propria confessione alicui commissa. Divino denique, quatenus ex perpetua praxi, & traditione Ecclesiæ Christus præsumitur ita instituisse, ut quam fieri potest, salvâ legitimâ formâ Judicii, Sacramentum hoc minimè redderetur odiosum. Atque ex hoc tertio capite oritur maximus ille rigor hujus Secreti, aded, ut ex nulla, etiam gravissima, & publicæ necessitatis, vel utilitatis causâ liceat Sacerdoti prodere peccata, quæ ipsi pro obtinenda Sacramentali absolutione in secreta Confessione detecta sunt, quo modo nullum Sigillum naturale obligat. Innoc. in c. omnis cit. n. 7. Abb. ibid. n. 25. Sylv. V. Confessio 3. q. 5. dist. 4. Navar. Man. c. 18. n. 55. Sanch. l. 3. de Matr. D. 13. n. 6. Suar. D. 33. de pœnit. sect. 2. n. 2. Palao §. cit. n. 3. Vallens. hic §. 13. n. 3. König n. 21. Wiestner n. 93. la Croix tom. 7. n. 1934.

Dixi 1. ex Confessione Sacramentali: talis erit, si fiat animo se accusandi, & peccata sua Ecclesiæ clavibus subjiçendi; nam ex hac sola oritur Sigillum hoc. Hinc casu, quo quis Sacerdoti peccata sua aperit sub specie Confessionis, animo ipsum decipiendi, seducendi; aut trahendi in partem delicti, iste Sigillo Sacramentali non obli-

obligatur, ut post alios antiquiores notat Navar. c. 18. cit. n. 53. Sanch. n. 6. cit. Suar. n. 6. Valq. q. 93. art. 4. dub. 3. n. 8. Laym. l. 5. tr. 6. c. 14. n. 2. v. ex his, Bonac. D. 5. q. 6. sect. 5. p. 2. n. 3. Palao tr. 2. n. 2. Stoz. Trib. Pœnit. l. 2. q. 4. n. 229. & 232. Wiestner bic n. 100. la Croix tom. 7. n. 1942. quia talis Confessio, quæ solum instituitur animo Sacerdotem decipiendi, vel seducendi, Sacramentalis non est. Debet autem certum esse, quod Confessio tali præcisè animo facta sit; nam si dubium est de intentione confitentis, tenebitur Sacerdos sigillo, ut Suar. l. cit. cum aliis addit: & ratio est; quia ad removendum omne periculum irreverentiæ Sacramento inferendæ, in tali dubio præsumendum est accedere bono animo ad Tribunal Sacrum. Idem à fortiori dicendum, si quis accedat Confessione tantum ad simulandum se confiteri, cum tamen de nullo peccato se accuset, sed tantum petat schedam Confessionis, la Croix l. cit. & apud hunc Laym. Lugo, Stoz, ex quorum doctrina tali non potest dari testimonium Confessionis; quia revera confessus non est. Salubriter tamen his casibus Confessarium monet laudatus Navarrus, ut iste tali animo confitentem peccata sua moneat, quod ex sacrilega ipsius peccatorum revelatione obligatio sigilli non oriatur.

61 Dixi 2. ex sola Confessione Sacramentali; nam si notitiam peccati, in Confessione sibi detecti à pœnitente, aliunde ante, vel post Confessionem accepit, ab usu hujus notitiæ non impeditur: conf. Sacerdos, cui furtum factum est, absque Sigilli violatione potest actionem furti adversus furem jam antè institutam proseguere, aut etiam inchoare, licet fur furtum hoc suum ei in Confessione detexerit, si ipse Sacerdos aliunde notitiam hac de re habeat, dummodo utatur solis iudicii aliunde acceptis. S. Thom. Supplem. q. 11. n. 5. Sot. dist. 18. q. 4. art. 6. concl. 2. Laym. c. 14. cit. n. 3. Wiestner n. 94, qui tamen monet, in hac re cautè agendum, & si fieri potest, pœnitentem potius ad alium Confessarium ablegandum.

62 Dixi 3. nisi hoc pœnitens ipse concedat; nam ex hujus concessionem, & licentia potest uti notitiâ, etiam ex sola Confessione hausta. S. Thom. in 4. dist. 21. q. 3. art. 2. & in supplem. q. 10. art. 4. Navar. c. 8. n. 2. Sanch. l. 6. mor. c. 18. n. 43. Suar. D. 33. cit. sect. 5. n. 6. Valq. D. 93. art. 4. dub. 5. Laym. c. 14. n. 14. Bonac. D. 5. q. 6. sect. 5. p. 4. à n. 9. Palao p. 19. §. 1. n. 6. Wiestner n. 95. cum enim Sigilli obligatio principaliter pœnitentis favore sit introducta, ejus voluntate cessabit. Debet tamen licentia ista esse expressa, & formalis, voluntaria item, & libera, non vi

R. P. Schmalzgrueber L. V. T. II.

dolo, aut metu extorta. Palao l. cit. n. 7. & 8. cum aliis. Potestque semel data pro libitu revocari à pœnitente, cum ipsius usus ex voluntate ejusdem pendeat: unde non licet Sacerdoti neque in personis, neque in tempore, neque in aliqua circumstantia excedere modum in licentia præscriptum. Henric. l. 6. de Pœnit. c. 23. n. 2. Suar. sect. 5. cit. n. 7. Fagund. de 2. Eccl. Prac. l. 6. c. 1. n. 18. Laym. c. 14. n. 15. Palao n. 9.

Dub. 1. quis obligetur Sigillo Sacramentali? v. principaliter obligatur ipse Sacerdos, cui in Confessione Sacramentali peccata sua detexit pœnitens: secundario omnes alii, ad quos notitia Confessionis quoque modo, mediata, vel immediata, justè, vel injustè pervenit. S. Thom. in 4. dist. 21. q. 3. art. 1. quest. 3. Scot. dist. cit. q. 2. Navar. in can. Sacerdos 2. de Pœnit. dist. 6. n. 42. Suar. D. 33. sect. 4. n. 8. Valq. q. 93. art. 4. dub. 1. & seqq. Fagund. l. 6. cit. c. 6. n. 26. Dian. p. 2. tr. 15. res. 14. Laym. c. 14. n. 17. Palao p. 19. §. 4. n. 1. Wiestner bic n. 96. la Croix tom. 7. n. 1951. &c. Ratio est, quia aliàs non satis cautum foret fidelibus, peccata sua confitentibus, si Sigillo Sacramentali non etiam adstringerentur illi, ad quos notitia dicto modo pervenit.

Quare ad Sigillum Sacramentale tenetur 1. Confessarius, cui quis manifestat sua peccata: quod non solum verum est de Confessario legitimo, sed etiam de eo, qui à pœnitente bona fide existimatur talis; quia saltem ex intentione pœnitentis Confessio ei facta Sacramentalis fuit. 2. internuntius, & interpres confitentis. 3. huic adstantes, siquid ex Confessione præter voluntatem suam, vel de industria audiant. 4. ij quibus Sacerdos vel de licentia pœnitentis, vel sine hujus licentia peccatum ipsius revelavit. 5. Superior, à quo Confessarius petiit facultatem absolvendi à reservato. 6. qui ante actualem Confessionem à pœnitente consulitur de modo peccata sua Sacerdoti debite exponendi. 7. is, cui pœnitens peccata sua pro Confessione rite peragenda dictavit ad calamum. 8. qui Confessionem alterius, in charta descriptam, legit. 9. omnes illi, qui in casu imminentis naufragii, prælii, vel alio simili peccata sua publicè confitentem audierunt. Suar. D. 33. sect. 4. Laym. c. 14. n. 17. & seqq. Palao §. 4. cit. à n. 5. Wiestner n. 97. Reiffenst. n. 2. & alii supra.

Ipse pœnitens per se Sacramentali Sigillo non obligatur, ut contra Navar. in can. Sacerdos cit. n. 115. melius docet Major in 4. dist. 21. q. 3. arg. 11. Sot. de Secret. tege. membr. 3. q. 4. concl. 4. Tolet. l. 3. c. 20. Suar. sect. 4. cit. n. 2. Coninck D. 9. dub. 3. Laym. c. 14. cit. n. 20. Wiestn. n.

X

98.

98. la Croix n. 1955. § 1656. quia obligatio Sigilli, ut n. 62. dictum est, introducta est in favorem penitentis; quilibet autem favore pro se principaliter introducto renuntiare potest. Dixi per se; per accidens enim obligari potest, non quidem Sigillo Sacramentali, sed naturali ad occultanda ea, quae in Confessione gesta, vel dicta sunt, si ipsorum manifestatione istius existimatio notabiliter laederetur: quo casu haec revelantes graviter peccant, nisi Lex Charitatis, vel praecipuum Juris revelationem eorum exigeret, ut fit in casu sollicitationis ad Venerea, Wiestn. l. cit. cum reliquis supra.

65 Dub. 2. quanam sub Sigillum Sacramentale cadant? R. 1. sub hoc Sigillum cadunt omnia peccata tam venialia, quam mortalia poenitentis, quae ipse in Confessione aperuit Sacerdoti, etsi publica sint, aut absque omni dolore confessa: quin imo quae committenda narrantur, si ex intentione se disponendi ad absolutionem mediis Sacerdotis exhortationibus dicta fuerant; quia ea confessio iniqui propositi saltem ex intentione Sacramentalis extitit. Suar. D. 33. sect. 2. n. 8. Coninck D. 9. dub. 1. n. 3. Bonac. D. 5. q. 6. sect. 5. p. 2. n. 7. Laym. c. 14. cit. n. 5. Palao p. 19. §. 2. n. 4. 2. peccata complicitatis, & aliae circumstantiae, quae ad explicandum peccatum narratae sunt, ut si confitens homicidium, dicat Titium sibi socium in hoc delicto fuisse, si declarans se suscepisse Ordines faciat, se esse illegitimum, si accusans se de jactatione Nobilitatis, confiteatur se ignobilem esse &c. nam hoc casu sub sigillum cadit etiam peccatum Titii, natalium illegitimitas, defectus nobilitatis &c. quia licet ista non sint materia Confessionis, conducunt tamen, saltem ex opinione poenitentis, ad materiae explicationem. Secus est de iis, quae ad explicationem peccatorum dicta non fuerunt. Palao n. 5. § 6.

67 Procceditque hoc, etsi ex aliquo defectu sive poenitentis, sive Confessarii absolutio non sequatur. Et verum est, ita, ut neque cum ipso poenitente, hoc invito, de peccatis, vel aliis in Confessione ad explicanda peccata detectis, aut etiam de errore in Confessione interveniente extra Confessionem loqui liceat. Sanch. l. 3. de Matr. D. 16. n. 3. § 15. Suar. D. 33. sect. 5. pr. Fagund. l. 6. c. 4. n. 33. Bonac. sect. 5. cit. p. 4. n. 8. § 11. Laym. c. 14. n. 9. fin. Dian. p. 3. tr. 4. ref. 87. § p. 5. tr. 11. ref. 18. Palao p. 19. § 3. n. 14. § 15. Wiestn. n. 101. Ratio est, quia id cederet in quandam confusionem, & pudorem poenitentis, & Sacramentum redderet onerosum, atque exosum. Accedit, quia ipso poenitentis post absolutionem bene, vel male indultam

recessu à Sacro Tribunali Judicium Sacramentale finitur, & cessat Officium Judicis in foro interno. Hinc arctius est Sigillum Sacramentale, quam naturale, quod ejusmodi locutione cum eo, qui illud concedit, non violatur.

Dixi extra Confessionem; nam antequam Judicium Sacramentale plene finitum sit, etiam statim post absolutionem datam, loqui, cum poenitente de peccatis in Confessione apertis, restitutionis modum praescribere, aliquid interrogare, errorem corrigere sine Sigilli violatione Sacerdos potest, Lugo D. 23. n. 70. Stoz n. 194. Wiestner n. 102. la Croix tom. 7. n. 1980. Item potest de peccatis in Confessione detectis, si ita necessarium, aut utile videatur, cum poenitente loqui in sequentibus Confessionibus, quando iterum sustinet personam Christi, eundem poenitentem admonere de defectu in Confessione priori commisso, repraesentare gravitatem relapsus &c. ut communis DD. admittit.

Dub. 3. an notitia peccati, in confessione accepta, uti liceat in gubernatione, aliisque actibus externis, concernentibus poenitentem v.g. aliquid ei negando? Affirmant hoc quidem non pauci magni nominis DD. quod talis usus in poenitentis commodum cedat, quin ullo modo diffametur, aut suspectus reddatur, eive peccatum exprobetur. Sed esto, ex usu isto notitia nullum poenitenti sequatur detrimentum, vel nota apud alios, est tamen hic usus tacita quadam exprobratio peccati in Confessione aperti, ita, ut fideles, si intelligerent, talem usum notitiae esse licitum, facile ab usu hujus Sacramenti absterrentur. Hinc merito negativam tenent Sylv. V. Eucharistia 3. n. 7. Navar. Man. c. 21. n. 55. Sanch. l. 3. de Matr. D. 16. n. 3. Coninck D. 9. dub. 4. n. 6. § 69. Delrio l. 6. Diquif. Mag. sect. 2. Bonac. D. 5. q. 6. sect. 5. p. 4. à n. 14. Laym. l. 5. tr. 6. c. 14. n. 22. Dian. tr. 4. ref. 46. Palao p. 19. §. 3. n. 20. Lugo D. 23. n. 126. Stoz n. 254. Wiestn. hic n. 108. la Croix tom. 7. n. 1977. ob Decretum Clementis VIII. editum 26. Maji 1594. quo serio cavetur, ne Superiores Regularium, vel Confessarii, ad istorum gubernationem promoti, notitia ex Confessione accepta ad externam gubernationem ullo modo utantur. Ante quod Decretum Claudius Aquaviva Praepositus Generalis Societatis JESU Instru. 5. & Ordin. comm. 6. 21. severè prohibuit introductionem, & praxin doctrinae, permittentis usum notitiae ex Confessione acceptae.

Et hinc violati Sigilli reus est 1.70 Episcopus auferens alicui Officium à nullo suo pendens, Collator non confers Beneficium, Patronus non praesentans, Elector non

non eligens ad Prælatum, cuius administrationem Ecclesiæ, vel Monasterio damnosam, aut animabus periculosam ex qualitate peccatorum, sibi in S. Tribunali expofitorum, fore cognoscit. 2. Superior ad impediendam continuationem peccati alicujus sibi subditi Regularis seris muniens fores, obstruens fenestram, diligentibus visitans locum, per quem illum ex Monasterio furtivè egredi consuevit ex sola ejus Confessione novit. 3. Parochus S. Eucharistiam, vel assistentiam, aut benedictionem nuptialem etiam privatim negans ei, quem ex Confessione novit ad Sacramentum illud indispositum, vel propter obstantia impedimentum Canonicum ad Matrimonium contrahendum inhabilem esse. 4. Sacerdos dimittens furacem famulum, peccandi materiam, vel occasionem eidem subtrahens, vel etiam ad timorem DEI, vitiorum fugam, Virtutis studium ferventius exhortans eum, quem vitium deditum novit ex sola ipsius Confessione. Sanch. l. 3. de Matr. D. 16. n. 3. § 4. Laym. c. 14. an. 14. Bonac. p. 4. à n. 14. Palao §. 3. cit. Stoz à n. 250. Wiest. n. 104. la Croix tom. 7. n. 1963. 1976. § 1977.

71 **Contra notitiã ex Confessione hausta** Confessarius moveri potest ad fundendas preces, & pia opera peragenda pro conversione, & salute animæ poenitentis, ad investiganda media, & modos eum juvandi, ad legendos libros, & consulendos viros doctos, sèque in scientia perficiendum, ad rigorem suum corrigendum, sèque poenitentis genio magis conformandum, ad complicera melius examinandum, ita tamen cautè, ut nullatenus iste possit advertere, quòd Confessarius ipsius examinandi aniam ex alterius Confessione sumpserit. Imò si Confessarius novit ex confessione Titii, sibi à Sempronio parari insidias, poterit non exire domo, etsi aliàs exiturus esset; & si cognoscit sibi præparatum venenum, poterit non accipere poculum, in quo illud sibi novit præparatum esse. Sanch. l. cit. n. 4. Laym. n. 21. Palao n. 18. Lugo D. 23. n. 101. Stoz n. 248. Wiestner n. 105. Ratio est, quia his actionibus nullum incommodum, molestia, aut pudor affertur poenitenti, ut ex earum licito usu Sacramentum Poenitentia difficius, aut exosum reddatur.

72 **Dub. 4. an violati sigilli reus sit** Confessarius, revelans peccatum sibi in Confessione detectum, si peccatorem non nominet, & absit periculum omne ipsius manifestandi? **Affirmat Abb. in c. omnis** 12. b. tit. n. 7. ductus textu c. cit. ubi non solum prohibetur, ne Sacerdos verbo, aut signo, aut quovis alio modo prodatur peccatorem, sed etiam additur, quòd si peccatum in Poenitentiâ Judicio sibi detectum

presumpserit revelare, plectendus sit poenis ibi præscriptis.

Sed oppositum melius tenent S. 73 Thom. dist. 21. cit. q. 3. art. 1. q. 1. Sylv. V. Confessio 3. n. 2. Navar. in can. Sacerdos 2. de poenit. dist. 6. n. 75. § 78. Fagnan. in c. officii 9. b. tit. n. 26. Wiestner n. 107. Ratio est, quia cessante causâ, cessat effectus, ut habet communis Regula. atqui causa finalis, cur prohibitum sit revelare peccatum in Confessione detectum, est, ne prodatur peccator, & sic fideles absterreantur à Confessione Sacramentali, ut patet ex c. cit. §. caveat. & hæc causa cessat, si ita cautè Confessor revelet peccatum, ut inde in peccatoris notitiam veniri non possit. ergo tunc cessat prohibitio revelationis peccati.

Conf. quia peccata ipsa sine expressione personæ non cadunt sub Sigillum Confessionis; nam Sigillum Confessionis est Juris Divini, ita, ut nemo præter poenitentem in illo dispensare possit, ut docent communiter TT. & Canonistæ. atqui circa revelationem peccati dispensat Concilium Generale c. cit. & statuit, licere Sacerdoti consilii causâ revelare alteri peccatum, quòd in Confessione audiit, igitur dicto cap. solum prohibetur revelatio peccati in Confessione auditi per ordinem, & relationem ad confitentem, quando scilicet ita revelatur peccatum, ut exinde etiam is, qui peccavit, noscatur. talis autem non est, cum e. g. aliquis dicit: *Tale, vel tale peccatum mortale audi in Confessione*: imò etiam viri graves talia solent dicere absque scrupulo, teste Navar. l. cit.

Salubriter tamen monent *citt. DD. 75* cautè admodum, & rarissimè utendum hac manifestatione, tum quia in Jure unicuique casus necessitatis consilii approbatus invenitur; tum verò quia quantacunque adhibeatur cautela, & nullum adesse videatur periculum manifestandi poenitentis, aliquando tamen circumstantiæ eundem aperiunt: proinde expedit etiam à manifestatione solius peccati abstinere extra necessitatem petendi consilium.

Dub. 5. cui Virtuti adversetur violatio Sigilli Sacramentalis? **76** *76* adversetur Religioni simul, & Justitiæ: Religioni quidem; quia injuriosa est ipsi Sacramento Poenitentia, illud fidelibus onerosum reddendo: Justitiæ autem; quia injuriosa, & damnosa est ipsi poenitenti, ad cuius famæ, & exultationis læsionem tendit, & obligationem inducit ita sacrilegè læsam reparandi. Suar. D. 33. de Poenit. sect. 1. n. 13. Coeninch D. 9. dub. 1. pr. Fagund. de 2. Prac. Eccl. l. 6. c. 1. n. 2. § 6. Bonacin. D. 5. q. 6. sect. 5. p. 1. n. 4. Palao tr. 23. D. un. p. 19. §. 1. n. 2. Lugo D. 23. n. 4. Wiestner hic n. 108. § 109. Et hoc verum probabilius

lius est etiam casu, quo aliàs, seclusa ratione Sacramenti, ad Secretum naturale penitenti servandum Confessarius non tenetur; quia Confessio implicè involvit pactum inter penitentem, & Confessarium de Secreto servando omni casu, quo id servandum est ex Institutione Divina hujus Sacramenti, quod pactum tali casu violatur. Suar. l. cit. n. 14. Lugo n. 16. Wiestner n. 109.

77 Estque violatio hæc peccatum ex genere suo mortale, quamvis ex imperfectione actus, sive ob defectum deliberationis, & advertentiæ rationis possit esse veniale, imò aliquando vacare omni culpa. Wiestn. n. 110. An verò veniale esse possit ob parvitatem materiæ, dubitari potest, si scilicet veniale tantum peccatum penitentis revelatur, & nullo signo manifestatur, quòd notitia ejus habeatur ex Confessione; nam tali casu propter levitatem rei non infertur grave nocumentum penitenti. Verùm hæc ratio bene quidem probat, violationem Sigilli posse reddi peccatum veniale quoad malitiam injustitiæ, interim tamen manebit peccatum grave adversus Religionem, ut bene notant Navar. in can. Sacerdos cit. n. 39. Henric. l. 6. c. 19. n. 3. Suar. sect. cit. n. 12. & sect. 3. n. 1. Coninck D. 9. n. 24. Laym. l. 5. tr. 6. c. 14. n. 1. Bonac. p. 1. n. 4. Palao §. 1. n. 12. Lugo n. 7. Gobat Exper. tr. 7. n. 834. Wiestn. hic n. 111. & 112. la Croix tom. 7. n. 1937. Ratio est, quia fractio Sigilli etiam per revelationem alicujus levissimi peccati in gravissimam Sacramenti Penitentiae irreverentiam cedit, quòd illud odiosum reddat, & homines ab ejus usu retrahat.

78 Neque ad hoc, ut peccatum alterius, in Confessione rescitum, cum manifestatione peccatoris aperiri aliis possit, ullo casu, & pro quocunque bono, totaque Rep. ab ingenti malo temporali, vel spiritali liberanda dispensari potest ab ipso etiam Summo Pont. ut contra Althiodor. l. 4. Summ. tr. 6. c. 3. q. 7. teste P. Wiestner n. 113. habet unanimis sententia omnium alicujus nominis TT. id desumentium ex communi Ecclesiæ sensu, & perpetua traditione. Ratio est, quia si ad peccati alicujus, ex sola Sacramentali Confessione cogniti, revelationem dispensari posset, hoc ipso homines multis casibus absterri possent ab usu, & integritate Sacramenti sibi tam necessarii, cum timere possent, ne Confessarius habeat, vel impetraturus sit dispensationem ad manifestationem alicujus sui peccati.

79 Dub. 6. quæ sit pœna Sacerdotis violantis Sigillum? Est depositio ab omni Officio Sacerdotali, & veteri quidem rigore præterea patriâ, & alia stabili mansionem interdictus, cogebatur perpetuò

peregrinari can. Sacerdos 2. de Penit. dist. 6. Quia verò hæc vagandi necessitas cedere videbatur in opprobrium Ordinis Ecclesiastici, cum tempore ei suffecta est perpetua penitentia, in arcto Monasterio peragenda c. omnis 12. b. tit. 7. caveat. Nunc verò, postquam etiam detrusio in Monasterium à Curiarum Ecclesiasticarum usu recessit, Sigillum Sacramentale violantes condemnantur ad perpetuos carceres, triremes &c. Pœna autem, quæ factò ipso incurratur, huic crimini sancita in Jure reperitur nulla, ut notant Fagund. præc. Eccl. 2. l. 6. c. 7. n. 2. Palao tr. 23. D. un. p. 19. §. 1. n. 13. Lugo de Penit. D. 23. n. 147. Wiestner n. 116. Reiffenstuel n. 4. Putarunt quidem aliqui relati à Suar. D. 33. de Penit. sect. 8. n. 2. fractione Sigilli Irregularitatem contrahi. Sed melius cum eodem Suar. l. cit. id negant Fagund. l. cit. n. 3. Lugo n. 146. Wiestner n. 117. la Croix tom. 7. n. 1999. quia hoc Jure expressum non reperitur.

Ut verò pœnis prædictis locus sit DD. exigunt. 1. ut Sacri Sigilli violator sit Sacerdos; nam pœna n. præc. relata can. Sacerdos, & c. omnis 7. caveat est. tantum statuuntur violationi Sigilli, à Sacerdote attentate: & hinc si alius Clericus, vel Laicus Sigillum violat, non ordinariæ, sed arbitrariæ pœnæ, quæ tamen secundum qualitatem excessus exasperari potest, obnoxius est. Suar. D. 33. sect. 8. n. 2. Lugo n. 147. Vallens. hic §. 13. n. 6. Wiestner n. 318. Reiffenstuel n. 5. 2. ut revelet peccatum; nam si aliud quidpiam, quod sub Sigillum cadit, in Confessione defectum revelet, e. g. defectum natalium, vel aliud quidpiam penitenti ignominiosum, arbitrariâ solum, multò tamen graviori pœna, quam violans Secretum naturale, puniri debet. Dian. p. 5. tr. 11. ref. 51. Wiestn. n. 119. Reiffenstuel n. 6. 3. ut peccatum revelet alteri; nam si ipsi penitenti objiciatur, cum hæc objectio propriè revelatio non sit, iterum locus erit extraordinariæ duntaxat pœnæ. Granad. de Sacram. contr. 11. tr. 11. D. 8. n. 3. Wiestner n. 120. Reiffenstuel n. 8. 4. ut peccatum revelet præsumptuosè 7. caveat est. ibi, Qui præsumpsit revelare; nam si ex ignorantia, vel inadvertentiâ, hoc faciat ut serè solent, qui animi secreta produnt in delirio, somno, vel ebrietate, cum talis locutio humana plerumque non sit, non erit ulli, vel saltem non ordinariæ fracti Sigilli pœnæ obnoxius. Stoz Trib. penit. l. 2. q. 4. n. 277. Wiestner n. 121. Reiffenstuel n. 7.

Dub. 7. quis sit Judex in causâ fractionis Sigilli? Videtur de hac cognoscere posse Judex Sæcularis exemplo Jacobi I. Arragonum Regis, qui Episcopo Gerun-

Gerundenſi ſacrilegè linguato linguam à tergo extrahi, & Senatus Theoloſani, qui Sacerdotem huius criminis reum in furcam agi, & cadaver ejus igne cremari juſſit, ut de priore teſtis eſt Aldrete l. 2. *Eccl. Diſcip.* c. 19. n. 2. de poſteriore Raynaud. *Prat. Spirit. Hiſt.* 13. Sed dicendum, communi Jure ſpectato, Judex competens in cauſa fracti Sigilli eſt tantùm Eccleſiaſticus. Fagund. de 2. *Prac. Eccl.* l. 6. c. 7. n. 1. Lugo D. 23. n. 148. Gobat *Quinar.* tr. 5. n. 200. Wiefn. n. 122. Reiffenit. n. 9. quia hoc caſu tam reus, quàm ipſa ratio cauſæ, quæ naturâ ſuâ Spiritualis, & Eccleſiaſtica eſt, à Jurisdictione Judicum Sæcularium omnino eximitur. Unde ad exempla in contrarium allata dicendum, id factum fuiſſe, vel quòd hi Judices delegatam à Pontifice authoritatem habuerint, vel quia Clericus reus antea degradatus ipſis pro ſupplicio exequendo eſt traditus; aliàs id factum fuiſſet cum violatione Libertatis Eccleſiaſtica.

81 An verò cauſa violati Sigilli deferenda ſit ad Inquiſitores, controverſia eſt? Affirmant aliqui, quòd enormitas irreverentiæ Sacramento illatæ delinquentem de Hereſi ſuſpectum reddat. Sed meliùs Moſſef. tr. 7. c. 23. à n. 68. Bonac. D. 5. q. 6. ſeç. 5. p. 1. ſn. Palao tr. 23. D. un. p. 19. §. 1. n. 14. Dian. p. 4. tr. 8. ref. 93. Lugo D. 23. n. 148. Pignat. tom. 7. *Conſult.* 54. n. 6. diſcuſſionem cauſæ iſtius Judicialem adſtruunt Judici Eccleſiaſtico, cui tanquam Ordinario ſuo reus ſubjectus eſt; neque enim S. Inquiſitionis Officium in huiusmodi cauſis ſe intromittere ſolet, teſtibus Dian. Lug. Pignat. cit. Excipitur, ſi revelatio qualificata, ejusque præſumptioni Hereſis admixta ſit. Qualificata autem ad hunc effectum cenſetur, quando non præciſè ex multoſo Sacerdotis affectu, ſed ex pravo ejus ſenſu in rebus fidei provenit, ut ſi is negaret, Pœnitentiam eſſe Sacramentum, vel huic annexam ſilentii obligationem; ſi verbo, aut facto ostenderet, eam obligationem eſſe parvi pendendam; ſi crimen iſtud amiſſiſſet ſæpius, aut aliàs eſſet improbæ, & de Hereſi ſuſpectæ converſationis &c. DD. cit.

82 Dub. 8. quando Judex adverſus Sacerdotem Sigilli violati reum poſſit procedere? *Certum eſt*, procedere adverſus eundem poſſe, ſi licentiam ad hoc ipſi concedat pœnitens, cujus peccatum, in Sacro Tribunali cognitum, ſacrilegè proditum eſt; aliàs enim tolleretur omnis proceſſus Judicialis circa hoc crimen, & pœnæ adverſus iſtud ſtatutæ, utpote per ſententiam inſiſſendæ, locum non haberent, niſi in eo, qui ultro confiteretur hoc crimen à ſe commiſſum.

Controverſia eſt, an adverſus violatorem Sacri Sigilli procedere Judex Eccleſiaſticus poſſit etiam ſine pœnitentis licentiâ? In negativam inclinat P. Gobat tr. 5. *Quinar.* à n. 182. & in *Append.* ad hunc n. 182. & ſeqq. & videtur ſequi ex n. 63. ubi dixi, omnes illos obligati Sigillo Sacramentali, ad quos notiſſima peccati, à Confefſario præſumptuoſè revelati, pervenit, ita, ut ſine pœnitentis, cujus peccatum revelatum eſt, licentiâ non poſſit uti illâ notiſſimâ, uteretur autem iſtâ notiſſimâ delator, qui denuntiaret hoc crimen, teſtes, qui de Sigillo fracto deponerent, Judex deferentem examinans, ipſe Sacerdos ſponte, vel ad interrogationem Judicis delictum ſuum confeſſus &c. ergo &c.

Sed eſt ſententia iſta veriſimilis ſit, 85. veratamen videtur affirmativa, quam ſequitur Sto. *Trib. pœnit.* l. 3. q. 4. à n. 288. Wiefner hic n. 128. Reiffenſtuel *ibid.* n. 11. Ratio eſt 1. quia neceſſitas licentiæ à pœnitente obtentæ ad inſtituendum Proceſſum neque ex inſtitutione Divina, neque ex definitione Eccleſiæ, vel traditione PP. probatur, imò eam licentiam non requiri, ſatis conſtat ex *can. Sacerdos* 2. de *Pœnit. diſt.* 6. & c. *omnis* 12. *V. caveas* b. tit. ubi pœna Depoſitionis, & perpetuæ Pœnitentiæ ſtatuitur, abſque ulla mentione de pœnitentium licentiâ requirenda. 2. B. Petro, & Succefſoribus à Chriſto tradita eſt omnis poteſtas neceſſaria, & valde conducens ad rectam fidelium in utroque foro gubernationem, ac proinde etiam facultas independens à licentiâ cujuſcunque privati, procedendi adverſus criminoſos, delictorum publicè ſcandaloroſorum, Spiritualium animarum bono, & Sacramentorum reverentiæ adverſantium reos. tale delictum autem eſt violatio Sigilli Sacri; ergo &c. 3. violatio Sigilli eſt crimen publicum, utpote Sacriligium, conſ. inferit non tantùm injuriam privatam pœnitenti, ſed publicam Sacramento, & Eccleſiæ. atqui privatus, licet injuriam ſibi illatam poſſit remittere, non tamen poteſt impedire voluntate ſua Judicium, & punitionem publicam. ergo &c. 4. per delationem, inquiſitionem, & proceſſum adverſus reum violati Sigilli promovetur potiùs reverentia Sacramenti, & obſervantia illius, tanquam per medium aptiſſimum ad finem hunc obtinendum, atqui nulla Lex excludit media, quibus ſerè unice obtineri obſervantia ipſius poteſt, vel illorum mediolorum uſum in arbitrium ſubditorum referri. 5. denique ſi opus eſſet licentiâ pœnitentis ad inſtituendum proceſſum adverſus violatorem Sigilli, ſequeretur impunem, tutumque fore ab omni pœna illum, qui defuncti alicujus peccata, quantumcunque graviffima, à ſe in Confefſione

sione rescita, coram pluribus, & tota communitate propalaret; nam tali casu adversus ipsum ex defectu licentiæ, à pœnitente non ampliùs obtinibilis, nullus ampliùs institui posset processus, vel quæstio. Sequela ista per se videtur absurda esse. ergo &c.

86 Ex quo patet ad Argumentum contrarium; dicendum enim, quòd dogmatis illius generalitas non comprehendat casum, quo notitia, ex Sacramentalis Sigilli fractione profecta, unicè adhibetur, tanquam medium ad tuitionem reverentiæ Sacramento debitæ, & ad conservationem illius, ac redintegrationem, atque ad potestatem Ecclesiæ in violatores pro aliorum exemplo necessarium, & ordinarium.

87 Dub. 9. an, & qualis probatio sit necessaria, ut procedi possit adversus violatorem Sigilli? R. si Sacerdos delictum hoc suum ultro confitetur in Judicio, Denuntiator, vel Accusator relevatur à probandi onere arg. l. generaliter 13. C. de non num. pecun. & dictum est Lib. 2. Tit. 18. n. 20. Si verò Sacerdos id negat, probatio incumbit acculanti, ut denuntianti: quæ propter Sacrilegii istius, naturâ suâ ferè secreti, enormitatem, fieri potest etiam per testes singulares, ita, ut sufficienter probatum intelligatur, si unus testis deponat, hoc tempore, vel loco peccatum, aliquod à Confessario revelatum, alius alio, aut si unus dicat, ab ipso revelatum hoc peccatum, alius aliud. Tann. tom. 4. D. 6. q. 9. n. 122. Stoz Trib. Pœn. l. 2. q. 4. n. 281. Wiestner hic n. 133. Reiffenstuel ibid n. 18. Conf. si per hujusmodi testes, vel aliter probatum sit crimen istud, & reus pro sui defensione nihil opposuerit, perinde ut confessus, obnoxius erit panis violati Sigilli. Wiestner n. 130.

88 Dixi, si nihil opposuerit; nam si Exceptionem aliquam Sacerdos, de crimine hoc inculatus fecerit, spectanda est qualitas hujus Exceptionis; potest enim pro sui defensione allegare, sibi peccatum hoc in Confessione non apertum, sed aliâ viâ innotuisse, & potest dicere, se revelationem istam fecisse cum pœnitentis licentiâ. Si primum, Sacerdos

inculatus tenetur ostendere, quâ viâ, & modo id cognoverit; in qua probatione si defecerit, ob revelationis, quæ explorata est, temere factæ præsumptionem, quæ tali casu contra ipsum militat, plestendus erit, sed quia de Sacrilegio non est convictus, extraordinariâ duntaxat pœnâ, Abb. in c. omnis 12. h. tit. n. 26. Sylv. V. Confessio 3. n. 5. Palao tr. 23. D. un. p. 19. §. 1. n. 11. Lugo D. 23. n. 151. Pignatell. tom. 7. consult. 54. n. 12. Wiestner n. 131. Reiffenstuel n. 7. §. 13.

Si secundum, cum Lug. l. cit. Wiestner n. 132. Reiffenstuel n. 14. §. 15. distinguendum est, an accusator sit ipse pœnitens, vel alius tertius. Si ipse pœnitens, licentiam ab hoc sibi datam probare debet Confessarius; quia est facti quæstio, quæ ab allegante probari debet: unde hoc casu ad licentiæ tibi datæ probationem, sique purgationem Confessario deferendum Juramentum, & huic præstito acquiescendum est: imò, ut Dian. p. 5. tr. 11. res. 52. Wiestner n. 132. §. non malè, Reiffenstuel n. 16. notant, si revelatio pœnitenti, aut ejus complici parum, aut nihil damni afferat, & Confessarius sit vir prudens, vitæque, & famæ integræ, standum est ejus assertioni simplici, & non juratæ, contra inficiationem pœnitentis. Secus, si pœnitens sit probatæ vitæ, eique, vel tertio revelatio graviter damnosa sit. Wiestner, Reiffenstuel l. cit. Cæteris tamen paribus in dubio potius Confessario, quam pœnitenti credendum; quia in factis, quæ ad Officium ejus spectant, & aliter sciri non possunt, præsumptio est pro Judice. Wiestner l. cit. Reiffenstuel n. 17. la Croix tom. 7. n. 1989.

Si verò accuset aliquis tertius, accusatori incumbit probare, licentiam non esse datam à pœnitente, propter præsumptionem militantem pro Confessario, qui tamdiu præsumitur vir bonus, & nihil deliquisse contra Sigillum, quamdiu contrarium non probatur c. un. de Scrutin. c. fin. de Præsumpt. & l. meriti §. 1. ff. pro Socio.

S. II.

De Pœnitentia, prout est Satisfactio pro peccato.

S U M M A R I U M.

91. Pœnitentia alia est Publica, alia Privata.
92. Publica alia Solennis, alia non solennis.
93. Differentia inter istas.
94. &c. Qualis pœnitentia imponenda sit pro peccatis publicis?
98. &c. Quâ pœna plectatur occisor Presbyteri?
101. &c. Quæ sit pœna Medici, non momentis egrotum de Confessione faciendâ?
103. &c. Quid sentiendum de muliere, quæ prolem ex adulterio suscepit, vel alienum partum inscio marito suppositum?
108. &c. An ista crimen manifestare teneatur, saltem proli spurie, vel suppositivæ?
111. &c. Ad quid teneatur adulter?
91. **Q**uæritur 1. quomplex sit Pœnitentia hoc sensu accepta? **R.** duplex est, Publica, & Privata. Publica est, quæ imponitur, & peragitur pro manifestis peccatis juxta *c. manifesta 1. h. tit.* Privata est, quæ imponitur peccatis arcanis in actu Sacramentalis Confessionis, & privatim etiam peragitur.
92. Publica alia est Solennis, alia non solennis. Publica, & Solennis est, quæ olim injuncta fuit initio Quadragesimæ, servatis certis ritibus, & solemnitatibus, quæ exprimentur *can. in capite 64. dist. 50.* Non solennis dicitur illa, quæ sit publicè, & in facie Ecclesiæ, non tamen cum prædictis solemnitatibus Jure præscriptis, veluti cum injungitur alicui peregrinando cum pœra, & baculo benedictis. Prior non amplius in usu est hodie; sed nec olim imponi poterat Clericis, nisi depositis, & quidem sine sœ restitutionis *can. Sacerdos 2. de Pœnit. dist. 6. & ibi Gloss. V. peregrinando, can. confirmandum 65. dist. 50. can. Presbyter 12. dist. 81.*
93. Differunt inter se Pœnitentia publica solennis, & non solennis. 1. quia solennis tantum ob graviora peccata, quæ Communitati, & Reip. toti scandalosa, & perniciofa erant, imponebatur *can. placuit 68. dist. 50.* non solennis imponebatur pro peccatis gravioribus quidem publicè admissis, sed talibus tamen, ex quibus non ita grave scandalum ortum fuerat *can. de pœnitentibus 17. de Consecr. dist. 3.* 2. Pœnitentiam Solennem tantum Episcopus injungere poterat *c. accedentibus 15. de Privil.* non solennem verò etiam simplex Sacerdos *c. ministerium 2. de Offic. Archiepiscop. dist. 3.* 3. Solennis, ut dictum est *n. præc.* initio solum Quadragesimæ, non solennis quovis anni tempore fiebat. 4. prior semel tantum in vita peragi poterat *can. si quis 61. dist. 50.* ad non solennem verò sæpius quis admittebatur. 5. non solennis indistinctè Laicis omnibus imponi poterat; solennis verò conjugatis non nisi consensu conjugis *can. fin. caus. 33. q. 4.* 6. solenniter pœnitentes fiebant infames; non ita fiebant infames, qui publicam, sed non solennem agebant pœnitentiam. Potro hæc infamia incurrebatur non ratione pœnitentiæ, quæ infamiæ causa esse non poterat, sed ratione propalati, & promulgati criminis. Et hujus Infamiæ effectus erat, ut sic pœnitentes nec ad Ordines promoveri, nec in susceptis ministrare potuerint *can. illud 66. dist. 50.*
- Q**uæritur 2. qualis Pœnitentia imponenda sit pro peccatis manifestis, & publicis? Publicam imponi præcipit *c. manifesta 1. h. tit. ibi, Manifesta peccata non sunt occulta correctione purganda.* Ex altera verò parte non videtur hoc bene statutum in universali; nam peccatorum correctio ex eorum gravitate, non autem ex eo est æstimanda, an publicè, an privatim commissa sint; sic enim pro peccatis venialibus, etsi palam admissis, nunquam tamen Pœnitentia publica imponitur: & sæpe gravius crimen est, quod occultè committitur, igitur videtur non rectè in præsentî statutum esse absolute, ut peccata manifesta sine discrimine corrigantur per pœnitentiam publicam.
- Sed defendenda tamen est assertio *c. 55. manifesta cit.* & dicendum, extra Confessionem Sacramentalem saltem, si publica peccata corrigenda occurrant, imponendam pro ijs Pœnitentiam publicam. Probant assertionem hanc etiam alii textus Juris Canonici *can. si peccaverit 19. caus. 2. q. 1. can. si quis 31. caus. 23. q. 4. can. fin. caus. 15. q. 5. can. ego 42. de Consecr. dist. 2.* Confirmant etiam complura Concilia, Rhemens. 2. *can. 31.* Arelat. 2. *can. 26.* Carth. *can. 46.* & maxime Trid. *sess. 24. c. 8. de Reform.* Assentiuntur DD. Covar. *l. 2. var. c. 10.* Bellarmin. *tom. 2. contr. l. 1. de Pœnit. c. 21. & 22.* Cellotius *l. 2. de Hierarch. c. 18.* Gonzal. *in c. manifesta cit. n. 2.* Pithing *hic n. 2.* Engl *ibid. n. 1.*
- Nec

Nec ratione caret decisio ; nam præcipuus finis poenarum est , ut ipsi rei emendantur , & alii exemplo terreatur. ad hunc finem autem plurimum conducit Poenitentia publica , si peccatum fuit publico omnibus scandalo. igitur rectè statuitur , ut peccata publica publicâ correctione emendantur , ut ita populus , qui ob peccatum scandalum passus est , videat illud non impunitum manere , & in eo , in quo scandalum passus est , poenitentia agnoscat exemplum.

96 Dixi autem in Responsione , *Extra Confessionem Sacramentalem saltem* ; nam pro peccatis , in Confessione Sacramentali auditis , etiam publicis , nisi poenitens tacite , vel expresse consentiat , non potest injungi à Confessario Poenitentia publica. Ita Navar. in *can. 2. de Poenit. dist. 6. n. 87. seq. & in Man. c. 8. n. 10.* Ratio est , quia tali facto Confessarius significaret , poenitentem sibi gravia peccata confessum esse , & sic indirectè revelaret confessionem. Unde cum *c. manifesta cit. & in Trid.* dicitur , manifestis peccatis publicam Poenitentiam imponendam , id intelligendum est non de Sacramentali Poenitentia , sed de ea , quæ in foro externo imponitur. Interim tamen Confessarius etiam in foro conscientia obligare potest , & debet publicum peccatorem , ut etiam publicè se ostendat emendatum : imò aliquando oportebit , absolutionem eò usque differre , ut ita tollatur scandalum. Porro quæ in hoc foro Conscientia imponenda sit Poenitentia ; quæ ejus imponendæ obligatio in Confessario , exequendæ in poenitente , item quis sit ejus effectus , à quo , & quomodo commutari possit , ad alia properans , Theologis tractandum relinquo.

97 *Ad Rationem dubitandi allatam n. 94.* licet atrocitas , & gravitas delicti attendatur ad poenam injungendam , tamen quoad modum Poenitentia publicæ , seu privatæ tantum inspicitur scandalum , seu notorietas peccati : unde primis Ecclesie temporibus non tantum , qui graviora peccata commiserant , verum etiam , qui minora fecerant , si publica illa erant , Poenitentiam publicam peragebant , ut testis est Cyprian. *Epist. 47.* Quod de peccatis venialibus additur , nihil obest ; semper enim Ecclesia ea peccata ut levia excutiebat , & ita ob illa Poenitentiam publicam nunquam indixit.

98 Queritur 3. quâ poenâ plectatur officiorum Presbyteri ? R. hæc præscribitur *c. qui Presbyterum 2. b. tit.* & est triplex. 1. ut poenitentiam agat duodecim annis v. g. jejunando certis diebus in hebdomada , peregrinando , vel aliud opus Poenitentia exercendo arbitrio prudentis Confessarii.

2. Ut privetur in perpetuum cingulo militari : quibus verbis Sanch. l. 7. de *Matr. D. 6. Gibalin. de Censur. in Synops. V. Homicidium* , & alii putant , significari , occidendi Presbyterum juberi , ut arma non ferat , nec inter milites numeretur. Gonzalez verò in *c. qui Presbyterum cit. n. 3.* putat , majorem poenam his verbis contineri , & hujusmodi Homicidæ non tantum prohiberi delationem armorum , sed potius , ne ulla deinceps munera Reip. seu Sæcularia obeat : & dat rationem ; quia militare in SS. Canonibus sæpe pro negotio , curationeque Reip. usurpatur , & militia cingulum suscipere , vel deponere significat munera seu officia Reip. suscipere , vel deserere.

3. Præterea is , qui occidit Presbyterum , privabatur facultate contrahendi Matrimonium , & cogebatur ducere vitam solitariam , ut sic ne nomen quidem suum per hæredes , & sobolem à se susceptam ad posteritatem transmitteret. Sed hoc impedimentum Matrimonii , & tota poena ista jam consuetudine abrogata est : cui nunc successit Excommunicatio major , & Irregularitas , quæ per ejusmodi occisionem facto ipso incurritur. Imò etiam , cum adhuc vigeat hic poenitentia modus , Sacerdos , ut Vivian. in *c. manifesta vii.* notat , mitigare poenam hæc poterat , & imponere leviozem , vel si peccatoris contritio tanta fuisset , eundem absolvere absque injunctioe alicujus Poenitentia exterioris.

Queritur 4. quæ sit poena Medici , non momenti ægrotum de Confessione faciendâ ? Medicis corporum præcipitur *c. cum infirmitas 13. b. tit.* ut cum ad infirmos in lecto jacentes vocantur , ante omnia ipsos moneant , & inducant , ut Medicos animarum advovent , iisque confiteantur : & ibidem sancitur , ut si quis Medicus hanc Constitutionem post publicationem illius transgressus fuerit , tandiu ab Ecclesie ingressu arceatur , donec satisfecerit competenter. Decretum hoc innovavit *S. Pius V. Mot. propr. incipit Super Gregem Dominicum edito 8. Mart. 1566.* & addidit , ne Medicus ultra tertium diem ægros visitet , nisi Confessarius ex justa causa longius tempus concedendum infirmo judicet. 2. ad infirmum non redeat , nisi eidem per fidem Confessarii in scriptis factam constiterit , infirmum peccata sua confessum fuisse. 3. præcipit idem Pontifex Universitatibus , & Collegiis , ut cum licentiam medendi alicui concesserint , aut ad Doctoris Gradum promoverint , exigant ab eo Juramentum hæc servandi ; alioquin perpetuam infamiam incurrant , & è Medicorum Collegio ejiciantur , Gradusque Doctoratus priventur , additâ poenâ arbitrariâ à Judice imponenda. Verum hæc Bulla in Pro-

Provinciis nostris vel nunquam fuit usu recepta, vel jam per desuetudinem est abolita, ut notant *Wagnereck Exeg. c. cum infirmitas cit. Wiestn. n. 13. hic, & alij.*

101. Ubi viget Constitutio hæc, notandum 1. locum illam habere solum, quando morbus est periculosus, vel ubi dubium est, ne sit periculum mortis. *Navar. Man. c. 25, n. 61.* Neque obest, quod c. cum infirmitas cit. morbi in genere, non periculosi tantum mentionem faciat; nam etsi fortè explicatio hæc textui sit conformior, tamen, ut *Pirhing hic n. 17.* advertit, contrarium receptum in praxi est. 2. monitio hæc fieri debet vel per ipsum Medicum, antequam medicinas applicet, vel per alium e. g. Parochum, aut aliquem ex domesticis, aut qui ei infervit; & ita Constitutionem illam receptam, & observari esse testatur *Navar. l. cit.* 3. si in rmo post monitionem factam confiteri nolit, non ideo deferendus est à Medico; quia videtur esse contra ordinem Charitatis, non subvenire agro in ea necessitate, qui fortè desperans obibat, vel si Medicus eum non desererat, fortè convalesceret, & respiceret, obstinatione deposita.

102. Queritur 7. quid sentiendum de muliere, quæ prolem ex adulterio suscepit, vel alienum partum inscio marito sibi suppositum? De hac celebris est decisio Innocentii III. c. officii 9. h. tit. ubi Legato suo consulenti rescribit, tali mulieri, etsi factum hoc ex metu gravis mali, quod à marito sibi imminet, manifesta e nolit. Pœnitentiam tamen non esse denegandam. *Sed hinc oritur dubium.* an ergo uxor teneatur marito manifestare, quod prolem ex adulterio suscepit, vel alienam per fraudem supposuerit? *Ratio dubitandi* est, quia nisi factum manifestet, proies spuria, vel supposititia, simul cum veris proli-bus adibat hæreditatem patris putatini, sicque pars, quæ huic cederet, decederet reliquis. Atqui istud ne fiat, cavere uxor tenetur; alias consentiret ad damnum eorum concurrissse. igitur tenebitur prodere. 2. si esset aliqua ratio, ob quam excusaretur ejusmodi uxor à manifestanda fraude sua, vel delicto, esset, quia timeretur scandalum inde oriturum. atqui, ut *reg. 3. de R. J. dicitur, utilius scandalum nasci permittitur, quam veritas relinquatur.* 3. testis, qui falsum deposuit adversus innocentem, juxta communem DD. tenetur retractare mendacium, & famam innocenti restituere, etsi hoc factò periculum gravissimæ infamæ, imò etiam Talionis incurrat, si aliter famam alterius reparare nequeat. ergo nec mulierem hanc excusabit infamæ, & vitæ periculum.

104. Sed his non obstantibus, dicendum, quod ejusmodi uxor regulariter non teneatur. *R. P. Schnatzgrueber L. V. T. II.*

tur ad manifestandam prolem spuriam, vel suppositam, cum vitæ, aut etiam infamæ gravis periculo. Ita *Scot. in 4. dist. 15. q. 2. Sylv. V. adulterium n. 2. Abb. in c. officii 9. h. tit. n. 5. Navar. Man. c. 17. à n. 88. Covar. reg. peccatum p. 1. pr. n. 3. & 6. Gutier 99. can. l. 1. c. 38. n. 9. Molin. D. 102. n. 9. Vivian. in c. officii cit. Fagnan. ibid. n. 7. & 8. Pirhing hic n. 21. Wiestner ibid. n. 137. Sumitur ex c. officii cit. ubi Innocentius III. mulieri, adulterinam, vel suppositam pro mariti prole alenti, pœnitentiam, & absolutionem Sacramentalem non denegat ex eo, quod viro suo crimen suum recuset detegere, licet eo non detecto, marito in bonis aliena proles succedat. debuisset autem ipsi negari absolutio, si obligaretur ad criminis sui revelationem cum vitæ, aut famæ gravi periculo faciendam; nam ei, qui facere renuit, ad quod in conscientia tenetur, tanquam non rite disposito, Sacramentalis absolutio impertienda non est. ergo &c.*

Ratio autem est 1. quia ex duobus malis minus est eligendum *can. duo 1. dist. 13.* atqui non revelando minus causatur malum, quam revelando scelus, & fraudem; quod si enim fileat, & non manifestet, liberi legitimi patiuntur periculum rerum, si revelet, ipsa subit periculum aut vitæ, aut famæ, quod utrumque est nobilius bonis externis. ergo &c. 2. si quis habeat rem alienam, & hanc restituere nequeat, nisi cum damno, vel periculo bonorum ordinis superioris, non tenetur restituere, ut habet communis doctrina, & teste *Gutier. l. cit. c. 38. n. 10.* passim recepta. atqui bonum famæ, & vitæ sunt bona superioris ordinis, quam sint bona fortunæ juxta illud: *Melius est bonum nomen, quam divitiæ multe.* *Prov. 22.* ergo cum periculo famæ, aut vitæ non tenetur uxor manifestare fraudem, & sic damnum arceret ab aliis. 3. in extrema necessitate vitæ constitutus, pro ejus conservatione potest retinere, imò & accipere, & absumere alienum; nam in tali casu necessitas facit omnia communia. atqui eadem est ratio famæ, quæ vitæ, cum ignominia merus major, quam mortis sit *l. ipsi 8. §. quod si 2. ff. quod met. caus.* igitur & mulier hæc jacturam, & periculum fortunarum alienarum permittere poterit, neque cum gravissimo aut vitæ, aut famæ periculo manifestare tenebitur crimen, aut fraudem suam. 4. obligatio manifestandi crimen hoc, vel fraudem esset nimis difficilis, & valde noxia; nam adultera incurreret gravissimum odium apud maritum suum, & infamaret non tantum se, sed etiam adulterum, & ipsam prolem, quæ publicè haberetur pro legitima; igitur prudenter creditur obligatio ejusmodi non esse imposita. 5. manifestatio hæc,

hec, præter hoc; quòd causa esset ad perpetuas vexationes, exprobrationes, dissensiones, rixas, domesticorum odia, aliàque incommoda, quæ sæpe faciunt vitam morte ipsa acerbiorè, ferè nihil afferret commodi; quia non facilè uxori etiàm hoc asserenti crederetur, cum præsumptio Matrimonii stet pro filio *l. filium 6. ff. de his, qui sui, vel alien. Jur.*

106. Dixi Regulariter; quia non desunt casus, quibus obligatur ad manifestationem criminis. 1. si uxor aliàs sit malæ famæ, & de adulteriis graviter infamata; tunc enim, si sine periculo corporis, aut vitæ manifestare crimen potest, tenebitur illud manifestare. *Gutier. l. cit. n. 28. Less. l. 2. de Just. c. 10. n. 57. Wiestner hic n. 139.* & alii post *Innoc. in c. officij cit.* 2. si maritus sit vir prudens, & probus, ut ab eo delicti venia facilè impetranda prævideretur. *Gutier. n. 26. Less. n. 58. Wiestn. l. cit.* 3. si ageretur de successione in Regno, vel Ducatu, cui spuria, vel suppositiva proles propter Heresin, vel perditos mores grave damnum allatura meritò timeretur: tunc enim uxor crimen suum, si fidem illius possit facere, manifestare tenebitur etiàm cum periculo famæ, aut vitæ suæ; quia horum jactura est damnum privatum, quod cedere bono communi debet. *Less. n. 54. Molin. tr. 3. de Just. D. 101. Laym. l. 3. tr. 3. p. 3. c. 14. n. 1. cum aliis.* 4. quandoque damna, quæ ex adulterio, vel partus suppositione legitimus mariti hæres est accepturus, prudentis arbitrio multò majora sunt iis, quæ ex criminis detectione uxorem manerent, v. g. si hæredi maximæ æstimationis patrimonium, aut majoratus ex suppositione, vel adulterio, ex istorum autem manifestatione uxori solius famæ, non etiàm vitæ jactura timenda esset: nam tali casu ad criminis sui revelationem tenebitur, si fidem ejusdem legitime possit facere; quia licèt fama sit altioris ordinis bonum, quàm res fortunæ, seu temporales, jactura tamen maximæ æstimationis honorum temporalium in communi hominum æstimatione multò gravior, & acerbior est, quàm fama, quæ ex adulterii manifestatione uxorem manet, sicut gravior est jactura maximæ quantitatis argenti, quàm exigua auri, etsi aurum secundum se multò pretiosius sit argento. *Covar. l. cit. n. 6. §. sed si. Sot. l. 4. de Just. q. 7. art. 2. Molin. n. 12.* Contrarium tamen hoc casu sustinet *Navar. Man. c. 27. n. 29. Gutier. l. cit. n. 27.* tum propter *c. officij cit.* indifunctè loquentis generalitatem, tum propter rationes allatas pro sententia communi.

107. Sic limitatæ assertioni non obstant argumenta *n. 103.* opposita. *Ad 1.* non tenetur uxor successione proli spu-

ria, aut suppositivæ impedire cum tanto suo damno; nam damnum vitæ; & famæ, ut dictum est, est bonum altioris ordinis. *Ad 2.* Regula ibi allegata intelligenda est de scandalo passivo, præsertim Pharisæico, h. e. non dato, sed accepto ex opere bono, quod potius permittendum est, quàm relinquatur veritas. Deinde non procedit de omni veritate, sed de ea tantùm, quæ est necessaria ad salutem, qualis respectu uxoris non est revelatio criminis occulti. Potest etiàm, ut bene ex *Innoc. explicat Pithing n. 21.* intelligi de veritate Justitiæ; nam Judex, vel testis in Judicio, ad quos pertinet veritatem dicere, propter nullum scandalum possunt illam dimittere, ita, ut non rectè Judex judicet, & testis juret. atqui ex ejusmodi taciturnitate adulteri, vel suppositionis non periret veritas Justitiæ; nam talis mulier solum esset accusatrix vel denunciatrix criminis, non autem Judex, vel testis: constat autem aliunde, quòd cum gravi suo damno nemo teneatur ad accusandum, vel denuntiandum. *Ad 3.* non est paritas cum teste, quia huic retractatio non gravio-rem, nec in altioris ordinis bonis constitutam jacturam affert, quàm falsa depositio innocenti.

Quæritur 6. an crimen adultera, vel quæ partum alienum supposuit, manifestare debeat saltem proli spurie, vel suppositivæ? *Ratio dubitandi est,* quia tenetur compensare, aut impedire damnum, quod inde maritus, & hæres illius legitimi patiuntur, si hoc compensare, vel impedire absque graviore, & majori bonorum suorum jactura possit, atqui potest, si in secreto proli spurie, vel suppositivæ manifestet, eique suadeat, ut à putativæ patris hæreditate ablineat, & hoc quidem potest absque periculo vitæ, aut famæ suæ; nam proles spuria crimen maternum, eò, quòd illud in suam etiàm infamiam redundet, potius silentio celatura, quàm vulgatura creditur, ergo &c.

Sed distinguendum est: Vel enim, uxor hujusmodi habet bona propria, ex quibus marito, & aliis ejus liberis, vel hæredibus damnum compensare valet, vel non habet talia bona, quæ ad damni compensationem sufficient. *Si primum,* eo casu sufficiet, si tantùm de suo legitimis hæredibus donet, vel relinquat, quantum spurie, vel suppositivæ proli ex bonis mariti accedit, nec tenebitur revelare suum crimen *Fagnan. in c. officij cit. n. 28. Wiestn. hic n. 141.* Ratio est, quia si manifestare suum crimen teneretur, teneretur ob eum finem, ut impediret damnum mariti, vel hæredum illius, atqui tantum dando, vel relinquendo jam sufficienter cavetur horum indemnitati. ergo &c. Casu au-

autem, quo marito mortuo, filius Spurius, aut Suppositivus jam adit hæreditatem patris putativi, & adultera nescit, ad quem bona mariti aliàs fuissent perventura, eò, quòd filios maritus ex ea non susceperit, ipsa tantundem debitor erogare in pauperes, quantum Spurius, vel suppositivus ex hæreditate accepit; quia tunc sunt bona incerta ex delicto, & secundum communem in pauperes, vel alias causas pias erogari debent, Pirhing n. 21.

110 Si secundum, videndum, an possit proli spurie, aut suppositivæ probare suum crimen, & speret, se ab hac obtenturam fidem, & secretum, an verò non. Si prius, tenetur proli spurie, vel suppositivæ crimen aperire, & suadere, ut hæreditati renuntiet, vel Clericalem, aut Religiosum, præsertim Mendicantium Statum suscipiat; hoc enim suadet ratio supra allata, & ex communi docet Less. c. 10. cit. n. 47. Fagnan. n. 27. Wiestner n. 141. Exiipe, si revelatio hujusmodi sine gravi periculo revelantis fieri non possit; nam si timerentur inde oritura gravia scandala, & damna corporis, vel animæ, tacere deberet, & procederet ratio supra allata, quòd ex duobus malis minus sit eligendum.

111 Si posterius, & mulieri nec facultates suppetant, ex quibus damnum compensare occultè possit, nec argumenta habeat, quibus Spurio, aut suppositivo crimen suum satis probare possit, vel si probare id quidem eidem possit, sed ab hoc sperare secretum nequeat, rectius filebit, & dolebit de peccato cum proposito satisfaciendi, cum primum poterit: & ratio est, quia tali casu frustra crimen revelaret, cum ei, præsertim turpitudinem suam alleganti, filius credere, & hæreditate abstinere non teneatur, utpote existens in possessione filiationis tandiu, donec ipsi probetur contrarium c. per tuas 10. de Probat. Neque fidem mater faciet, etiam si crimen Juramento testetur filio, nisi alia simul argumenta afferat, quæ dubium tollant; quia nemo unius tantum, etiam fide digni, & minimè suspecti testimonio, etiam jurato, in sui præjudicium tenetur credere. Accedit, quia si simplex, aut etiam jurata matris assertio liberos possit in possessione filiationis dejicere, periculum foret, ne subinde ob amorem in unam, & odium in aliam prolem proles etiam legitime procreata acceretur à successione. Abb. in c. per tuas cit. n. 9. Felin. n. 16. Gonzal. n. 2. Wiestner n. 142. Unde etiam sequitur, quòd si ejusmodi famina, aliunde ad Sacramentum Pœnitentiæ rite disposita, accederet Confessionale, & confiteretur hoc crimen, absolvi debeat, imposita ei competente Satisfactione, seu Pœnitentiâ, etiam si crimen marito, aut filio revelare

R. P. Schmalzgrueber L. V. T. II.

nollet; nam ita decernitur c. officii cit. & docent Host. hic V. tenetur, Navar. c. 16. n. 47. Fagn. n. 17. Pirhing n. 22. Suadebit tamen eo casu Confessarius ejusmodi famina, ut emolumenta mariti, & filiorum legitimorum, quibus modis potest, promoveat, sumptus consuetos minuat, labori, si talis conditionis sit, ut labore manuum vitam toleret, inset vigilantibus &c.

Quæritur 7. ad quid teneatur adulter? cum distinctione: Vel enim hic ex assertione adulteræ, aliisque sufficientibus argumentis rationabiliter persuadet sibi, aut persuadere debet, prolem ex se esse genitam, vel in utramque partem probabiliter dubius est, utrum ex se sit genita, vel ex marito adulteræ. Si primum, in conscientia obligatur ex Justitia, cum hoc potest, restitutionem imprimis facere patri putativo pro expensis, quas ille fecit ad alendam, vel dotandam prolem non suam: deinde compensare tenetur damnum, quod per hoc factum est reliquis ejusdem Liberis, aut hæredibus legitimis per intrusi illegitimi successione. Sylv. V. adulterium n. 7. Navar. c. 16. cit. n. 43. Less. l. 2. de Just. c. 10. n. 42. & 45. Molin. tr. 3. D. 10. n. 3. Laym. libr. 3. tr. 3. p. 3. c. 14. n. 2. Gutier. c. 38. n. 38. Wiestner n. 146. Ratio est, quia adulter damnorum istorum causa moralis fuit eo ipso, quòd voluntariè exercuerit actum, ex quo suapte naturâ prolis generatio sequi solet, ut plurimum conjuncta cum damno mariti, & legitimorum ejusdem Liberorum. Rectè tamen monet Laym. l. cit. adulterum sæpe excusari ab obligatione ista compensationis damnorum, & 1. quidem, si deficient ipsi media ad compensandum l. nam is 6. ff. de dol. mal. 2. si compensatio ab eo fieri nequeat sine gravi aut vitæ, aut famæ periculo. 3. si facta sit compensatio ab adultera, aut credatur facienda &c.

Si secundum sit, & adulter dubitet, an proles ex se, an ex marito sit genita, variant DD. Sot. l. 4. de Just. q. 7. art. 2. Navar. c. 16. cit. n. 49. Less. c. 10. n. 19. Gutier. n. 36. eo casu absolvunt adulterum ab obligatione aliquid restituendi, vel compensandi. Rationem dant, quia nemo tenetur solvere, & re sua se spoliare, priusquam ostendatur debitor. Confirmat doctrinam hanc Sententia Medicorum, qui testantur, casu, quo concurrunt diversa femina, generationem fieri ex semine consueto, atque aded ex marito. Contrarium defendunt Molin. D. 103. cit. Laym. n. 3. & alii, qui putant, saltem pro ratione dubii resarciendum damnum esse: & probant ex naturali æquitate, quæ suadet, ut cum dubium sit inter maritum adulteræ, & adulterum, uter eorum sit pater prolis, uterque contribuat secundum pro-

proportionem probabilitatis, & non unus eorum omnia alimenta præstare teneatur, & alter nihil. *Conf.* quia si constat delictum admissum esse, & dubium sit, an damnum, quod postea ortum est, secutum sit ex delicto, vel non, præsumptio esse solet contra nocentem, seu delinquentem, ita, ut ipsi incumbat probatio, quod ex actione sua damnum non sit secutum, si actio illa talis fuit, ut sequi ex illa damnum tale consueverit: & ratio est, quia in dubia causa potius favendum est innocenti, quam nocenti.

114 Ego judico, utramque sententiam in praxi esse probabilem: probabilior, sistendo saltem in foro conscientie, videtur altera ex allatis rationibus. Dixi, sistendo in foro conscientie; nam in foro externo, nisi probari legitime possit, quod proles sit suscepta ex adulterio, præsumitur legitima, & hoc in favorem prolis, & Matrimonii: atque hinc eo casu adulter ad alimenta præstanda hujusmodi proli cogi non potest à Judice.

Ad Argumentum contrarie sententia dici potest, neminem teneri spoliare se sua, & debitum solvere, si ipse sit in possessione immunitatis à solutione; non verò si adversus ipsum sit præsumptio, ita, ut eidem incumbat onus probandi, se immunem esse, uti contingit in casu nostro. *Ad Conf.* testimonium Medicorum solum probat, quod filius in dubio se legitimum reputare possit, non autem, quod etiam adulter ab obligatione compensandi saltem ex parte damnum se possit excipere; nam innocentia, & favor filii omni jure id meretur, ut legitimus censeatur, donec demonstretur esse illegitimus, ac proinde à possessione legitimatis ob dubium dejecti non debet arg. *Reg. 65. in 6.* at verò adulterum constat causam injustam fuisse, ut maritus alimenta præbeat filio, tanquam certo, & indubitato, qui tamen re ipsa dubius est: quod damnum, cum pretio æstimabile sit, marito compensari debet.

§. III.

De Indulgentiis.

S U M M A R I U M.

116. Definitio Indulgentie.

117. &c. Varietas.

120. Quis concedere eas possit?

121. Vel non possit?

122. Quomodo concedi possint à Pontifice.

123. &c. Quomodo ab Episcopis, Archiepiscopis &c.

126. &c. An facultas concedendi Indulgentias possit obtineri consuetudine?

129. &c. An ad eas concedendas requiratur causa justa, & rationabilis?

132. Quid requiratur ad lucrandas Indulgentias?

133. An opera præscripta debeant fieri cum intentione lucrandi Indulgentias?

134. 135. Quamdiu durent Indulgentie?

136. Quando incipiant, & cessent, datæ ad certum diem, vel annos?

Indulgentie ad Remissiones pertinent, de quibus altera Rubricæ pars; nam duplex Remissionum genus in Ecclesia est, unum culpæ, quod maxime fit per Absolutionem Sacramentalem; alterum pœnæ, quod extra Sacramentum fit per Indulgentias. De priori extra ea, quæ hæcenus dicta sunt, nihil attinet ulterius addere: de posteriori.

116. Quæritur 1. quid sint Indulgentie, & quàm antiquus earum usus? *Indulgentia*, ut hoc loco, & ex communi fidelium usu nomen istud accipitur, est relaxatio pœnæ temporalis, pro peccatis actualibus remissis debite, per applicationem meritorum Christi, & Sanctorum. *Læ. Zecch. tr. de Indulg. c. 1. n. 7. Laym. l. 5. tr. 7. c. 1. n. 1. Pirhing hic n. 37. König n. 22. Wiestner ibid. n. 147. la Croix tom. 6. n. 1301. Resp. 1. Magnif. P. Schmier p. 1. de Delict. c. 3. n. 274.* Usus Indulgentia-

rum in Ecclesia antiquissimus est prout Bonifacius VIII. *Extr. 1. in c. comm. b. tit. & Conc. Trid. sess. 25. in Decret. de Indulg. declarat, & ex traditione, ac continuo usu Ecclesiæ, prætorumque PP. & Conciliorum testimoniis ostendunt Bellarm. l. 4. de Pœnit. c. 3. Suar. D. 49. sect. 2. de Pœnit. &c.* Imò indulgentiarum usum ab ipsis Apostolis derivatum verisimiliter colligit idem Suar. *l. cit. n. 3. ex 2. Corinth. 2. v. 10.* ubi Apostolus incertuosum, quem corpore quidem absens, præsens autem Spiritu 1. *Corinth. 5. v. 3.* excommunicatum pœnis Ecclesiasticis subjecerat, Spirituali clavium potestate absolvit, pœnâ etiam temporali, quæ remanserat remissâ, prout indicant verba, ibi, *Sufficit illi, qui hujusmodi est. objuratio hæc, & infra, Nam ego, quod donavi, siquid donavi, propter vos in persona Christi, ubi Chrysost. Theophylact. Theodoret. Oecumen. Ambros. & alii expostores ad-*
tunt,

tunt, Paulum usum fuisse verbo significante liberalem remissionem, & condonationem, hancque veram, Indulgentiam & per potestatem à Christo datam fuisse, Suarez colligit ex verbis, *In persona Christi*.

117 **Quæritur 2.** quæ sit Indulgentia? **1.** variaz sunt partitiones. **1.** enim ratione effectus dividitur in Totalem, & Partialem, *Totals*, quæ etiam *Plenaria* dicitur, est per quam simpliciter tota pœna, in Purgatorio pro peccatis luenda, remittitur, *Partialis*, seu *non plena*, per quam solum remittitur aliqua pars pœnæ in hac, vel in altera vita exsolvendæ, Palao *tr. 24. D. un. p. 3. n. 1.* Engl *hic n. 13.* König *n. 23.* Wiestn. *n. 151.* la Croix *tom. 6. n. 1391.* Magnif. P. Schmier *p. 1. de Delict. c. 3. n. 281.* *Posterior*, seu *Partialis* alia est indeterminata, alia determinata. *Indeterminata* est, quando conceditur remissio tertia, vel quarta partis pœnarum debitæ; nam cum in diversis subjectis debita sint inæqualia, pro qualitate istorum effectus remissionis inæqualis erit, & respectu unius major, respectu alterius minor. *Determinata* verò, quando conceditur remissio pœnæ in determinata aliqua quantitate, e. g. decem, aut centum annorum, unius, aut plurium Carenarum, Quadragnarum &c. Dicitur autem *Carenæ* à *Carentia*, & erat olim pœnitentia sustinenda per jejunium in pane, & aqua per 40. dies; *Quadragesima* autem erat pœna, quæ per Quadragesimam subiri debebat; unde, quando in Bullis Pontificum dicitur, quod detur Indulgentia *Carenæ*, *Quadragesimæ* &c. sensus est, remitti tantam pœnam, quanta deletur per pœnitentiam 40. dierum &c. Palao *l. cit. n. 2.*

118 **2.** Dividitur Indulgentia ratione eorum, pro quibus Indulgentia conceduntur; nam alia datur *pro vivis*, & per modum absolutionis, alia *pro Defunctis*, & per modum suffragii, seu solutionis. Nam Papa, cum in animas Defunctorum Jurisdictionem non habeat, non potest dare illis Indulgentias per modum Jurisdictionis eas absolvendo à pœnis; sed solum hæc ipsis applicantur per modum Suffragii, dum ab alio vivo præstantur opera pro Indulgentia requisita, & hæc offeruntur DEO tanquam solutio pretii adjunctis precibus, ut illam misericorditer acceptet, & pœnam temporalem animabus, in Purgatorio detentis, remittat, Suar. *D. 53. sect. 2. n. 2. & sect. 3. n. 15.* Coninck *D. 12. dub. 10.* Laym. *l. 3. tr. 7. c. 7. n. 3.* Palao *l. cit. p. 10. n. 2.* Vallens. *hic §. 20. n. 1. ¶. longè.* Wiestner *ibid. n. 154.* la Croix *tom. 6. n. 1315.* Magnif. P. Schmier *c. 3. cit. n. 283.* *Querunt* hic aliqui, an Indulgentiæ, pro defunctis concessæ, habeant effectum certum, & infallibilem, an verò

tantum profint secundum liberalem, & congruam DEI acceptantis voluntatem? Infallibilem esse negant Richard. Durand. Cajet. Cordub. Can. Petr. de Sot. Henric. Laym. Bonacin. &c. Affirmant S. Thom. Dom. Sot. Navar. Suar. Valent. Coninck, Benson. quorum sententiam veriorē existimat Palao *l. cit. n. 4.* & deducitur ex Bulla Leonis X. ad Cajetan. in qua æqualiter, & absolute tum vivis, tum defunctis promitti videtur liberatio à pœnis.

3. Dividitur Indulgentia in Personalem, Localem, & Realem. *Personalis* est, quæ per se, ac directè personis conceditur sine determinatione ad certum locum, vel rem materialem. *Localis*, quæ certo loco affixa est v. g. Ecclesiæ, Altari &c. *Realis*, quæ rei certæ, ut rosario, numismati, crucibus &c. Palao *l. cit. p. 3. n. 13.* König *hic n. 25.* Wiestner *n. 152.* la Croix *n. 1313.* Schmier *n. 282.* cum aliis.

4. Dividitur in Perpetuam, & Temporalem, *prior* durat, donec revocetur, vel intereat res, aut sine spe reedificationis destruat locus, cui directè concessa est. *Posterior* datur ad certum tempus, eoque exacto finitur, Wiestner *n. 153.* Schmier *n. 284.*

Quæritur 3. quis possit concedere¹²⁰

Indulgentias? **1.** ex plenitudine potestatis *Summus Pontifex* concedere potest Indulgentias cujuscunque generis *Extrav. unigenitus 2. in. comm. b. tit.* nam à Christo generalem accepit potestatem dispensandi Thesaurum Ecclesiæ. Palao *tr. 24. D. un. p. 5. n. 1.* Vallens. *hic §. 21. n. 1.* Engl *n. 16.* König *n. 27.* Wiestner *n. 150.* §. 156. la Croix *tom. 6. n. 1317.* Magnif. P. Schmier *p. 1. de delict. c. 3. n. 277.* **2.** *S. R. E. Cardinales* concedere Indulgentias in Ecclesiis sui Tituli possunt ad 100. dies: sed hoc non jure communi, sed speciali, scilicet ex privilegio, ut Bolognet. *de Indulg. n. 21.* vel ex jure non scripto, & consuetudinario, ut Zoel. *hic n. 10.* Gobat *de Indulg. n. 55.* la Croix *n. 1321.* advertunt,

3. *Legati Sedis Apostolicæ*: quanta verò circa hoc potestas iisdem competat, quia jure communi expressum non est, ex usu, & commissione, sive Litteris Legationis desumi debet. Communiter dare possunt Indulgentias ad 100. dies. Vallens. §. 21. n. 3. König *n. 27.* Wiestner *n. 158. ¶. non minorem.* la Croix *n. 1322.*

4. *Episcopi* in sua Diocesi: & quidem isti in Dedicacionibus Ecclesiarum possunt dare Indulgentias unius anni, in earum anniversariis 40. dierum *c. cum ex eo 14. h. tit.* Barbosa. *de Offic. Episc. alleg. 88. n. 14.* Vallens. *l. cit. n. 2.* Engl *n. 16.* König *n. 27.* Wiestner *n. 157.* Schmier *n. 278.* §. 279. Et hæc Indulgentias concedendi potestas competit Episcopis etiam non consecratis, mo-

dò confirmati sint; quia Indulgentiarum concessio non est actus Ordinis, sed Jurisdictionis Episcopalis. Vallens. n. 4. Engl. n. 19. §. Archiepiscopi tam pro sua Diocesi (quia in hac possunt, quod Episcopi) quam pro sua Provincia, seu pro Ecclesiis Suffraganeorum suorum, etiam extra visitationis tempus, & dum extra Dioceses ipsorum existunt; (quia Indulgentiarum datio est actus Jurisdictionis voluntariae) & quidem in his concedere possunt 40. alios dies prater concessos à proprio Episcopo, ita, ut Ecclesias has visitantes 80. dierum Indulgentias simul lucrentur. Suar. D. 55. sect. 3. n. 7. Palao p. 5. cit. n. 8. Wiestner n. 158. la Croix n. 1321.

121. *Contra* exploratum est, quòd Indulgentias dare non possint. 1. Parochi; quia carent Jurisdictione fori externi. 2. Capitulum Cathedralis, Sede vacante; quia ad hoc tantum devolvitur Jurisdictio necessaria. 3. Vicarius Generalis Episcopi, vel Capituli, Sede vacante; quia Indulgentiarum concessio reservatur Dignitati Episcopali. 4. Prælati Sæculares inferiores Episcopo, nisi ex speciali privilegio, consuetudine, vel præscriptione hac potestas sit ipsis concessa; quia de Jure communi potestas hæc ipsis concessa nupiam probari potest. 5. Prælati, Abbates, & alii Superiores Regulares, nisi similiter privilegio à Papa concessio muniti sint: quale tamen privilegium permulti illorum habent respectu subditorum suorum, ex cuius proin tenore, quanta cuiusque potestas sit, defumendum est. Navar. de Indulg. notab. 30. n. 14. Palao tr. 24. D. un. p. 6. n. 4. Wiestner n. 159.

122. *Quæritur* 4. quomodo Indulgentiæ concessæ possint? & Summus Pontifex habet quoad hoc potestatem prorsus illimitatam: unde valebunt Indulgentiæ ab ipso concessæ, cujuscunque generis illæ sint, & quibuscunque concessæ, modò ex causa iusta, & rationabili concessæ sint; nam sine hac concessæ non valent, prout dicitur *infra* n. 130. Præterea publicari non debent primò sine licentia, & approbatione Ordinarii, ut habet *textus*, & *Declarat. Cardd. in Trid. sess. 21. c. 9. de reform.* Dixi primò; nam Indulgentias, jam olim sibi concessas à Summo Pont. publicare Religiosi, & alii, quibus concessæ sunt, possunt, nullo verbo cum Ordinariis factò. Joan. Gallermat *ad Trid. l. cit. V. Indulgentias.*

123. Episcopis verò, & Archiepiscopis variè potestas hæc limitata est. Et 1. quidem quoad quantitatem Indulgentiæ; nullus enim inferior Pontifice, seclusa Papæ delegatione, dare potest Indulgentias plenarias, sed tantum partiales, & limitatas ad certum tempus, e.g. 100. aut 40. die-

rum. Estque concessio, si ultra limites statutos sit, ipso Jure nulla quoad excessum c. Romana 1. *Es c. fin. b. tit. in 6.* Dixi quoad excessum; nam quoad eam partem, quæ numerum præscriptum non excedit, valet concessio: & ratio ducitur ex Regula universalis, quòd utile per inutile vitari non debeat Reg. 37. in 6. quando parsutiles separari potest ab inutili, ut in proposito nostro est numerus dierum. Accedit, quia concessio Indulgentiarum est quædam liberalis donatio, quæ tenet pro parte, quæ quantitate Lege statutam non excedit, licet quoad excessum invalida sit. Gloss. in c. fin. cit. V. non obtineant, Joan. Andr. *ibid.* Navar. de Indulg. notab. 31. n. 16. Azor p. 2. c. 55. q. 6. Henric. l. 7. c. 33. n. 4. Suar. D. 55. sect. 3. n. 14. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 88. n. 22. Laym. l. 5. tr. 7. c. 4. n. 2. fin. Bonac. D. 6. de Indulg. q. 1. p. 3. n. 4. Palao tr. 24. D. un. p. 5. n. 13. Wiestner *ibi* n. 157. la Croix tom. 6. n. 1310.

2. Quoad personam, quibus concedere Episcopus Indulgentias potest; nam concedere illas tantum subditis suis possunt, Sumitur ex c. quod autem 4. b. tit. Ratio est, quia ea, quæ sunt à Judice, si ad ejus non spectant officium, virtus non subsistunt, ut dicitur reg. 26. in 6. atqui dare Indulgentias spectat ad officium proprii Episcopi; nam fungitur ibi Episcopus officio Judicis absolventis à pœna, atqui sicut ligari, ita, & absolvi nullus valet à Judice non suo, ut c. quod autem cit. memorat, ergo &c. Ex quo sequitur 1. quòd Indulgentias in Ecclesiarum Dedicacionibus &c. ab Episcopis concessas non possint lucrari extranei, qui in Diocesi Episcopi dantis Indulgentias nec domicilium, nec quasi domicilium habent, nisi proprius Episcopus specialiter consentiat. Abb. in c. cit. n. 7. Navar. de Indulg. notab. 31. n. 12. Barbof. alleg. cit. n. 25. Vallens. *hic* §. 21. n. 4. Engl. n. 17. König n. 28. Wiestner n. 162. Possunt tamen eas lucrari Exempti, qui intra Diocesim Episcopi Indulgentias concedentis habitant, ne Exemptio, quæ in favorem illorum est introducta, in eorum odium, & dispendium detorqueatur, contra reg. 61. in 6. & l. quod favore 6. C. de LL. Navar. l. cit. n. 15. Cockier de Jurid. in Exempt. q. 58. n. 5. Palao p. 3. n. 14. Barbof. l. cit. n. 27. Pirhing n. 47. Engl. n. 18. König n. 28. Wiestner n. 164. Sequitur 2. nullum Episcopum, vel alium Ordinis Episcopalis Prælatum potestate ordinaria, & quæ eidem ratione Dignitatis competit, concedere Indulgentias posse pro Defunctis. Navar. not. 23. n. 4. Suar. D. 55. sect. 3. n. 9. Barbof. n. 24. Palao p. 5. n. 9. Vallens. n. 3. Wiestner n. 157. V. ex Papa, la Croix tom. 6. n. 1320. *Es c.*

86. & sumitur ex c. quod autem cit. ubi solum conceditur Episcopis quasdam Indulgentias dare subditis suis degenibus in hac vita. igitur ad defunctos hæc facultas non debet extendi. *Sequitur videtur* 3. quod Indulgentias non possit lucrari is ipse, qui eas concessit; quia Jurisdictionem nemo in seipsum exercere potest. *Sed contrarium est verissimum.* S. Thom. *addit. ad 3. p. q. 27. art. 4.* Suar. l. 6. de LL. c. 12. n. 8. Laym. l. 1. tr. 4. c. 27. n. 31. Barbof. alleg. 88. n. 28. Wiestn. n. 163. & hoc recte communiter DD.

Ratio est, quia concedens Indulgentias deterioris conditionis esse non debet, quam subditi ipsius fideles. *Conf.* nam etiam Voti relaxatio est actus Jurisdictionis, & tamen qui dispensare cum aliis in Voto potest, potest etiam secum ipso: & ratio utriusque est, quia actus Jurisdictionis voluntarie non semper exigit distinctionem personarum.

87. 3. Eadem potestas concedendi Indulgentias Episcopis, & Archiepiscopis limitata est quoad locum; nam Episcopus dare Indulgentias solum potest pro sua Dioecesi, Archiepiscopus per totam suam Provinciam, Sumitur ex c. nostro 15. h. tit. Et ratio est, quia licet Metropolitanus non habeat Jurisdictionem contentiosam in Subditos Suffraganeorum suorum, habet tamen ea, quæ sunt Jurisdictionis voluntarie, inter quæ etiam est concessio Indulgentiarum. Idque verum est, etiamsi actu non videret Provinciam, modo statutum *concl. Lateran.* quoad numerum dierum pro Indulgentiis concedendarum non excedat, ut dictum est n. 120. *fin.* Ex eadem ratione potest Episcopus concedere Indulgentias pro sua Dioecesi, etiamsi in hac non actu exilat; quia actus Jurisdictionis voluntarie exerceri possunt etiam ab existente extra territorium suum. Palao p. 5. n. 17. Patriarcha, vel Primas, licet in Episcopatu, & Archiepiscopatu, cui ipse præsidet ut Episcopus vel Archiepiscopus, possit ea, quæ possunt Episcopi, & Archiepiscopi alii, Indulgentias tamen pro toto Regno, cui ipse ut Primas, vel Patriarcha præest, non potest concedere; quia extra Dioecesim, & Provinciam suam in subditos coærerarum Diocesium extra casum Appellationis Jurisdictionem non habet. *Conf.* ex c. nostro cit. ubi pro solo Archiepiscopatu legitur concessio facta.

116. Queritur 5. an facultas concedendi Indulgentias possit obtineri consuetudine. Negant Turrecr. in S. item in Levitico post can. qui aliquando 87. dist. 1. de Pœnit. Navar. de Indulg. notab. 31. n. 7. Sot. in 4. dist. 22. q. 1. art. 4. Cordub. de Indulg. q. 10. propos. 11. dub. 1. Suar. D. 55. sect. 4. n. 3. Rationem dant, quia cum potestas hæc se extendat ad tollendas pœnas DEO debitas, ac-

quiri nequit sine voluntate ipsius DEI aut summi ejusdem in terris Vicarii. vel igitur Summus Pontifex scit, & tacite approbat, ejusmodi consuetudinem; & tunc non ex vi consuetudinis tantum, sed potius ex vi taciti consensûs potestas illa acquiritur: vel nescit Papa; & tunc actualiter consentire non potest, cum ignorantis nullus sit consensus. *Conf.* a paritate cum consuetudine, quæ à subdito acquiratur libera electio Confessarii sine licentia proprii Episcopi, quæ consuetudo reprobatur c. si Episcopus 2. h. tit. in 6.

Sed melius affirmativam tenent *Gloss. fin. in c. accedentibus 12. de Excess. Prælat. Abb. ibid. n. 2. Palud. in 4. dist. 38. q. 4. art. 4. concl. 4. Sanch. l. 4. mor. c. 38. n. 21. Laym. l. 5. tr. 7. c. 4. n. 4. Palao tr. 24. D. un. p. 6. n. 6. Gobat de Indulg. n. 79. Wiestn. bic. n. 160.* Nam & potestas dispensandi in Votis, ac Juramentis per consuetudinem ab inferioribus Prælati acquiri potest, cum tamen Dispensatio ista etiam solvat animas in foro DEI, ac proin competere possit nemini sine voluntate Christi, aut ejus in terris Vicarii.

Neque obstat, quod Papa nesciat in 128 specie, & in particulari talem consuetudinem; quia sufficit, quod id velit, & consentiat vi generalis Legis, per quam approbantur consuetudines bona fide præscriptæ. *Ad Conf.* illatio ad diversa non est legitima, præsertim quando ratio est diversa, prout est in proposito; nam facultate eligendi Confessarium sine licentia Episcopi frangitur, aut relaxatur nervus Ecclesiasticæ Disciplinae, & subditus subtrahitur obedientiæ sui Pastoris: quod non fit potestate concedendi Indulgentias.

129. Queritur 6. an ad Indulgentias concedendas requiratur causa justa, & rationalis? *Certum est* causam justam requiri saltem ad honestatem concessionis. Paret ex *Extrav. Unigenitus 2. int. comm. h. tit. p. quem quidem ibi, Ex propriis & rationalibus causis.* An verò justa causa requiratur etiam ad valorem concessionis, dubitari potest. *Et ratio dubitandi est,* quia multa prohibentur, quæ tamen si facta fuerint, roboris obtinent firmitatem c. ad Apostolicam 16. de Regular. *Conf.* paritate cum dispensatione in Lege Jæjunii, absolutione ab Excommunicatione, & remissione aliarum pœnarum, quæ si factæ sint sine justa, & rationali causa, licet illicitè, & validè tamen fiunt.

Sed dicendum, esse invalidam concessionem Indulgentiæ sine causa factam etiam à Papa. Ita contra Palud. in 4. dist. 21. q. 4. art. 1. ferè omnes DD. & inter hos S. Thom. in *Supplem. q. 23. art. 2.* S. Bonnav. in 4. dist. 20. p. 2. art. 1. q. 6. Sot. dist. 21. q. 2. art. 2. Cajet. de Indulg. tr. 9. q. 1.

q. 1. § tr. 15. c. 4. q. 1. Navar. de Indulg. notab. 15. n. 17. Valent. tom. 4. D. 7. q. 20. p. 4. pr. Suar. D. 54. sect. 2. n. 3. Coninck. D. 12. dub. 6. Laym. l. 5. tr. 7. c. 5. n. 1. Bonac. D. 6. de Indulg. q. 1. p. 4. n. 1. Palao tr. 24. D. un. p. 7. n. 1. Vallens. hic §. 23. n. 1. la Croix tom. 6. n. 1316. Magnif. P. Schmier p. 1. de Delict. c. 3. n. 286. § 287.

Ratio est, quia Papa non est dominus, sed dispensator thesauri Ecclesiae, unde sumuntur Indulgentiae, dispensator autem non potest sine causa disponere de rebus domini; aliàs esset dissipator. Conf. ex c. cum ex eo 14. h. tit. ubi Innocentius III. reprobat Indulgentias indiscretas, & superfluas. Ex quo patet ad Rationem dubitandi, & Confirmationem adjectam, nam Dispensatio in jejuniis &c. est relaxatio obligationis, vel poenae pendens à voluntate Papae.

131 Porro causa hæc debet esse à generali illa liberationis à poena temporali distincta; nam aliàs semper adesset causa sufficiens concedendi quasvis Indulgentias, cuius, & quovis momento, quod communi fidelium, & Orthodoxorum DD. sensui adversatur. Palao l. cit. n. 1. §. quodsi dicas la Croix tom. 6. n. 1305. Resp. 2. In specie causæ dandi Indulgentias sunt exaltatio Ecclesiae, conversio infidelium, Hæresum extirpatio, propagatio Fidei Christianæ, Concordia Principum Christianorum, reformatio vitæ, morumque emendatio, excitatio ad studium devotionis, & virtutis obsequiorum & meritorum remuneratio, Spirituale solatium animarum, & similes aliæ, non solum publicum, sed privatum etiam bonum spectantes. Palao n. 2. Debet autem hæc causa esse proportionata Indulgentiæ juxta prudentis arbitrium; aliàs ex ea parte, quâ Indulgentia causam excedit, concessio censeretur facta absque causa rationabili, & sic ipsa Indulgentia quoad excessum evaderet indiscreta, & superflua. Cajet. de Indulg. q. 1. § 2. Bellarm. l. 1. de Indulg. c. 12. Suar. D. 54. sect. 3. n. 5. Coninck D. 12. dub. 6. concl. 2. n. 31. Laym. l. 5. tr. 7. c. 5. n. 1. Palao n. 3. Wiestner n. 166. la Croix l. cit. & n. 1316.

132 Quæritur 7. quid requiratur ad lucrandas Indulgentias? R. 1. requiritur, ut lucrans sit baptizatus. Suar. D. 52. sect. 2. pr. Coninck D. 12. dub. 7. pr. Laym. l. 5. tr. 7. c. 6. n. 1. Bonac. D. 6. q. 1. p. 5. n. 1. § 2. Palao tr. 24. D. un. p. 8. n. 1. Vallens. hic §. 24. n. 1. la Croix tom. 6. n. 1301. Resp. 3. & hinc earum capax etiam non est Catechumenus ante Baptismum susceptum. Ratio est, quia Indulgentiarum concessio, si concedantur per modum absolutionis, est actus Jurisdictionis, conf. requiritur, ut is, cui conceduntur, sit subiectus potesta-

ti Spirituali Ecclesiae, nonita autem subji-ciuntur, qui Ecclesiam per Baptismum nunquam ingressi sunt. ergo &c. 2. ut non sit ligatus Excommunicatione majori; quia hæc privat hominem communicatione bonorum Ecclesiae spiritualium can. omnis Christianus 32. can. canonica 107. Eccl. caus. 11. q. 3. Suar. D. 52. sect. 2. n. 3. & de Censur. D. 12. sect. 3. n. 7. Laym. c. 6. cit. n. 2. Palao n. 5. Wiestner n. 167. 3. ut in gratia DEI sit constitutus tempore consecutionis; quia Indulgentiæ auferunt solum reatum poenæ, & hic non aufertur sine reatu culpæ. Porro licet consultum sit omnia opera in gratia DEI peragere, per se tamen loquendo, & nisi aliud constet de mente Indulgentias concedentis, sufficit, si opera præscripta in statu gratiæ compleantur; quia status hic potius exigitur propter Indulgentiæ effectum, quam propter opus præscriptum. Navar. de Indulg. notab. 19. n. 17. & not. 32. n. 47. Suar. sect. 2. cit. n. 7. Laym. n. 3. Palao n. 3. Gobat n. 152. Wiestner n. 168. la Croix n. 1410. 4. ut impleatur totum opus, pro Indulgentiis lucrandis præscriptum; hinc non omnia præscripta implens, easdem non lucrabitur; quia non servat formam, nec implet conditionem, sub qua concessæ sunt. Navar. not. 19. n. 17. Coninck D. 12. dub. 7. n. 38. Suar. sect. 3. n. 3. Laym. n. 3. Palao p. 9. n. 1. Vallens. §. 24. n. 3. König n. 30. Wiestn. n. 169. la Croix l. cit. Rectè tamen DD. cit. excipiunt casum, quo Indulgentiæ concessæ sunt implenti opus præscriptum, in quantum potest, sicut Extr. Unigenitus 2. h. tit. Jubilæi Indulgentiæ concessæ sunt arripentibus iter ad visitanda Limina Apostolorum, quamvis impediti eò nequeant pervenire.

An verò opera illa peragenda sint 133 intentione lucrandi Indulgentias, diffusio est inter DD. Mihi satis certum est, & Ecclesiae praxis docet, non exigi intentionem formalem; tum quia hanc requiri neque ex natura rei, neque ex voluntate Pontificis Indulgentiam concedentis constat; tum verò quia Indulgentiæ concedi moribundis animam agentibus, & omni sensu destitutis, iisdemque administrari Sacramentum Extremæ Unctionis solet, Palao p. 9. cit. n. 8. Wiestn. n. 170. Imò iidem DD. cum Suar. D. 56. sect. 1. n. 7. Salas D. 17. de LL. c. 5. pr. Coninck de Sac. D. 83. n. 166. Laym. c. 6. cit. n. 5. Card. de Lug. de Sacram. D. 27. n. 82. la Croix n. 1325. existimant, si alia intentio specialis non præscribatur, sufficere intentionem habitua-lem, & interpretativam, quam quilibet Christianus de salutis suæ remedii habere, & generatim velle præsumit, ut bona opera sua profint, quantum possunt. Ratio est, quia subrogatum sapit naturam ejus, in

in cuius locum subrogatur. Indulgentia autem subrogatur operibus satisfactoriis, habentibus vim satisfaciendi, & solvendi debitum, licet quis debitum illud solvere nec formaliter nec virtualiter intendat.

134 Quæritur §. quædiu durent Indulgentiæ? 1. hac in re regulare, & perpetuum dogma est, quod earum sicut concessio, & inchoatio, ita & duratio, accessio à voluntate concedentis pendeat *arg. Reg. omnis 1. de R. J.* Et hinc 1. concessio ad certum tempus, aut sub conditione, illo demum finito, & hac deficiente cessant. *Navar. de Indulg. notab. 31. n. 25. Suar. D. 57. sect. 2. n. 2. Coninck D. 12. dub. ult. Palao tr. 22. D. un. p. 11. n. 1. Wiestn. hic n. 272.* 2. concessio ad Beneplacitum finiuntur morte concedentis; quia beneplacitum cum vita expirat, c. signatione 5. de Rescript. in 6. Gobat de Indulg. n. 643. *Wiestn. n. 173.* 3. annexæ certæ rei, vel loco cessant interitu rei cui annexæ, vel destructione loci, cui concessæ sunt, si destructio talis fiat sine spe reedificationis. Secus est, si cum spe reedificationis; nam tunc, maxime, si post destructionem non longum tempus reedificationis intercessit, eadem Indulgentia resurgit, quæ tempore destructionis suspensa est. *Suar. D. 52. sect. 1. n. 8. §. 9. Bonac. D. 6. q. 1. p. ult. n. 4. Palao l. cit. n. 3. la Croix tom. 6. n. 13. §. 4.* quæcunque Indulgentiæ cessant, si à concedente, hujus Successore, vel utriusque Superiore revocentur *Extr. quemadmodum 4. & seq. in. comm. b. tit. & docet praxis Summorum Pont. à quibus multæ sunt revocata.* *Sylv. V. Indulgentia n. 17. Suar. D. 57. sect. 2. n. 8. Bonac. p. ult. cit. n. 8. Palao n. 2. la Croix n. 1382.* qui tamen notant, ex voluntate Papæ rationaliter præsumpta Bullas Indulgentiarum revocatorias, publicatas Romæ, effectum in Provinciis non statim fortiri, neque Indulgentias cessare, antequam notitia revocationis factæ ad has moraliter potuerit pervenire; quia si ante ejusmodi notitiam cessarent, inde orirentur gravia incommoda, & fidelium deceptiones.

135 Extra hos modos nullus est alius, quo Indulgentiæ concessio propriè cesset, ut bene expendit *Suar. D. 52. sect. 2. Palao n. 4. Conf. 1. Indulgentia simpliciter, & absolute concessa non perit morte concedentis c. si super gratia 9. de Offic. Deleg. in 6. cum sit gratia, & Beneficium Principis, quod decet esse mansurum. Reg. 16. in 6. V. Sylv. Indulgentia n. 16. Navar. not. 31.*

n. 25. *Suar. D. 57. sect. 2. n. 6. Palao n. 4. cit. la Croix n. 1301. Resp. 3. coroll. 2. & n. 1386. Wiestn. n. 174.* Et hoc verum est etiam de Indulgentiis datis ab Episcopo, Archiepiscopo, & Legato Apostolico; nam ab his datæ, etiam ipsis decedentibus, vel officio cedentibus, perseverant *arg. c. fin. de Offic. Legat. & ratio est, quia potestas eorum in Indulgentiis concedendis à Jure restricta est non quoad durationem, sed solum quoad quantitatem. Suar. D. 52. sect. 2. n. 4. Gonzal. ad Reg. 8. Cancell. gloss. 12. n. 38. Palao p. 11. n. 4.* 2. non cessat Indulgentia, cessante causa, ob quam concessa est, modo hæc à principio proportionata fuerit concessionem; quia Indulgentiæ duratio non pendet ex duratione causæ, sed propter causam temporalem Indulgentia perpetua concedi potest, sicuti Indulgentia unius anni conceditur propter Dedicacionem Ecclesiæ, quæ uno die finitur. *Palao n. 4. cit. v. denique. 3.* non cessat Indulgentia, ex eo, quod eidem loco similis concessa fuerit, nulla mentione prioris facta in impetratione; quia ob hunc defectum posterior concessio nullius est valoris juxta *Reg. 57. Cancell. prior verò concessio perseverat salva. Suar. n. 12. Palao l. cit. v. neque etiam.*

Quæritur 9. quando incipiant, & cessent Indulgentiæ concessæ ad certum diem, vel certos annos, e. g. ad septennium? 1. si datæ sunt pro aliqua Festivitate, ex hodierno Stylo Curia Apostolica, incipiunt à primis Vesperis, & durant usque ad occasum Solis, seu donec Sol sub Horizonte abius planè occubuerit, *Gobat de Indulg. n. 655. Wiestn. hic n. 172.* 2. pro die non festo, seu feria aliqua datæ idem *Gobat n. 658.* existimat incipere ab in tempesta, & media nocte usque ad mediam noctem alteram; nam ita dies accipitur usu populi, & in Legibus etiam Romanis *l. more 8. ff. de Feriis. & c. consuluit 24. de Offic. Deleg.* 3. ad certos annos v. g. viceannium, aut septennium concessis idem *n. 662.* ait inchoari à die publicationis in loco factæ, quantumvis publicatio ex justa causa ad unum, vel alteram annum post Apostolicum Breve exhibitum differatur; nisi tamen in isto exprimat, Indulgentias ad septennium e. g. proximum valituras; tales enim ipso, quo Breve exhibitum est, anno inchoari, atque etiam, ne unus, vel alter annus intereat, publicandas monuit idem *Gobat n. 667.*

§. IV.

De Jubileo.

S U M M A R I U M.

137. Jubilei origo.
 138. Tempus, quo celebratur.
 139. Desinitio.
 140. &c. Facultates tempore Jubilei concedi solita.
 143. Ordinarium conceditur à solo Pont. in anno Sancto.
 144. Et incipit à Vigilia, Nativitatis, duratque usque ad eandem Vigiliam anni sequentis.
 145. Impediti Romam accedere lucrari possunt Indulgentias, si peragant opera prescripta.
 146. Quod etiam fit in extensione Jubilei.
 147. &c. Quenam opera prescripta sint?
 153. &c. An Indulgentias Jubilei sepius lucratur, qui prescripta opera sepius repetit?
 156. &c. An hæc peragenda sint omnia in una, eademque hebdomada?

159. &c. An qui primâ hebdomadâ omnia opera prescripta rite peregit, si in secunda commisit peccatum reservatum, aut Votum aliquod edidit, in hac secunda hebdomadâ ab illo absolvi, & in hoc dispensari possit?
 162. &c. An absolvi à reservatis, & in Votis dispensari possit ille, qui opera prescripta in Jubileo nondum peregit?
 166. &c. Quæ Indulgentiæ, suspendantur tempore Jubilei?
 172. &c. Quæ aliæ facultates?
 174. Quando incipiat, & quamdiu duret hæc Indulgentiarum, & facultatum suspensio?
 175. Quid consulendum illi, qui Jubileo sepe transacto, nondum peregit opera omnia?

137 **Q**uæritur 1. quid sit Jubileum? *q.* Jubilei, sive Jobolei nomine Hebræi denotabant annum quinquagesimum remissionis, quo in Lege veteri populus vacabat ab agricultura, & possessiones, seu prædia, agri, vineæ venditæ, Hypothecæ subjectæ &c. ad pristinos dominos sine pretio revertebantur, remittebantur debita, & delicta, exules in patriam, & servi in pristinam libertatem sine pretio redibant. *Lev. 15. à v. 10. & Num. 36. v. 4.* In nova Lege ad veteris imitationem eo significatur annus gratiæ, visitantibus Limina Apostolorum Petri, & Pauli concessus cum plenissima peccatorum, & Pœnæ pro his promeritæ remissione, aliisque favoribus. *Palao tr. 24. D. us. p. 12. §. 1. n. 1. Wiestner hic n. 177.*

138 **O**lim Jubileum concedebatur centesimo quoque anno *Extrav. antiquorum 1. int. comm. b. tit. Clemens VI. autem Extr. 2. cod. revocavit ad annum quinquagesimum; & denique Paulus II. ac post illum Sixtus IV. Extrav. quemadmodum 4. cod. reduxit ad annum vigesimum quintum: atque ita hodie servatur, ita, ut recurrente quovis anno vigesimo quinto à primis Vesperis Nativitatis Christi usque ad Vesperas primas ejusdem Festi anni sequentis per totum annum Romæ celebretur Jubileum, omnibusque Romam ad Limina Apostolorum venientibus tribuatur plenissima remissio omnium poenarum Divinæ Justitiæ debitæ. Atque ut affluxus iste ad Urbem fidelis populi major sit, eo anno, quo Romæ durat Jubileum, suspenduntur omnes*

Indulgentiæ plenariæ per totum Orbem, ut constat ex *Extr. quemadmodum cit. Const. Greg. XII. incipit Quoniam Sancti* apud Navar. *de Indulg. notab. 35. & Const. Innoc. X. incipit Cum nos nuper editâ pridie Nov. Maji 1649. apud Gobat de Jubil. in præfat.*

Definiri Jubileum cum Lezan. *Summ. 139. Q. Q. Regul. tom. 1. V. Jubileum n. 1. Wiestner hic n. 178. la Croix tom. 6. n. 1393. & aliis potest, quod sit Indulgentia plenaria, à Summo Pont. concessa visitantibus certas Ecclesias, vel certa pia opera peragentibus cum facultate abolendi à casibus reservatis, & à Censuris, vota commutandi &c. In quo differt ab aliis Indulgentiis; nam ultra remissionem poenæ pro peccatis debita continet alias præterea gratias, scilicet facultatem eligendi Confessarium, approbatum ab Episcopo quemcunque, dispensandi in Votis, absolvendi à Censuris &c. Navar. *notab. 8. §. 10. Suar. D. 50. sect. 4. n. 8. Palao §. 1. cit. n. 3. Wiestner n. 178. cit.**

139 **Q**uæritur 2. quanam facultates concedi tempore Jubilei soleant Confessario à poenitente electo? *q.* 1. potest absolvere à Censuris, & peccatis omnibus, etiam Ordinariis, & ipsi Papæ reservatis. *Excipitur 1. si is, qui absolutionem petit, sit excommunicatus à Judice. 2. si sit Excommunicatus, suspensus, aut interdictus publicè, & nominatim denunciatus. 3. si casus sit reservatus in Bulla Cœnæ; nam nisi in Bulla Jubilei hoc exprimat, potestas ab his absolvendi Confessario electo non competit, ut vult Gobat de Jubil. n. 247. quam-*

quamvis verifimiliter eam ipsi competere cum alijs affimet Palao *tr. 24. D. un. p. 12. §. 2. n. 9.*

141 2. Potest commutare Vota, etiam Juramento roborata, in aliud opus bonum etiam valoris aliquanto minoris, quam sit actio Voto promissa. *Excipi solent quinque reservata Pontifici, Castitatis perpetuæ, Religionis, & trium peregrinationum, scilicet ad limina Apostolorum Petri, & Pauli Romam, Compostellam ad S. Jacobum, & in Terram Sanctam, 2. excipitur Votum in favorem alterius factum, & ab hoc acceptatum; quia potestas tale Votum relaxandi in generali concessione non venit, sed tacite exceptum intelligitur. Suar. de Vot. c. 15. n. 10. Gobat n. 290. Wiestner n. 179.*

142 3. Potest etiam opera, quæ in Jubilæo præscripta sunt, commutare in alia pia opera, saltem si hæc sint aliunde indebita, & æqualis valoris cum istis: non tamen respectu omnium, sed eorum duntaxat, qui claustris perpetuo, carcere, captivitate, infirmitate, aut alio quoque impedimento detinentur, & propterea ipsa opera in Jubilæi Bulla expressa, vel eorum aliquod peragere moraliter, h. e. sine notabili, aut magna difficultate non valent. Laym. l. 5. tr. 7. c. 8. n. 12. Gobat de Jubil. à n. 99. Wiestn. n. 179.

143 Quæritur 3. quis concedere Jubilæum possit, & quo tempore concedi solet? 1. Jubilæum concedit solus Pontifex, prout constat tum ex perpetua praxi Ecclesiæ, tum etiam inde, quia solus ipse concedere Indulgentias plenarias, ut dictum est n. 123. & ceteros favores de jure largiri potest c. dilectus 15. de temp. ordin. Gloss. *ibid. v. permissa*, Innoc. n. 2. Abb. n. 3. Sanctarell. de Jubil. c. 3. dub. 2. Wiestner n. 180. Ordinariè concedi solet in anno Sancto; extraordinariè, & extra annum Sanctum ob graves & publicas causas, & plerumque non multo post elevationem ad apicem Summi Pontificatus. Palao p. 12. cit. S. 3. n. 1. Wiestn. n. 180.

144 Jubilæum ordinarium, sive anni Sancti, ut n. 138. innui, inchoatur à Vigilia Nativitatis Domini, sive apertione Portæ Sanctæ, quæ eo die fit ad initium primarum ejus festi Vesperarum, & durat usque ad finem anni sequentis, sive ad Vigiliam, & primas Vesperas ejusdem Festivitatis anni sequentis, & ipsam Portæ Sanctæ reclusionem, quæ fit ad finem Vesperarum. Navar. de Indulg. notab. 24. Filliuc. tr. 8. n. 250. Wiestner n. 181. Neque obstat, quòd in Bullis Apostolicis indictionis disertè asseratur, id duraturum usque ad finem anni; quia secundum Dionysium, cognomento Exiguum, annus Ecclesiasticus non R. P. Schmalzgrueber E. V. T. II.

à Calendis Januariis, sed à Vigilia Nativitatis Domini inchoatur: quod etiam insinuat in ipsa Bulla Indictionis, dum Vigilia Nativitatis, quæ Jubilæum sequitur, dicitur Vigilia anni proximè venturi. Baron. Martyrol. Cal. Jan. Navar. not. cit. Gobat n. 17. Wiestn. n. 181. Ex quo sequitur, eum, qui Confessionem, & Communionem, pro lucrando Jubilæo requisitam, differret usque ad reclusionem Portæ Sanctæ, non amplius id lucraturum. Wiestner l. cit.

Quia verò multi, ut maximè vel 145 lent, justa causa impediende ad Limina BB. Apostolorum non possunt accedere, ut sunt Sanctimonialia, Anachoretæ, Eremitæ, carcerati, infirmi, idcirco Pontifex, ipsorum etiam animabus paternè consulere volens, iisdem, qui seclusis, & cessantibus his impedimentis, eò accessuri essent, concedere solet, ut & ipsi participes fieri possint Indulgentiarum Jubilæi, & cæterarum gratiarum, juxta Bullam Innoc. X. 12. Febr. 1650. apud Gobat à n. 29. si verè pœnitentes, & confessi pia opera cujusvis statui, & conditioni cum Romæ injunctis proportionata, Romæ à Vicario de Urbe, extra eam à locorum Ordinariis, & Superioribus Regularibus præscribenda peragant.

Extra Urbem pro lucrando Indulgentiæ Jubilæi tempus determinari solet ab Ordinariis post annum Jubilæi lapsum, pro quo aliquando dantur duo menses, aliquando tres, aliquando unus, communiter, præsertim in Jubilæis extraordinariis, duæ hebdomadæ, h. e. quatuordecim, imò quindecim dies, ut notant Laym. l. 5. tr. 7. c. 8. n. 7. Cottonius l. 2. contr. 12. à n. 16. Wiestn. n. 183.

Quæritur 4. quæ opera requirantur pro lucrando Indulgentiis Jubilæi? 1. in Jubilæi Bullis communiter præscribuntur sex, 1. Visitatio Ecclesiarum præscriptarum: Romæ quidem pro hac visitatione designantur Basilica S. Petri, S. Pauli, S. Joannis in Laterano, & S. Mariæ Majoris: & quidem Romani Cives, & incolæ, per longum tempus, v. g. per annum ibi degentes, visitare templa ista debent per dies 30. continuos, vel interpolatos; forenses autem, & peregrini, per breve tempus ibi moraturi, per dies quindecim. Extra Urbem visitandæ sunt Ecclesiæ, vel Capellæ quatuor, vel tres, aut etiam una, si Papæ mens, & tenor Bullæ hoc patiat: & hæc designantur ab Ordinario, qui si plures, quàm quatuor præscriperit, non sunt visitandæ necessariò omnes, sed tot obire sufficit, quot præscriptæ sunt Romanis; quia locorum Ordinarii conditionibus, pro lucrando Jubilæo à Papa præscriptis, non possunt aliàs addere, Gobat n. 186. Wiestn. n. 183.

Wiestner n. 184. la Croix tom. 6. n. 1407.

¹⁴⁸ 2. Oratio Vocalis, & devota ad intentionem Papæ v. g. pro exaltatione Sanctæ Matris Ecclesiæ, extirpatione Hæresum, concordia Principum Christianorum, pro salute populi Christiani, pro impetranda Summo Pontifici gratia ad rectè gubernandam Ecclesiam universalem. Dian. p. 1. tr. 11. resol. 33. Card. de Lugo de Penit. D. 27. n. 85. Wiestner n. 185. cum aliis. Si exigatur in Bulla Oratio per aliquod temporis spatium, sufficiunt quinque Pater, & Ave; si præscribitur omnino inderminatè, brevior, imo minima, unius v. g. Pater, & Ave, ut volunt. Suar. D. 52. sect. 8. n. 5. Gobat de Jubil. n. 140. Wiestner n. 185. cit. quamvis meritò suadeant longiorem.

¹⁴⁹ 3. Confessio juxta Extr. cit. & Bullas alias, ibi si fuerint vere poenitentes, & confessi. Ubi ramen est distinguendum, an qui lucrari vult Indulgentias, sibi nullius peccati mortalis sit conscius, an verò talis peccati sibi conscius sit. Si primum, absque Confessione lucrari easdem poterit; quia Ecclesia, cum præscribit Confessionem, eam exigere solet à confis peccati mortalis c. omnis 12. h. tit. Dian. p. 3. tr. 4. res. 126. Averf. q. 10. sect. 2. Beilag. p. 30. sect. 7. q. 1. Viva q. 8. art. 3. Wiestner n. 186. & probabile ait la Croix tom. 6. n. 1414. quamvis addat contrariam tutiorem, & tenendam. Si secundum, ad lucrandas Indulgentias Jubilæi omnino necessaria est Confessio actualis, ita, ut non sufficiat Contritio etiam Charitate perfecta. Navar. not. 18. Bellarm. l. 1. de Indulg. c. 13. Sanctarell. de Jubil. c. 14. dub. 2. Wiestner n. 186. cit. & patet ex Bullis Pontificis, ubi particula Et poenitentiam cum Confessione conjungit, & utramque copulativè requirit. Sufficit tamen Confessio semel peracta in finem lucrandi Jubilæi: & hinc si ita confessus, antequam cætera opera perficiat, incidat iterum in peccatum mortale, Indulgentias Jubilæi lucrari poterit modò prævia Contritione perfecta, cætera opera compleat in Statu gratiæ Dei; quia Bulla Confessionem ut Summum unam præscribit. Lugo l. cit. n. 100. Gobat n. 137. Wiestner l. cit.

¹⁵⁰ 4. Sacra Communio. Hæc necessaria est etiam ad lucrandas Indulgentias Jubilæi, quamvis in Bullis Jubilæi anni Sancti non exprimat, ut post Filliuc. supponit Gobat n. 178. conf. qui propter periculum veniūs, vel aliud impedimentum non potest Eucharistiam sumere, non potest Indulgentias istas lucrari, nisi hæc sumptio Eucharistiæ in aliud opus pium commutetur. Idem dicendum de pueris: & hinc isti tempore Jubilæi facilius, quam

alio tempore ad S. Communionem admitti possunt, & debent. Laym. l. 5. tr. 4. c. 4. n. 3. Wiestner n. 187. Potest autem Sacra Communio obiri quavis die intra hebdomadas designatas, quamvis consultum omnino sit, ut illa peragatur post alia opera jam perfecta, prævia Confessione, & in Statu Gratia. Wiestner l. cit.

5. Jejunium tribus diebus, vide licet ferà 4. 6. & Sabbato eodem modo obeundum, quo exigi solet à fidelibus observatio jejuniorum præscriptorum ab Ecclesia: unde si Jubilæi Indulgentias lucrari velint, etiam pueri, & alii, qui aliàs ab observatione Jejuniorum præscriptorum ab Ecclesia quacunque ex causa liberati sunt, tri-duanum istud jejunium obire debent: quamvis in aliud opus pium ex causa notabilis difficultatis, vel detrimenti mutari possit. Laym. c. 2. cit. n. 12. Lezan. V. gubileum n. 12. Gob. n. 210. Wiestner n. 188. la Croix n. 1424.

6. Largitio Eleemosynæ: quo nomine venit præstatio cujuscunque operis ex septem Misericordiæ corporalis; cum enim quodlibet sit vera Eleemosyna, & Bullæ Jubilæi Eleemosynam generatim præscribit, cujusvis illorum exhibitione conditioni de faciendâ Eleemosyna satisfiet, ex mente S. Thom. 2. 2. q. 32. art. 5. Non refert autem, an Eleemosynam suâ, vel alienâ manu quis erogat, dummodo eam erogat de suo, & is, cui danda committitur, revera eandem det; nam si famulus e.g. cui mandatum est, ut det Eleemosynam heri nomine, eam non det, herus mandans Indulgentiam non lucratur, etiam si ipse in hoc valet omni culpa. la Croix tom. 6. n. 1301. resp. 3. coroll. 13. Circa quantitatem Eleemosynæ attendenda sunt verba Bullæ; nam si in hac Eleemosyna simpliciter, vel pro arbitrio, aut prout singulis charitas suggererit, præscripta est, sufficiet dare quamvis etiam minimam, utilem tamen arg. c. ex parte 18. de Censib. & reg. in obscuris 30. in 6. Gobat n. 219. la Croix n. 1427. Quod si verò Bulla exprimat, dandam pro cujusque facultate, danda erit pro cujusque conditione: ac proin largior dari debet à Principibus, Magistratibus, & divitibus, quam à pauperibus, sive iis, qui mendicando, aut propriis manibus laborando victum quaerunt. Gobat, Wiestner l. cit.

Quæritur 5. an Indulgentias Jubilæi sæpius lucretur, qui præscripta opera sæpius repetit? Affirmant Henric. l. 6. de Pœnit. c. 16. n. 3. & l. 7. de Indulg. c. 11. pr. Rodrig. tom. 2. Summ. q. 184. n. 14. quia sunt beneficium Principis, sine ullo cujusquam præjudicio Indulgentiam plenariam largientis ei, qui præscripta ope-

operâ quovis mense, vel hebdomada est peracturus: cujusmodi Beneficia cum largissimam interpretationem admittant, sequitur, toties quemvis Indulgentias lucrari posse, quoties præscripta opera iteraverit.

¹⁵⁴ Sed etsi fortè discursus iste locum habeat in Indulgentiis perpetuis, sive absolutè, & sine temporis determinatione concessis, id tamen meritò negatur de Indulgentiis Jubilæi, & aliis Plenariis temporaneis, sive cum temporis, præsertim brevibus, determinatione concessis, Navar. de Indulg. not. 31. n. 36. Suar. D. 57. sect. 1. n. 7. Sanch. l. 4. de Vot. c. 54. n. 30. Bonac. D. 5. de Penit. q. 7. p. 5. §. 2. n. 17. & D. 6. de Indulg. q. 1. p. 5. n. 32. Laym. l. 5. tr. 7. c. 8. n. 8. Palao tr. 24. D. un. p. 12. §. 3. n. 4. Wiestner n. 190. Ratio est, quia ipsa certi hujusmodi temporis determinatione factis indicatur, Indulgentiam semel duntaxat concedi, & verba Bullæ factis insinuant, determinationem duorum, vel plurium mensium, aut hebdomadarum tantum spectare commodum fidelium, ut qui uno tempore præscripta opera commode non possunt peragere, ea implere alio possint; unitur enim in Bulla Pontifex verbis disjunctivis in prima, vel sequenti hebdomade.

¹⁵⁵ Ex quo cadit Argumentum contrarium. Interim tamen laudabiliter, & providè agunt, qui omnia præscripta iterant, & mense, vel hebdomade utraq; per agunt, non ut bis, sed ut semel Indulgentiam certius consequantur.

¹⁵⁶ Quæritur 6. an præscripta opera peragenda sine omnia in una, eadèque hebdomada? Affirmant Henric. l. 7. c. 11. n. 2. Sanctarell. l. de Jubil. c. 7. dub. 1. Lug. D. 27. n. 205. Gobat n. 212. Wiestn. n. 191. cum aliis. Fundantur, quia concessio etiam liberalis Jure non prodest, nisi observetur forma, & impleatur conditio per eam requisita l. si cum filius 2. & l. generaliter 3. ff. de Donat. atqui Jubilæi Indulgentia disertè conceditur omnia opera peragentibus unâ ex duabus hebdomadis assignatis, ut patet ex Bullis communiter edi solitis. Confirmat sententiam istam consuetudo, seu praxis fidelium, opera præscripta sollicitè omnia peragentium in una hebdomada, ita, ut credant, se aliter indulgentiam non lucraturus.

¹⁵⁷ Verùm etsi securius sit, & conformius praxi, unâ hebdomadâ opera omnia absolvere, probabilis tamen etiam est sententia, quæ cum Laym. l. 5. tr. 7. c. 8. n. 10. Bonac. de Indulg. D. 6. q. 1. p. 5. n. 34. Palao tr. 24. D. un. p. 12. §. 3. n. 19. Bellag. p. 3. sect. 3. q. 3. & aliis apud la Croix tom. 6. n. 1409. dicit, quod ex causa rationabili opera possint dividi, ita,

ut unâ septimanâ Indulgentiam lucrari volens visitet Ecclesias, alterâ communicet, vel jejuset. De Confessione, & Communionem certum est, illas, factis in hebdomada priori operibus cæteris, peragi posse in Dominica immediatè sequente, ut declaravit Gregorius XIII. apud la Croix n. 1417. imò sic consultum est facere, ut ita opus ultimum sit Communio, quæ cum vim detendi peccata venialia habeat, hoc modo disponit certius ad Indulgentiam plenariam consequendam. Quod verò etiam alia opera sic dividi in duas hebdomadas possint, Palao l. cit. colligit ex modo, quo Romani obtinere Jubilæum solent, qui mos est norma cæteris partibus extra Urbem; nam Romanos Pontifex non adstringit, ut in eadem hebdomada omnia opera præstent, ergo idem possunt alii.

Quæritur 7. an omnia opera peragere debeant in uno, eodèque loco? quamvis securius agat, qui in loco domicilii sui, vel alio publicati Jubilæi omnia opera exequitur, verius tamen est, etiam illum Indulgentias lucrari, qui operum partem e. g. visitationem Ecclesiarum in tali loco peragit, reliqua implet in alio, ad quem negotiorum causâ se contulit, Laym. l. 5. tr. 7. c. 8. n. 11. Palao §. 3. cit. n. 12. Lugo D. 27. n. 124. Gob. n. 89. Wiestn. n. 192. Ratio est, quia per ipsam præsentiam in loco publicati Jubilæi quilibet in eo existens, & ad eum veniens acquirit jus percipiendi Indulgentiam plenariam, hoc ipso, quod omnibus, qui Jubilæi durantis tempore præsentibus sunt, concedatur: quo jure semel quæsitio non privatur per egressum, sed id secum fert arg. reg. privilegium 7. in 6. dummodo tamen in loco Jubilæi publicati visitet Ecclesias designatas, vel si ad eas accedere nequeat, & in loco, ad quem transit, nullè sint designata, à Confessario petat commutationem Visitationis in aliud pium opus.

Quæritur 8. an is, qui in prima hebdomada omnia opera præscripta rite peragit, si in secunda commisit peccatum reservatum, aut Votum aliquod edidit, in hac secunda hebdomada ab illo absolvi, & in hoc dispensari possit? Negat Suar. D. 57. sect. 1. n. 7. Sanch. l. 4. de Vot. c. 64. n. 28. Laym. l. 5. tr. 7. c. 8. n. 8. Bonac. D. 5. q. 7. p. 5. §. 2. n. 17. & D. 6. de Indulg. q. 1. p. 5. n. 32. ex ratione, quia respectu talis Jubilæum finitum, & Indulgentia obtenta jam est; cons. respectu ejusdem etiam cessat facultas absolvendi à peccatis, & dispensandi in Votis, occasione Jubilæi indulta.

Sed respondendum est affirmative. Ita tenent omnes, qui putant posse aliquem bis, vel pluries lucrari easdem Indulgentias, & consentiunt ex cæteris Palao

lao *tr. 24. D. un. p. 12. §. 3. n. 6.* Vallens. *hic §. 26. n. 4.* Wiestner *hic n. 193.* la Croix *tom. 6. n. 1450.* Rationem dant, quia licet facultas hæc occasione Indulgentiæ concessa sit, non tamen restricta ad illam est, imò non erat expediens ad hanc eam restringi, quòd Indulgentiæ consecutio soli DEO sit nota, ac propterea ob incertitudinem istam præscripta opera in secunda hebdomada rectè repetantur.

161 Imò Henriq. *l. 7. de Indulg. c. 11. n. 4.* Sà *V. Indulgentia n. 14.* Sayr. *Clav. Reg. l. 6. c. 12. n. 17.* Sanch. *l. 8. de Matr. D. 15. n. 17.* & *l. 4. de Pot. c. 54. n. 19.* Palao *§. 3. cit. n. 9.* Gobat *à n. 263. §. 308.* Wiestn. *n. 194.* docent, eum, qui tempore Jubilæi peregit præscripta opera animò lucrandi Indulgentias, posse absolvi à reservatis, & dispensationem à Votis à Confessario à se electo impetrare, etiam post tempus Jubilæi exactum; quia determinatio temporis tantum statuta est executioni operum præscriptorum, non verò etiam gratiarum perceptioni, utpote ad quas consequendas exequenti opera præscripta intra tempus præfixum sine temporis mentione indulta est.

162 Quæritur q. an à reservatis absolvi, & in Votis dispensari possit ille, qui opera præscripta in Jubilæo nondum peregit? *q.* si habeat animum lucrandi Indulgentias Jubilæi, posse. Suar. *tom. 2. de Relig. l. 6. de Pot. c. 16. n. 6.* Sanch. *l. 4. de Pot. c. 54. n. 42.* Palao *tr. 24. D. un. p. 12. §. 3. n. 10.* estque hoc teste certa sententia. *Difficultas* est, si ita absolurus, vel dispensatus postea intentionem mutet, & Indulgentias non curet lucrari. In quo iterum certum est, non redire posse peccata semel remissa; quia in peccatis conditionata remissioni locus non est. Palao. *l. cit. n. 11.*

163 *Dubium* est de eo, qui habet peccatum reservatum nondum subjectum clavis, quia dum tempore Jubilæi confessus est, ejusdem recordatus non est? Sed etiam hunc, transacto Jubilæo, à Sacerdote, qui alias Jurisdictionem absolvendi eum à mortalibus habet, absolvi posse, quin teneatur se Superiori sistere, modo Confessionem fecerit animò lucrandi Jubilæum, docet Sanch. *c. 54. cit. n. 45.* & Palao *l. cit. n. 11.* quia Sacerdos virtute Jubilæi absolvens, intendit absolvere, quantum potest, potest autem quoad peccata invincibiliter ignorata absolvere ab illorum reservatione; hæc enim absolutio non pendet ex absolute directæ quoad culpam. ergo &c. Aliud est, si habens peccatum reservatum invincibiliter ignoratum, Confessionem tempore Jubilæi non fecisset; nam talis, si Jubilæum neglexit acquirere, non acquisivit jus eligendi Confessarium, qui ipsum absolvat ab hoc re-

servato, ut bene advertit Palao *l. cit.* Rationem dat, quia reservatio non tollitur ipso facto per Jubilæum, sed per absolute Sacramentalem.

Similiter si quis tempore Jubilæi ab-¹⁶⁴ solutus est à Censuris, per hoc non reincidit in illas, quòd deinde mutata intentione negligat acquirere Jubilæum; nam licet redire Censuræ possint, quando eorum absolutio concessa est ad reincidentiam, quia tamen is modus concedendi absolute in Bullis Jubilæi non exprimitur, nullum est fundamentum afferendi talem reincidentiam. Navar. *Miscell. de Orat. 93. n. 2.* Henriq. *l. 6. de Penit. c. 19. n. 6.* & *l. 7. de Indulg. c. 11. n. 4.* Suar. *de Penit. D. 11. sect. 4. n. 5.* Sanch. *l. 4. de Pot. c. 54. n. 44.* Palao *§. 3. cit. n. 11.*

Idem ferè dicendum de eo, cui¹⁶⁵ Confessarius tempore Jubilæi Vota sua commutavit; nam horum obligatio non reviviscit, etiam si postmodum, mutata intentione penitens Indulgentias Jubilæi non curet consequi, Henriq. *l. cit. Sà V. absolutio n. 19.* Suar. *l. 6. de Pot. c. 18. n. 9.* Sanch. *l. cit. n. 49.* & *§. 50.* Palao *n. 11. cit. v. quoad Votorum commutationem.* Ratio est, quia esto, potuerit Confessarius vota commutare ea conditione, ut commutatio vim obtineat, peractis operibus pro Jubilæo præscriptis, & non aliter; at ex vi privilegii non cogitur hoc modo commutationem facere, imò nec expedit, censetur ergo absolute eam fecisse, & sine conditione, ut reviviscant, si opera illa non fuerint peracta.

Quæritur 10. quamam Indulgen-¹⁶⁶ tiæ suspendantur tempore Jubilæi? *q.* tempore Jubilæi suspenduntur tantum Indulgentiæ Plenariæ; non autem Partiales, prout liquet ex *Extrav. quemadmodum 4. int. comm. b. tit.* & aliis Veteribus Bullis. *Negue obstat*, quòd in Bullis recentioribus dicantur suspendi *Indulgentiæ omnes, & singule*; quia intelligendæ sunt ad sensum veterum Bullarum, ex generali principio, juxta quod, quidquid in posteriori Lege non fuit expressum specialiter, id veterum Legum, Constitutionumque Regulis relictum intelligitur *l. præcipimus §. 2. fin. C. de Appellat. Sanctarell. c. 5. dub. 7.* Lezan. *V. Jubilæum n. 5.* Wiestner *hic n. 193.* la Croix *tom. 6. n. 1391. Resp. 2. §. n. 1401.*

Ex Plenariis excipiuntur, & non sunt¹⁶⁷ suspensæ. 1. Indulgentiæ concessæ Ecclesiis, & Basilicis Urbis Romanæ, etiam extra illius moenia sitis; quia in his cessat finis intentus per Suspensionem, ne scilicet fideles à peregrinatione Romana retrahantur, si Indulgentias Romæ propositas consequi possent domi: ubi notandum, hoc non procedere de Ecclesiis, extra Romam

nam existentibus, & habentibus communicationem Indulgentiarum, indultarum uni, vel pluribus Ecclesijs Romanis, nam respectu istarum finis Suspensionis manet Zerol. *prax. Epif. V. annus Sanctus n. 3.* Gobat n. 41. Wiestner n. 195.

168 2. Indulgentiæ S. Domus Lauretanæ. la Croix tom. 6. n. 1401. & secundum Gobat B. V. Einsidensis, Item Compostellæ, ut habet Palao *tr. 24. D. un. p. 12. §. 1. n. 8.* & Portiunculæ assisij. Suspenditur tamen Indulgentia Portiunculæ alibi per Orbem. *Viva de Jubil. q. 4. art. 1. la Croix l. cit.*

169 3. Indulgentiæ concessæ per Bullam Cruciatæ; quia istius privilegia dantur per modum Contractus, cum pro iis pendendi debeant duo Regales, privilegia autem ita concessa revocata non intelliguntur per clausulam generalem, nec revocari valent, nisi facta aliqua compensatione. *Lezan. V. jubileum n. 5. Palao §. 1. cit. n. 10. Dian. p. 1. tr. 11. ref. 97. Wiestner n. 195. 7. secundò la Croix l. cit.*

170 4. Indulgentiæ concessæ pro defunctis, saltem quæ extra Jubilæum applicari nequeunt vivis. An verò etiam illæ, quæ vivis applicari possunt, uti sunt, quæ proponuntur in Communione Generali Mensura in Templis Societatis JESU, suspendi intelligantur; dubitatum est sepius. *Laym. l. 5. tr. 7. c. 8. n. 3. Palao §. 1. cit. n. 7. Gobat n. 47. putarunt eas non suspendi; sed contrarium patuit in Jubilæo, quod egimus initio presentis seculi, ubi etiam istas suspensas declaravit Innocentius XII.*

171 5. Concessæ in articulo mortis; nam licet aliqui dicant, etiam has suspendi, verius tamen negant Gobat n. 44. Wiest, n. 195. la Croix n. 1401. tum propter declarationem duorum Summorum Pontif. tum verò, quod Suspensionis ratio, ac finis in moribundis omnino cesset. Et procedit hoc non tantum de articulo mortis verò, sed etiam de probabili, & prudenter præsumpto, licet mors non consequatur, la Croix l. cit.

172 *Queritur 11. quænam aliæ facultates revocentur tempore Jubilæi? 2a.* revocantur, seu suspenduntur omnes facultates, & indulta quæcunque, quæ causâ indulgentiæ plenariæ quærendæ concessa sunt: qualia reputantur illa tantum quorum mentio fit in *Extr. Quemadmodum 4. int. canon. h. tit.* scilicet facultas eligendi Confessarium cum potestate absolvendi à reservatis, censuris, & alijs pœnis commutandi Vota, & in eis dispensandi, remittendi, seu componendi malè ablata; hæc enim frequenter concedi solent gratiâ consequendi Jubilæ-

um, & ut fideles ad Indulgentias illius lucrandas magis invitentur. *Palao tr. 24. D. un. p. 12. §. 1. n. 9.*

*Contra non censentur suspensæ facultates eligendi Confessarium absque qualitate absolvendi à reservatis, vel etiam cum hac qualitate, si illa non à Pontifice, sed ab Episcopis, aliisque Prælatibus Ecclesiasticis, ordinaria potestate utentibus concessa sit; aut si talis facultas absolvendi à reservatis, commutandi, & dispensandi in Votis concessa quidem sit à Pontifice, non tamen intuitu Indulgentiarum consequendarum, qualem habent Regulares, & alii per privilegia Apostolica; nam his facultatibus etiam tempore Anni Sancti Romæ durantis uti possunt, ut ex communi DD. sententia docent Lugo *D. 20. n. 145. Palao l. cit. Wiestner n. 196. la Croix n. 1403.**

Queritur 12. quando incipiat, & 174 quamdiu duret hæc Indulgentiarum, & facultatum suspensio? *3a.* inchoatur ab ipsa apertione Portæ Sanctæ, & durat usque ad ejus reclusionem, quarum illa initio, ista in fine Vesperarum primarum Vigiliæ Nativitatis Domini fit: qua proinde reclusionem facta, Indulgentiæ, quæ erant suspensæ, omnes statim, & sine ulla Papæ innovatione, vel confirmatione reviviscunt, ut contra Navar. *notab. 28. à n. 27. & notab. 33. fin. Zerol. V. Annus Sanctus §. ad 9. Rodriq. in Explic. Cruciat. §. 10. dub. 6. melius, & verius docent Laym. l. 5. tr. 7. c. 8. n. 2. Palao tr. 24. D. un. p. 12. §. 1. n. 13. Gobat de Jubil. n. 50. & seqq. König hic n. 24. Wiestner *ibid. n. 197. la Croix n. 1404.* & monstrat praxis, usûsque receptus publicandi Indulgentias finito anno absque ulla Pontificis renovatione, quod nullatenus facerent viri alioquin Religiosi, & docti, si crederent suspensionem perseverare.*

Queritur 13. quid consulendum illi, 175 qui Jubilæo ferè transacto, ex mera ignorantia opera faciendâ omisit, nec tantum amplius temporis habet, ut Jubilæo durante ea peragat omnia? *3a.* is posset confiteri ultimo die, & communicare; reliqua verò opera, quæ durante Jubilæo non potest perficere, posset ipsi Confessarius prorogare in sequentem septimanam post Jubilæum transactum; quia talis haberetur pro impedito. Similiter si quis opera omnia expleisset præter Communionem, & ultimo die, quo ad S. Synaxin accedere cogitabat, inadvertenter aliquid cibi assumeret, posset illi Communio commutari in aliud opus pium, vel differri in proximum diem, & sic ille lucrari Indulgentias.